

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	celo leto naprej	pol leta	četrt leta	na mesec
K 24—	12—	6—	2—	
v upravnistvu prejem:	celo leto naprej	pol leta	četrt leta	na mesec
K 22—	11—	5-50	1-90	

Dopis naj se frankirajo. Rokopis se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo) telefon št. 34.

Izšla vsak dan zvečer izvenredni nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna petit vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	celo leto naprej	pol leta	četrt leta	na mesec
K 25—	13—	6-50	2-30	
za Nemčijo:	celo leto naprej	pol leta	četrt leta	na mesec
K 30—	15—	7-50	2-30	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Velika noč.

Prišla je zopet pomlad in prišla je zopet v mirnih časih tako lepa in vesela Velika noč. Toda letos se je ni mogoče radovati, kajti svetovna vojna traja še vedno, traja že celih osem mesecev in še vedno nič ne kaže, da ji bo v doglednem času konec. Le ena misel, le en čut nas navdaja vse te dolge mesece in tega tudi najlepši prazniki ne morejo premeniti.

Ta Velika noč, oškrpljena s toliko krvjo, nam kliče v spomin začetke te vojne. Tudi ljudje, ki bi morali imeti jasne pojme o velikih nasprotjih med evropskimi državami in ki bi morali poznati moči in sredstva vsake teh držav, so bili takrat mnenja, da svetovna vojna nikakor ne more dolgo trajati in da bo končana v kratkih mesecih. Kako so se motili v svojih računih in kako so podcenjevali tako lastne, kakor tudi nasprotne moči! Osem mesecev že traja vojna in še ni nobena vojskovačica se držav izčrpana in še nobena ni na koncu svojih moči, da vojskovanje niti še ni doseglo svojega vrhunca.

Prorokovalo se je najpoprej, da bo do Božiča konec bojevanja. Res, zgodilo se je v tej dobi velike stvari. Padel je Liège in padel je Lvov, zavzeta je bila Anversa in dobojevali so se veliki boji na Poljskem in v Galiciji, boji na morju in boji na kopnem in Belgrad je bil vzlet in je prišel zopet v srbske roke, a vendar se splošni položaj z vsem tem ni premenil.

Po Božiču so ljudje začeli upati, da bo vojna vsaj do velikonočnih dni končana. Tudi v tej dobi so se na vseh bojiščih zgodile velike stvari, bili so boji na morju, na zapadnem, na vzhodnem; začela se je akcija v Dardanelah in padel je Przemysl, a splošni položaj se še vedno ni premenil.

Velika noč! Morda bo ravno ta mejnik v tem strašnem vojskovanju, ki pretresa zdaj svet, morda se bo ravno po teh praznikih začela za dolgo bodočnost odločilna borba.

To vojno čutimo vsi težko, tisti, ki so na bojišču, in tisti, ki so doma. Kaj čuda, če se poraja v vsakem srcu vprašanje, kdo je prav za prav kriv, da je prišlo do te vojne, kdo je odgovoren za to brezprimerno bojevanje

in prelivanje človeške krvi. Toda na taka vprašanja sploh ni odgovora. Kakor ne more nihče določiti reči, na kateri točki se je pri velikem potresu začel najpoprej kamen drobiti v notranjosti zemlje, tako tudi ni mogoče dognati in dokazati, na katero državo pade krivda za to vojno. Vsaka vojskovačica se držav je prepričana, da ni vojne hotela, da se ji je ogibala dokler je le mogla in da je bila prisiljena po svojih življenjskih interesih, da je prišla za meč. Sedanja generacija mora komaj o sodbu prepuštili bodočnosti, a t. o. d. so resnici najbližji tisti, ki menijo, da je sedanja vojna neizogibni rezultat dolgotrajnih nepremostljivih nasprotstev ekonomičnega, političnega in nacionalnega značaja. Videli smo dostikrat kako so se kresala ta nasprotja in kako nevarne iskre so se že začele. Že mnogokrat so bili meči nabrušeni, toda v zadnjem trenutku so se nasprotja vendar kakorkoli poravnala. A vselej le za silo, samo za nekaj časa, dokler ni naposled izbruhnila sedanja velikanska vojna. Da pride nekega dne, da izbruhne nenadoma, o tem ni nihče dvomil, saj so se vse države nanjo vstrajno pripravljale. Zdi se, kakor da je bila ta vojna že dolgo let zapisana v knjigi usode in bi bila njena naloga ustvariti v Evropi pogoj za trajen in dolg mir.

Evropsko ravnanje je zdrava politična ideja, a ta ideja, ki so jo politično misleči ljudje vedno z ljubeznijo gojili, se ni dala doslej nikdar uresničiti, ker ji je stalo na potu vse polno neresenih problemov in rivalitet. Govorilo se je pač o evropskem ravnanju, a obenem so države kar tekmovali med seboj v oboroževanju in skušale druga drugo prehiteti, dobro vedoč, da se nobena ne sme zanašati ne na sosedo ne na svojo pravico, ampak samo na svojo moč. Če je tankočutna tehtnica v obeh skodelicah enako obtežena, zamore celo najmanjša stvar eno povzdigniti in drugo ponižati. Tako se je zgodilo lani in izbruhnila je vojna.

Osem mesecev že traja bojevanje, brezprimerno po svojem obsegu in po množini prelite krvi. Živeti in umreti je sedaj tako malenkostna stvar, da še duševno slabo fundiranih ljudi nič preveč ne straši. Notri doli v najnižje plasti je prodrlo spoznanje za kako velike in usodepolne interese gre v tej vojni, da v njej sedanja ge-

neracija zagotavlja prihodnji razvoj in procvit in da je zaradi tega treba potrpeti in izpolniti svoje dolžnosti.

Strašna je ta vojna in vse se zgodi drugače, kakor so v začetku mislili tudi najmerodajnejši možje. Vse pričaja, da bo končna odločitev odvisna ne toliko od števila vojakov in orožja, ampak od večje kreposti ene ali druge armade in večje umnosti enih ali drugih vojskovodij. Način vojskovanja se od Napoleona sem v bistvu pač ni dosti premenil. Načela strategije in operacij so ostala, izpopolnila so se pa orožja in sredstva in pomočki do čudovite dovršenosti in v vojni se ne bore več samo armade, ampak kar cel narodi, kaj drugo naj torej odloči, kakor um in krepost.

Vse države so bile za to vojno sijajno pripravljene in kakor rečeno danes gre vse drugače, kakor se je mislilo in kakor je šlo nekdaj. Napoleon je imel dolgo razčapane armade, pa je zmagoval, a njegove zmage so bile zmage njegovega ženila in ne števila armad. Nemčija je l. 1870. zmagovala v prvi vrsti zato, ker se je skrbno in potrpežljivo pripravila na vojno, dočim je bila Francija slabo pripravljena. Zdaj so bile pripravljene vse države, vsaka je imela pripravljen, da je močnejša od druge in ravno zato se vojna tako dolgo vleče brez prave odločitve.

Toda v vojni ne odločajo samo topovi in puške, samo um in krepost; tudi denar in živila igrajo enako veliko vlogo. Denar je kakor orožje troglodita, morda še mogočnejše, kakor artiljerija, in živila so ravno tako pomembna, kakor municija. Ne zadostuje samo hrabrost in zvestoba armad, semo vnema, vestnost in spretnost voditeljev, ampak cela množina faktorjev vpliva na petek vojne in to je vzrok, da slede uspehom časih neuspehi, in da se neuspehi popravijo z novimi uspehi.

Mirno in samozavestno sledimo gigantškemu boju in naša čustva spremljajo vedno sinove slovenskega naroda, ki so v tej vojni novič sijajno pokazali, da so vredni velike slave, ki so si jo slovenski vojski priborili v prejšnjih vojnah. Bratje! Naša srca so vedno pri vas, gori v strelskih jarkih in v ljutih bitkah. Pri delu in pri počitku mislimo na vas z ljubeznijo in z občudovanjem. Naj bo dež ali sneg, naj sveti mesec ali naj žari

solnce, naša duša je pri vas. Če ležemo spat, se spominjamo na vas, če vstanemo, govorimo o vas, ki ste kri naše krvi, z vami čutimo kako trpite, vsako rano, ki vas skeli, čutimo z vami, in če izvemo v domovini, da je kdo padel, položimo v duhu lovorov venec na njegov grob in zaklesamo njegovo ime na spomenik dobrih del in velikih žrtev, ki jih je slovenski narod doprinesel za avstrijsko cesarstvo.

Vojna bo divjala še naprej, še bo treba velikih žrtev, velikih naporov, da pride do mira. Težko čakamo na ta konec, v tolažbo pa nam je, da mora tej dobi trpljenja in žrtev, tej

dobi boleti in izgub slediti nova in lepša doba. Velika noč je praznik prerodenja vse narave in nas opominja, da pride tudi za slovenski narod čas prerodenja in pomlajenja. Vojna je vzbudila najlepše enerzije v našem malem narodu in je pokazala, kaj in koliko pomenijo narodi v vsaki državi, da sloni vsaka država na narodnih masah in da so samo narodne mase v stanu braniti in obvarovati državo. In to se bo vpoštevalo, ker to zahteva narava držav sama in to je naša tolažba v teh velikonočnih dneh in nam daje moč in pogum za prihodnost.

Svetovna vojna.

V vzhodnih Karpatih se vrše ljuti boji. — Zavrtnjeni ruski naval med Prutom in Dnestrom. — Ponesrečene ruske akcije ob Nidi. — Boji med rekama Mas in Mosel.

BOJI V VZHODNIH KARPATIH. — SIJAJNO ODBITI RUSKI NAVAL MED PRUTOM IN DNESTROM.

Dunaj, 2. aprila. (Kor. urad.) Uradno razglasajo, dne 2. aprila opoldne:

Na fronti v vzhodnih Beskidih vlada v splošnem mir, ker smo v zadnjih dneh krvavo odbili vse ruske napade.

V vzhodnih sosednjih odsekih karpatske fronte, kjer napadajo močne ruske čete, se še vrše boji.

Na vzhodni meji med Prutom in Dnestrom so naše čete odbile premočni ruski naval. V 10. do 15. vrstah je sovražnik zapored podnevi izvršil napad na raznih točkah bojne fronte. Boj je trajal do večera. Posvodi smo prislili nasprotnika, da se je umaknil s težkimi izgubami.

Zlasti pred najjužnejšim odsekom se je sovražnik umaknil begu podobno.

V Poljski in v zapadni Galiciji nobene izpremembe.

Nočni ruski napad na dolnji Ni-

di se je ponesrečil v najučinkovitejšem ognju naših pozicij.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, iml.

S POLJSKEGA BOJIŠČA.

Berolin, 2. aprila. (Kor. urad.) Poročilo Wolffovega urada: Veliki glavni stan, dne 2. aprila.

Vzhodno bojišče: Položaj na vzhodni fronti je neizpremenjen.

Vrhovno armadno vodstvo.

BOJI V KARPATIH.

Pozicijska bitka med Lupkovskim sedlom in Uzsokom traja z nezmanjšano ljutostjo. Pri Dukli se je boj precej ustavil. Rusi so dobili nova ojačenja, najbrže še ostale divizije izpred Przemysla.

»Az Est« poroča: V komitatu Saros je v noči na 2. april hudo snežilo, tako da so bile vse vojne operacije nemogoče. Dan je potekel mirno, Rusi so porabili odmor, da so po-

LISTEK.

Njena Velika noč.

Spisal C. Golar.

»Kje je velikonočna radost in svetloba in solnce, ali pojejo zvonovi isto veličastno pesem veselja, vstajenja in zmagoslavja kakor druga leta?«

Žalostna je bila Marjetica na Velikonočno soboto in blede so bila njena lica, še vsa orošena od solz, ki so jih lile njene oči, vse zamaknjene v neznane kraje.

»Ali je to Velikonoč, čas zlate pomladi in zmage, ali ni vse sam veliki petek, vse en sam dan žalosti in nesreče? Bog je umrl, in moj dragi je umrl. Na vojski je bil ubit, in jaz, svota, ne vem za njegov grob, da ga namočim s solzami. Z golimi rokami bi razkopala njegovo gomilo, da mu še enkrat pogledam v obraz, ki je zdaj — o gorje — smrtno bled in strašen.

Zopet so prale solze Marjetici žalostna lica in s črnim robcem si je brisala oči, in glasen in obupen je bil iok njene mrtve ljubezni.

»Kaj si misliš, moj dragi, da si šel in me zapustil? O kako neumljena je vojska, kako trda in hu-

da! Kakor rdeča gospa je, vsa grozna in sebična. Kar vzame, več ne vrne, ne smili se ji ubogo, zapuščenemu dekletu, kateremu je — ugrabila ženina.«

Sedela je v svoji kamrici, razpuščenih las, vila je roke in tugovala brez tolažbe.

»Zgodilo se mi je kakor Leonori; oh, naj še k meni prijezdi moj najdražji! Ne bo me strah mrtvega jez-deca, temveč pojdem radostna k njemu na konja, da se mu naslonim, četudi na mrzlo srce, in pojezdim z njim ne v poročno posteljo, temveč v tihi, hladni mrtvaški hram, v tesno hišico, ki je narejena iz šest dilj in dilj dvojce.«

Marjetica je ugasnila luč in se spravila spat. Vse njene misli so bile pri njenem dragem, ki jo je — bil zapustil že pred devetimi meseci, da gre boj bojevat za dom in cesarja. Samo enkrat je dobila pismo od njega; lepo jo je pozdravil in se pohvalil da je zdrav in čvrst ter da upa, da se zdrav povrne iz vojske. Potem ni bilo več glasu od njega, pač pa so pislali njegovi tovariši, da so bili zraven, ko ga je zadela krogla v srce.

»Moj predragi Janko, zakaj si to storil? Ali veš, kako žalost si mi storil, in kako obupano je moje srce. O, kako resnično govori pesem:

»O, mati, mati, preč je preč!
Zgubljena sem, zgubljena!

O smrt, o smrt, ne čakaj več, da sem bila rojena!
Ugasni luč mi vekomaj,
me groba noč in strah obdaj!
Ni milosti pri Bogi,
gorje siroti vbogi!«

S solzami in črno tugo v srcu je Marjetica zaspala. Vznemirjale so jo divje sanje. Hodila je po bojišču in iskala svojega Janka ali najti ga ni mogla. In tedaj se je spomnila, da ga zato zamažem, ker je globoko v zemlji. Vpraševala je vojake, kje je njegov grob, ali vsi so odgovarjali, da Janko nima groba.

Zbudila se je, vsa potna in drgetajoča po vsem telesu.

Zaspanjala je vdrugič, in takrat se ji je zdela, da je prišel Janko po njo. Ni se ga bala, zakaj bil je zdrav in vesel ter ji pripovedoval, da bo kmalu vojske konec in potem bo njuna poroka.

»Ali kako bo najina poroka, saj si mrtve?« mu je dejala.

»Nikar ne verjemi,« ji je odgovoril in se smehljaj.

»Rajši me vzemi s seboj na konja in odvedi me s seboj v tihi, mirni grob, kjer naju ničesar več ne loči. Oh, Janko, vzemi me, ni me strah, rada bi umrla, da ne čutim več žalosti in bolečin.«

»Tisti trenotek je odprla oči in videla, da je sama. Temno je bilo

vsenaokoli, ali moralo je že iti proti jutru, ker že so peli velikonočni zvonovi in oznanjevali dan Vstajenja. Mirno ji je bilo srce, kakor da so ga ji sanje potolažile, in vedro in svetlo je bilo v glavi. Mislija je zopet na svojega mrtvega ženina, in spominjala se ga je s tiho bolečino in nekako sladko ji je bilo pri srcu, ko je sklenila, da mu hoče ostati zmeraj zvesta in da ne bo nikdar objela drugega moža.

Zaprta je oči, ko zažvenketajo šipe na oknu. Prvi hip je mislija, da je veter, kar zapoje šipe vnovič. Marjetica se je sklonila pokonci in se ozrla proti oknu. Zunaj je opazila možko postavbo in bila je nejevoljna, da je niti zdaj ne puste pri miru z njeno žalostjo. Zopet so zazvenele šipe, in zaslislal se je klic:

»Marjetica, odprti!«

Marjetici je mrlo srce v prsih. Moj Bog, to je bil glas Jankov. Prav tako jo je klical prejšnje čase, ko je hodil pod njeno okno po nagelj in rožmarin. Ali kako naj bi prišel zdaj, ko je vendar že davno v tuji zemlji? »Ne, ne, to ni mogoče, da bi bil Janko, gotovo so samo sanje; zaspala sem, nevede kdaj, in le v sanjah je slišala moje srce mli glas. Ali Marjetica ni utegnila dlje premišljevat, zakaj zopet se je zaslislalo od okna:

»Marjetica, dekleček moj, ali spiš? Ali ne poznaš svojega Janka?«

Marjetica je mislija, da umrje. Kaj je to? Sanje niso, Janko je ubit v vojski in zdaj stoji zunaj pred oknom in jo kliče. Ali je res prišel po njo, kakor po Leonoro mrtvi jezdec? — Silneje je zadonela šipa, in zaslislal se je nestrpen glas:

»Marjetica! Tako dolgo se nisva videla, in še zdaj mi ne pustiš, da te vidim, svojo nevestico. Smrti sem gledal v obraz, bil sem ranjen, in zdaj sem te prišel obiskat. Marjetica!«

Planila je iz postelje in odprla okno. Zunaj je stal njen Janko.

»Ali si res ti, moj ljubi, najdražji, premili? In vsi so govorili, da si že mrtvev. Janko moj!«

»Vidiš me, da sem zdrav in čvrst. Res me je ranila krogla, ali ozdravel sem in zdaj sem prišel domov za dva meseca. O Marjetica, ne veš, kolikokrat sem mislil na te in kako težko sem čakal svidenja!«

»Vidim, da si res! Oh, poljubi me, naj čutim, da so gorke tvoje ustnice...«

Kako veličastno in nebeško lepo so peli velikonočni zvonovi! Kakor zveneč vihar so se razlivali pod zlatim solncem in pomladnim nebom, plaval so kakor angelske melodije po jasnem zraku in odmevali sladko in mlo Marjetici in Janku v mladih srcih.

kopali svoje mrtve. Voditelji sanitetnih oddelkov pripovedujejo, da smo imeli v bojih zadnjih dni prav malo izgub. Rusi se trudijo na vsi moč zagnati gorski greben pri Lupo in Uzsoku ter potisniti naše na ogrsko pobočje Karpatov. Doslej so se jim vse te namere ponesrečile.

Pri depresiji Duki in v dolini Ondave pa vlada popoln mir.

BOJI V BUKOVINI

Iz Črnočev poročajo: Velika množina novega snega je poslabšala razmere potov v Bukovini. Avstro-ogrski čete pa močnejšo premagujejo vremenske težkoče. Razporeditev med našimi četami je izborna. Boji severo-vzhodno od Črnočev so se izpremenili v pozicijske boje. Pri nas se naše čete v petdnevem hudem boju pridobile mnogo prostora.

»Az Ujsag« poroča z dne 27. marca: Boji v severni Bukovini so bili z današnjim dnevom uspešno končani in vsa Bukovina je prosta sovražnika. Zadnje dni so bili boji posebno silni. Vršili so se v neposredni bližini Črnočev. Zasedenja Sade-gore, Mahale in Czernawke dne 23. t. m. nam je dalo v roke prav ugodne pozicije, da smo mogli uničiti obstrelevalni ruski oporišča pri Bojanu. V obupnem boju smo poglani sovražnika do črte Toporuz-Razanze in do Novoselice. Rusi so trdovratno nameravali zopet zavzeti Črnočev.

V noči na petek so koncentrirali močne čete pri Lihucen-Teutuluju ter so v noči pričeli s 24.000 močmi prodirati izred Toporuz-Razanze, da bi predrl naše maloštevilne čete pri Czernawki ter tako dospeli v Črnočev. Posrečilo se pa je to nako preprečiti. Sovražnika je presenetil silen artiljerijski ogenj. Kljub temu je trajal boj ves dan. Še v Črnočevah je bilo slišati streljanje topov in kmalu se je izvedelo, da gre za važno odločitev. Zvečer je bil sovražnik poginjen do meje.

Iz Črnočev poročajo nadalje še, da so se vršili deset dni boji za vrhove pri Zaleszczyk. Naši vojaki so vršili naravnost čudeže hrabrosti. Rusi so dobili nova ojačenja iz Besarabije, sedaj tudi regularne čete.

MED LUPKOVOM IN UZSOKOM.

Z dne 1. aprila poroča vojni poročevalec Roda Roda:

Naravnost nadčloveške napore zahteva boj od naših čet, katerim je določeno, da branijo na kakih 70 km dolgi sredini fronte v Karpatih med Lupkovom in prelazom Uzsok že več dni naval vedno iznova ojačenih ruskih čet.

Vrhovi na severnem pobočju Karpatov, ki so jih vsled brezprimerne slabega vremena v dolgi borbi zavojevali, so sedaj cilj ruskih čet, da bi prodrl do glavnega grebena, katerega so jim naše čete koncem januarja in začetkom februarja odvzele. Se ni opaziti na ruski strani, da bi jim moči pešale v tem valovečem boju; očitno je, da pošiljajo tu sem neprestano nove rezerve, dočim je ostalo vzhodnje krilo že delj časa pasivno in je napadala sila zahodnih čet pri Dukli očitno popustila.

BOJI OB NJEMENU.

Berolinska »Nationalzeitung« poroča z ruske meje: Vojni poročevalci moskovskih listov poročajo s

fronte ob Njemnu, da se vrše zopet silni boji. Tudi posadka trdnjave Kovno se udeležuje teh bojev. Ruske čete so prepustile Nemcem ofenzivo. Ruski listi označujejo nemški vojaški material kot izredno dober ter hvalijo tudi črno vojsko, ki da napada, kakor mladi vojaki. Obe stranki se trudita, doseči skorajšnjo odločitev. Izgube Rusov niso znatne.

Iz Galicije in Poljske.

»Kurier Polski Wiedenski« izve od dobro informirane strani iz Lvo-va: Položaj prebivalstva v Lvoju je od dne do dne neznošnejši. Izdala se je prepoved, da ne sme po več oseb skupaj stati po cestah. Prepovedano je tudi brez posebnega dovoljenja zapustiti hiše. Vse odprtine po strehah se morajo zazidati. Vsi policijski zapori in kaznilnice so prenapolnjene z osebami boljših slojev. Mesto je kljub vsem prizadevanjem ruskih oblasti ostalo poljsko. Važno je, da so ruske oblasti prepovedale poštne in železniški upravi, da ne smejo sprejemati od vojakov, tako častnikov, kakor vojakov pošiljate denarja ali vrednosti v Rusijo. Mesta Stary Sambor, Turka, Boryslav, Drohobycz, Janow, Jaworow, Krakowiec, Radymno, Skoll, Winniki, Dynow in Rymanow, ki jih je obiskal poročevalec, so izumrli. Med prebivalstvom vlada najhujša beda.

»Dziennik Slaski« poroča iz Czenstohova, da je na odredbo višjih vojaških oblastij prevzel upravo znane samostana Jasna gora avstrijski komisar. Mestu se je dovolilo najeti posojila 300.000 mark, ki se mora vrniti v času pol leta do enega leta po koncu vojne.

Obramba Memla.

Iz Berolina poročajo, da je bil imenovan major v. Lucka za poveljnika Memla. Major je zagotovil memelskim oblastim, da so terjene za obrambo memelskega okrožja najobširnejše odredbe, tako, da je prebivalstvo lahko pomirjeno.

Sven Hedín pri našem najvišjem poveljniku.

Dunaj, 2. aprila. (Kor. urad.) Iz vojnotiskovnega stana poročajo: Slaven raziskovalec Tibeta Sven Hedín je došel večeraj v bivališče najvišjega armadnega poveljstva. Zvečer ga je sprejel šef generalnega štaba. Povabljen je bil na večerjo. Danes dopoldne sta sprejela najvišji armadni poveljnik feldmaršal nadvojvoda Friderik interesantnega gosta. Pri predjužniku, na katerega je bil povabljen, je bil navzoč tudi sin najvišjega armadnega poveljnika nadvojvoda Albreht, ki je prišel na kratak obisk v glavni stan. Na vabilo feldmaršala pojde Sven Hedín jutri na fronto, da bo pričel vojnih dogodkov, ki so v teku.

Iz ruskih poročil.

Francoski listi posnemajo po petrogradskih poročilih, da se avstro-ogrski čete, severno od Bartfe in Uzsoka, ruskim četam trdovratno ustavljajo in da so avstro-ogrski čete prešle k protinapadam. Petrogradska poročila naglašajo izredno važnost bojev v Karpatih ter prihajajo z zelo smilimi kombinacijami.

O padcu Przemysla poročajo petrogradski listi še, da je prišla posadka v rusko taborišče, spremljana od ruskih trobentačev in tamburjev, častniki s sabljami, kakor je bilo dogovorjeno, da izkažejo Rusi posadki vse vojaške časti. Ruski štab s poveljnikom na čelu je odgovoril na vojaški salut.

Pomanjkanje zdravnikov v Rusiji.

Pariški »Temps« priobčuje tole noto, ki jo je prejelo rusko poslanstvo v Parizu: Iz nekega sporočila vojnega ministrstva je razvidno, da se morajo oni ruski rezervni zdravniki, kakor tudi nastavljeni sanitetne uprave armade in deželne brambre, ki so sedaj delovali v organizacijah Rdečega križa v združeni angleško-francoski armadi, sedaj takoj vrniti v Rusijo, da jih tamkaj uporabijo v aktivni službi. Iz tega je razvidno, da vlada v Rusiji veliko pomanjkanje zdravnikov.

Nemško brodovje ob Kurski obali.

Uradni ruski komunikacije poročajo, da je nemško vojno brodovje, obstoječe iz 7 križark in 28 torpedov obostreljevalo na cel dan Kurski obal pri Polangu.

Položaj v Srbiji.

»Resto del Carlino« poroča o položaju v Srbiji razne znane in neznanne stvari. Med drugim konstatira, da so epidemije prizadiale armadi velike izgube, da pa sedaj že pomenjajo. Razmere v Nišu so se izboljšale, vojni vjetniki so sedaj vsi nastanjeni v vojašnicah ter dobivajo isto hrano in mezdo kakor srbski vojaki.

Sedaj je poklican pod orožje tudi že najstarejši letnik bivših vojakov — moške do 60 let — znamenje, da se pripravljajo nove vojne akcije.

Epidemije so pobrale 63 zdravnikov, med njimi mnogo inozemskih, ter 25 medicincev. Po najnovejšem izkazu je izgubila Srbija v vojni do sedaj 25.000 mrtvih in 60.000 ranjenih, ki pa so deloma že ozdraveli in se nahajajo zopet v službi. V srbski armadi se sedaj nahaja tudi 16.000 mohamedancev iz novega srbskega ozemlja.

Srbske želje po pristanišču v Adriji.

Iz Sofije poročajo: Povodom zadnjega vpada Albancev v Srbijo se je naglašalo, da je Srbija sama insecirala ta vpad, da ji imela pretvezo zasedati Albanijo. Sedaj naglašajo tudi polifolicijski organ srbske vlade »Samouprava«, da mora imeti Srbija brezpogojno pristanišče ob albanski obali.

Očividno inspirirani članki v petrogradskih listih »Birževija Vjedomosti« in »Den« ter v moskovskem »Ruskem Slovu« zastopajo tudi zahteve Srbije.

Nove srbske pokrajine.

»Corriere della sera« poroča iz Niša: Uradni srbski tiskovni urad nam poroča: Že delj časa se razširja govorica, da se pogaja srbska vlada s sosedomi zaradi novih mej. Vse te vesti so napačne.

LJUTI BOJI NA FRANCOSKI FRONTI.

Berolin, 2. aprila. (Kor. urad.) Poročilo Wolffovega urada: Veliki glavni stan, dne 2. aprila.

Zapadno bojišče:

Med rekama Mas in Mosel so se vršili srđiti artiljerijski boji.

Pehotni boji v gozdu Pretre in ob njem so se nadaljevali in so trajali vsi noč.

Zapadno od Pretrskega lesa so se razbili francoski napadi v našem ognju.

V protinapadu smo zadali sovražniku težke izgube in ga potisnili v njegove stare pozicije, samo v lesu se Francozje še drže v dveh stražnicah naše najsrednje pozicije.

Vrhovno armadno vodstvo.

S FRANCOSKEGA BOJIŠČA.

Iz Pariza poročajo: Predsednik Poincaré je pregledoval v zadnjih dnevih v spremstvu generalissima Joffreja čete ob fronti. V nedeljo je obiskal armado v Champagni. Princel je mnogim častnikom njihova odlikovanja in jim čestital, istotako je čestital četam k izbornemu izgledanju. Predsednik je nadaljeval potovanje čez Souain, Perthes in Mesnilles-Hurlus. V spremstvu generala Langle de Caryja je obiskal predsednik artiljerijske pozicije ob višinah Mesnila, kjer so baterije ravno delovale. Obiskal je tudi poljske ambulance in govoril delj časa z ranjenci. Pozneje je prisel Poincaré v taborišče kolonijalnih čet. Nadaljeval je svoje potovanje v spremstvu generala Sarrailla v Argone.

Ko se je predsednik vrnil v Pariz, je izjavil, da z mirnostjo in zaupanjem zre v bodočnost. Okolnost, da ni bilo mogoče v zadnjih mesecih doseči kakih posebnih uspehov, je pripisoval vremenu. Na nekaterih delih fronte je ležal sneg izredno visoko, razven tega je pritisnil mraz, tako, da je bilo včasih do 18° pod ničlo. Ta dejstva so operacije bistveno otežkočila. Prihodnji boji se bodo vršili pri Verdunu na višinah ob Mosli in v Voevru. Nemci so napravili tamkaj močne utrdbe, tako da bodo francoske čete morale prestati hude boje. Kar se tiče položaja v Belgiji ni mogoče reči ničesar pozitivnega. Kakor poročajo poizvedovalci, pripravljajo Nemci večjo akcijo, druga poročila pa pravijo, da bo nemški generalni štab svoj sedež prestavil v Antwerpen.

Francoska ofenziva.

Iz Milana poroča »Berliner Tageblatt« z dne 2. aprila:

»Corriere della Sera« javlja v dopisu iz Pariza, da je v francoskem naročju opaziti neutešljivo težnjo po ofenzivi. Javnost se zaveda, da nadkriljuje francoska artilerija nemško. Kakor se zdi, nameravajo Francozje pričeti z novo veliko ofenzivo sredi meseca aprila. Francija je vsak dan močnejša. Tudi Anglija se je v Flandriji silno ukrepila, število njenih čet izredno narašča.

Letalci na francoski fronti.

Iz Frankobroda poročajo, da je neki sovražni letalec vrzel več bomb na južni del mesta Villingen. Hotel je razrušiti več industrijskih stavb, kar se mu pa ni posrečilo. Ena bomba je padla na tla tik za zadnjim vozom nekega osebnega vlaka, ni pa napravila nobene škode.

Po poročilih pariškega »Tempsa« je neki nemški zrakoplov preletel v noči 31. marca Bailleul in vrzel dve bombi, ki pa nista napravili nobene

škode. Zrakoplov je odplul nato v smeri proti Armentieresu in Hazebrouku. V obeh krajih so alarmirali prebivalstvo in pogasili luči.

Francoske izgube.

»Berliner Zeitung am Mittag« poroča: V Massachusettsu izhajajoči list »Gloucester Times« priobčuje v številki 6. marca daljše pismo prejšnjega podtajnika v zakladnem uradu Zedinjenih držav, A. Platt - Andreeva, ki se mudi kot član ameriškega »Rdečega križa« na Francoskem. Iz pisma, ki ga je oddal v Dunkerqu na pošto, izhaja, da se je po oficijalnem štetju nahajalo sredi februarja t. l. 600.000 težko ranjenih francoskih vojakov samo v hospitalih severne Francoske.

BOJI V VOGEZIH.

Neki vojni poročevalec govori o bojih na južnozahodnem bojišču od doline Meurthe, oziroma od železniške proge Luneville - St. Die, preko srednjih Vogezov od Donona v južnozahodni smeri, do črte Donon-Cirey - Lagarde in na severozahodu do kanala Ren - Marnes.

Severovzhodno od železnice Luneville - St. Die so se vršili koncem februarja in začetkom marca zelo pomembni in za Nemce uspešni boji. Uspehi teh bojev so sad dolgotrajnega opazovanja in skrbnega pripravljanja, predno so pričele nemške čete z napadom. Nemške pozicije pred 27. februarjem so se pričele pri Lagardeju ter so segale preko črte Blamont - Cirey sur Vezouze - Val do Bionville. Vsa nemška obrambna črta je torej ležala na francoskih tleh. Francoska glavna fronta je šla od severnega roba Forêt de Mondona po dolini Verdurette do doline Plaire. Francoske rezerve so stale v dolini Meure. Srednje francoske pozicije so bile močno utrjene in opremljene z najrazličnejšimi ovirami. Tudi krone dreves so bile zasedene in na težko dostopnih krajih so bile postavljeni topovi in strojne puške.

Namen nemškega napada je bil skriti bojno fronto s tem, da se odstranijo oni deli francoske fronte, ki so segali v nemško bojno črto. Vse je bilo skrbno pripravljeno in določen je bil natančen na uro tudi čas, ko naj posežejo sosednje čete v boj. Napad nemških čet je našel Francoze popolnoma nepripravljene. Zelo važno je bilo pri napadu, da so nemške čete takoj, ko so zasedle neki vrh, utrdili, si napravili oporišča ter postavili kljub velikim težavam strojne puške pred vsem pa, da so skupaj z artilerijo pridobili terena ter tudi pri prodiranju ostali v kontaktu z artilerijo. Posrečilo se jim je postaviti topove celo na vrhovih, ki so bili celo za pehoto le težko dostopni.

Kako velik pomen je pripisovalo francosko armadno vodstvo prodiranju Nemcev, je razvidno iz tega, da je sovražnik na nekaterih točkah v 7 dneh 37. poskusil zopet zasedati izgubljene pozicije. Vsi poskusi so bili krvavo zavrnjeni. Kakih 1000 mrtvih Francozov je obležalo pred nemškimi ovirami. Nemci so s sodelovanjem čet iz Parroja in Senonesse pridobili na nekaterih mestih kakih 10 km prostora ter tako skrčili fronto za 10 km.

Izpočetka je naskok Francoze presenetil, čim globje pa so vdirale nemške čete v gore tem ljutejši je prihajal francoski odpor. Pri Badon-

Amerikanka.

Francoski spisal Pierre de Coulevain.

(Dalje.)

— V štirih mesecih, najbrže. Portugalsko poslanstvo se izseli meseca decembra. Arhitekt se nemudoma loti popravil v palači in koncem februarja, upam, bodo vsa dela dogotovljena. Ali vas ne veseli, da nas boste imeli za sosede?

— O, prav vesela sem! Je odgovorila gospa de Blanzac z ironičnim poudarkom, ki je žalil markija. Radovedna sem, kaj storiš iz vas zakon. Običajno spremeni tako moža kakor ženo.

— Enega pač ne more spremeniti: to so moja čutila do vas. Ne mislite zdaj, da ste se me znebili. Vaših nasvetov in vašega prijateljstva ne morem več pogrešati. Za začetek mi morate dovoliti, da vam dopisujem.

— Da mi dopisujete, je vzklila vojvodinja. Med ženitovanjskim potovanjem mi hočete dopisovati!

— Zakaj ne? Tako sem se navadil, vam vse zaupati, da me bo — tega sem gotov — mikalo, opisati vam svoje vtiske. Veste, kaj storite? Je rekel markij, kakor da se mu le posvetilo v glavi.

— Kaj?
— Rima ne poznate. Pridite za nama!

— Meša se vam!
Iz teh Kristijaninih besed je bilo slišati tako ljutost in bolest, da jo je markij pogledal ves prepaden.

— Meša! Zakaj?

— Zato, ker...

Jacques se ji je poklonil.

— Če ima žena take razloge, je dejal smeje, ne silim več v njo.

— In popolnoma prav ravnate, je odgovorila suhoparna vojvodinja.

Nato je nadaljevala v prijaznejšem tonu:

— Bodite torej srečni! Želim vam lepe medene tedne. Pišite, če vam tako ukazuje srce, je pristavila in se napotila v Annino sobo.

Novoporočenca sta nameravala preživeti mesec november na gradu Saint - Michel pri Cannesu, nato pa nadaljevati potovanje in se sniti v Rimu z gospo Villars in Klaro.

Da ustreže Annie, ki je želela videti Jacquesovo stanovanje, je gospa d'Anguilhon povabila mladi par k sebi na južno. Odtod naj bi se odpeljala naravnost na lyonski kolodvor.

Okoli petih je nova markiza, ne da je izpregovorila besedico, iskreno objela svojo mater in sestrično, sledila svojem možu v voz, poln cvetic, ki jo je pričakoval, da jo povede v rue de Bellechasse.

Z balkona je Katarina zagnala v voz perišče riža in star čevlji, — riž naj po irski vraži donese poročencema srečo, stari čevlji pa naj ju obvaruje vsega zlega.

Prav v tem trenutku je stopila vojvodinja iz hotela Castiglione kakor zla vila, katere prihod spravi vsak čar ob svojo moč.

Guy de Nozay ji je pomagal vstopiti v voz.

— Zdaj sta se odpeljala v sedma nebesa, je dejal.

— Upajmo, da ondi ostaneta!

— Bila bi pač prva. Ali sploh ne prideš tja — in to se njima zgodi — ali pa se iz njih strmoglaviš s strtimi perutnicami.

— To se je vam prigodilo?

— Meni? Ne. Jaz sem poznal eno samo ženo, s katero me je mikalo poskusiti ta vnebohod, še ta se je branila. Zato sem se odločil, da ostanem na zemlji v njeni bližini.

— Pametno ste ravnali in vaše prijateljstvo ji je zelo dragoceno, je odvrnila vojvodinja.

Nato je podala vicomtu roko:

— Zbogom... Na svidenje v Blanzacu prihodnji teden.

XXIV.

Kristijana se nikdar ni mogla znebiti slutnje, da jo v njenem življenju še čaka velika strast. Ljubezen, katero je čutila za vojvodo de Blanzacu, ni mogla prihajati v poštev.

Bila je to ljubezen mlade deklice, ki ni poznala niti sebe, niti življenja. Prepričana je bila, da pride tudi za njo, kakor za večino bitij, ura preki-povaljoče sreče in opojnosti. Prese-dalo ji je, da so jo ljubili, se ji laskali in se ji pokorili. Sama je hotela ljubiti, se posvetiti in žrtvovati. Nikdar še ni imela žena plemenitejših želja. To hrepenenje je polnilo njene samotne ure. Brez prestanka je vedno znova sanjariła o sreči in ta sen jo je, povzdigujoč v idealne višave, obvaroval vsakih skušnjav čutnosti. Ljubezen je ni, kakor je pričakovala, pretresla kakor strela iz jasnega neba. Kakor trup se ji je zajela v srce in telo. Mesto zmagoslavnega vzklika ji je iztrgala bolesten krik. Dasi ji je krvavelo srce, ko ji je markij prišel naznaniti svojo poroko, si ni hotela priznati, da ga ljubi, zakaj, predobro ga je poznala. Presegal jo je kvečjemu fizično. Bil je omahljiv, več ali manj frivolen, mehkega značaja, tako različen od moža, katere-mu so veljale njene sanje! Naštevila je njegove napake in njena bistro-mnost jo je pomirila. Gorjé! Prava ljubezen je tista, ki nima zavezanih oči, ki vidi napake in celo pregrehe, ki pa navzlic temu ne ugasne.

Kristijana je sprva skušala samo sebe prepričati, da se ji enostavno toži po prijetni intimnosti, ki je zavlada med njo in med Jacquesom. Ko pa si ni mogla delati nikakih ilu-

zij več, se je skušala ozdraviti z ljubeznijo, ki jo je poniževala. Uporabljala je naravnost herojična sredstva. Namenoma je iskala družbo zaročencev, se večkrat peljala v Pariz, da pomaga markiju izbirati darila, dajala Annie svete za njene toalete, izbirala blago za njeno opravo in jo opozarjala na modele, ki ugneje Jacquesu najboljše ugajati. Udeležila se je poroke in kljub svoji bolesti se je prisilila, da je opazovala mladi par, klečoč pred oltarjem. Kakor da ji bolest povzroča naslodo, se je udeležila tudi svatbe, sledila je novoporočenki v njeno sobo, stala je poleg nje, ko se je preoblekla, polna zavisti ogledovala njeno krasno obrazovnamerama in lepoto njenega telesa. Ko je vstopil Jacques, ga je pozvala: »Objemite svojo ženo!« in njeno oko ni trenilo med tem poljubom. Videla je novoporočenca odhajati in slišala je, kako so za njima zapadla vrata in ta hrup je odmeval globoko v njenem srcu.

Ko se je Guy poslovil, se je Kristijana stisnila v kot svojega voza in lahno privzdignjene glave ter zaprtih oči je sedela kakor nepremična. Dve veliki solzi sta se odtrgali izpod zaprtih trepalnic — prvi, ki jih je jokala kot žena. Počasi si jih je otrnila rekoč: »Preide... preide... Pozabila bodem.«

Konec prvega dela.

villerju se je vršil ljut boj, toda nemške čete so kljub temu zavzele Parux in Brémén. Tu se je razvil boj od vrha do vrha, od drevesa do drevesa in kljub vsem oviram se je posrečilo potisniti nasprotnika nazaj, tako da so imele nemške čete 27. februarja zasedene vrhove južnovzhodno od Bréménla, to je pozicije francoskih prednjih straž. Na desnem krilu so bili boji lažji, četudi so bili zelo trdovratni. Najhujši so bili napadi in protinapadi na našem levem krilu. Tu je šlo za višinsko točko 542 severno od Collinesa v dolini Plaine. Ta vrh je bil francosko oporišče in silno močno utrjen. Pobočje je bilo polno gruha in skal ter polno grmičevja skozi katero se je zdela skoraj nemogoče prodrati. Boj je valovil, po triurni borbi pa se je Nemcem vendar posrečilo zasedeti vrh v nasokku. S tem so bili gospodarji ceste Badonviller - Celles. Opetovano so skušali nato Francozi, ki so poznali važnost te pozicije, vrh zopet zavzeti, toda zaman.

V dolini Plaine je napredoval boj nekako za en kilometer.

Vjetniki so pozneje pripovedovali, da je bil napad za francosko armadno vodstvo popolnoma nepričakovan, tako da je bilo prisiljeno poklicati s cele črte ob Meurthi v naglih pohodih vse čete na to točko. Tako so prišle čete iz Epinala, izpred Nancyja in Luneville, od sedanjih brigad in celo iz St. Diéja.

Bavarska črna vojska.

O vpoklicu črnovojnikov, ki niso služili vojake, se ne da podati nobenih zanesljivih številk niti glede posameznih letnikov, niti glede vrste orožja, niti glede moštva, ki je sposobno samo za službo v garniziji.

Trije angleški milijoni.

Zanesljiva londonska poročila pravijo, da more Anglija postaviti na bojišče na kontinentu en milijon vojakov. O treh Kitchenerjevih milijonih sedaj ni več govora.

Ustavljen transport indijskih čet v Evropo.

Glasom poročila »Novega Vremena« so izbruhnili nemiri med angleškimi četami v Ouraceju v Indiji. Podkralj je na podlagi obsednega stanja odstavil večino domačih oblastin in je odredil, da se do preklica indijske čete ne pošiljajo več v Evropo.

Angleške izgube.

Knezoškof iz Yorka je v tork na nekem zborovanju v Hullu izjavil, da smrt še nikdar, niti v časih kuge v srednjem veku ni tako obilo žela, kakor sedaj. Od pehotne divizije, ki je bila pred kratkim s 400 častniki odposlana iz Anglije, je ostalo samo 44 častnikov in od 12.000 mož samo 2333. Od enega najbolj hrabrih polkov s 40 častniki in 1200 možmi je ostal le še en kvartirmojster in 300 mož.

»Daily Telegraph« priobčuje angleške izgube v času od 24. februarja do 26. marca. Po teh računih so izgubili Angleži na vseh bojiščih 390 častnikov in 4496 mož. Vsi ti so mrtvi. Celotne izgube pa znašajo 1081 častnikov in 18.794 mož. Izgube mornarice v znanem mesecu so znašale, v kolikor so se priobčile, v vzhodnem delu Sredozemskega morja 220 mož, katerim izgubam se mora prišteti še 182 mož pomožne križarke »Bayano« in iskalca min »Terna«. Izgube na častnikih na zapadnem bojišču znašajo od 10. marca naprej 900 mož.

Angleške finance.

Iz Londona poročajo: Dohodki v preteklem finančnem letu so znašali na Angleškem 226.694.000 funtov sterlingov, kar odgovarja 28 milij. 451.000 funtov zvišanja. Dohodninski davek izkazuje prirastek za 22.150.000 funtov, carina je donesla za 3.212.000 funtov in davek od porabe in pristojbine za 2.723.000 funtov sterlingov več, kakor zadnje leto.

Delavsko gibanje na Angleškem.

Iz Curiha poročajo: Neodvisna delavska stranka v Angliji, ki bo imela med velikonočnimi prazniki v Norwichu delno konferenco, priobčuje dnevni red, ki vsebuje tudi sklep proti novačenju. Stranka zahteva, da ne sme priti po vojni noben kos dežele pod drugo upravo, ne da bi se prebivalstvo vprašalo v tem smislu.

Lord Kitchener odobrava načrt, da naj se delavci ladjedelnice v Liverpoolu vojaško organizirajo. Lord Derby bo poveljnik bataljona. Moštvo naj dobi svojo dnevno in po-

leg tega še mezdo vojakov tako, da bo zaslužilo najmanj 42 šilingov (50 K) na teden.

»Times« pravijo, da ima baje admiraliteta mnogo dokazilnega materiala, da so delavske nemire povzročili nemški agenti. Vrši se preiskava.

Državni tajnik Jagow o Angliji.

Ameriški listi priobčujejo to-le poročilo o razgovoru z nemškim državnim tajnikom za zunanje zadeve v. Jagowom: Državni tajnik je povedal: Sedaj vemo iz Greyevih lastnih ust, da je namen Anglije potolči in uničiti Nemčijo. To pomeni boj na nož. Anglija hoče tako. Mi sprejemamo ta boj, in če bo trajalo to klanje ljudi brez konca, naj naprt svet krivdo onemu, komur gre: pred vrati Anglije, ki je vprizorila to vojno in na njo hujskala. Grey je naznanil, da Anglija noče prej odnehati, predno Nemčija ne bo popolnoma zbita k tlom. Ta dan je še daleč. Zgodovina kaže, da nemškega naroda ni zlahka pobiti. Na tisoče ljudi bo žrtvovanih, mnogo krvi bo še teklo, in to vse, ker se Nemčija upa, biti močna in mogočna poleg Anglije, ker misli Anglija, da je njeno brezpogojno gospodstvo na morju onemogočeno in ogroženo njen trgovski monopol in njeno gospodstvo sveta s strani napredujočega naroda. To edino je izvor vojne. Ali morda misli le samo trenutke, kdo, ki pozna zgodovino Anglije, da se bori Anglija za nesebične cilje? Anglija bi rada izpremenila Nemčijo v veliko koncentracijsko taborišče in, če bi mogla, bi hotela obsoditi stotine nemških žen in otrok na smrt vsled lakote, vse samo, da vrže Nemčijo na njeni poti k tlom. Pred strašno besedo »lakota« se Anglija ne straši. Prepogosto je slišala vpitje mnogo tisočev, ki so pod angleško zastavo v Indiji umrli gladi. Glad, lakota, je priljubljeno orožje Anglije, da podjarmlja in da se uveljavi v podjarmljenju.

O vojni pripravljenosti se je izrazil državni tajnik: Gotovo, nemški narog se je pripravil braniti domovino. Ali niso tega upravičili dogodki? Ali mislijo v Ameriki, da bo morda Anglija s posebnim veseljem gledala, kako se ustvarja veliko ameriško brodogradnjo, za kar so pričeli sedaj agitirati? Ali hoče sprejemati ameriški narod v tej točki prej ukaže, kakor Nemčija? Tega ne verjamem. Kljub vsemu govorjenju in kljub vsemu zatejanju kažejo zgodovina in dejstva, da zahteva Anglija brezpogojno politično diktaturo v svetu in da se bo bojevala, da zlomi svojega tekmeca, če bo kak narod z naprednimi metodami ogrožal angleško trgovino na svetovnem trgu.

Veliko razočaranje.

»Münchener Neueste Nachrichten« z dne 1. aprila priobčujejo članek londonskega »Daily Maila«, v katerem pisec izvaja med drugim:

»Mnogo smo slišali o obleganju Nemčije, toda to obleganje se v resnici še ni niti pričelo. Misel, Nemčijo z izstradanjem ukrotiti, se ne zdi baš praktična. Tudi pomanjkanje bakra še ni postalo akutno, dasi rabijo v Nemčiji za baker že razna nadomestila, kakor na primer aluminij. Na suhem imajo Nemci v oblasti vso Belgijo razen najskrajnejšega koščka, dragoceno rudniško in industrijsko okrožje v severni Franciji in vso zapadno Poljsko, ter stoje 60 milj pred Parizom, tako blizu, kakor je Oxford Londonu. Prava borba se prične šele, ko začno zavezniški z delom, da potisnejo Nemce z okupiranega ozemlja in si napravijo pot v Nemčijo. To bo dolgotrajna in težavna borba, ki bo zahtevala mnogo žrtev in izgub ter velikanske napore vsakega posameznega člana trojnega sporazuma. Ni računati s hitrim in dramatičnim razgromom Nemčije: Nemci še lahko postavijo na bojišče najmanj 3 milijone mož v vojaški starosti, imajo denarne rezerve, ki jim omogočujejo, kakor pravi Sir Edward Holden, avtoriteta v bančnih strokah, da lahko vzdržijo vojno še najmanj 12 mesecev. Za to se ne moremo soglašati s Horacijem Bottomlexom, ki piše v listu »The Sunday Pictorial«, da se ta vojna z ozirom na življenska vprašanja razlikuje od vsake druge borbe v svetovni zgodovini in da Evropa ne bo mogla dolgo izdržati dnevnih vojniških izdatkov v znesku 300 milijonov mark. Bottomlex je prepričan, da bodo sovražnosti ustavljene in da se prično mirovna pogajanja meseca junija. Zeleli bi, da bi se ta proročevanja izpolnila. Toda kdo bi si pred enim letom mogel misliti, da bi mogla Nemčija financirati vojno v takšnem obsegu za polnih 7 mesecev, kdo bi verjel, da bi mogla takratnoli vojna v našem času trajati tako dolgo?!

DELO NEMŠKIH PODMORSKIH ČOLNOV.

»Nieuwe Rotterdamsche Courant« poroča iz Londona: Po zadnjih poročilih je izgubilo življenje pri potopu parnika »Falaba« 55 mož posadke in 5 potnikov.

Reuterjev urad poroča: Angleški parnik »Flaméniau«, ki je bil na poti iz Glasgowa na Cap, se je v tork kakih petdeset mil od otokov Seylli potopil. Posadko 31 mož je rešil danski parnik »Finlandia« in jo prepeljal v Holyhead.

Angleški parnik »Seven Sea« je bil v višini Beachy Heada brez prejšnjega opozorila od nekega nemškega podmorskega čolna torpediran in se je potopil. Ladja se je potopila tekom treh minut. Od posadke 18 mož je utonilo 11.

»Nieuwe Courant« poroča iz Londona: V kanalu je bil torpediran neki od sedaj še neznan francoski parnik. Dva potnika in dve trupli so prepeljali v Dover. Večina potnikov se je najbrže potopila. Wolffov urad pristavlja: Ta parnik je bil najbrže »Emma«, o kateri smo že poročali.

Kakor poročajo listi, je dospel norveški parnik »Unitad« včeraj jutraj z 11 možmi neke, v Severnem morju torpedirane norveške ladje, v Hoek van Holland.

Neki nemški podmorski čoln je dne 2. aprila jutraj na višini Shieda potopil tri angleške ribiške parnike. Moštvo je bilo rešeno.

Torpedirani parnik »Crown of Castle« je bil na poti iz Nove Fundlandije v Havre in je imel krmo za živino na krovu. Ko se je pokazal nemški podmorski čoln, je kapitan pozval moštvo, naj se nekateri prostovoljno javijo kot kurjači, ker so se kitajski kurjači tako ustrašili, da niso bili za nobeno delo več. Kapitan je upal, da uide podmorskemu čolnu, a po trideseturnem lovu so strelji že zadeli kajuto in most. Moštvo je dobilo pol ure časa, da zapusti parnik. Ko so zapustili parnik, so dospeli po šesturnem vesljanju na varno. Nemci so rabili dve uri, da so s strelji potopili parnik. Podmorski čoln, ki je potopil parnik, je bil »U 28«. Številka je bila sicer preslikana, a v bližini čitljiva. Parnik je vozil komaj s hitrostjo 12 vozlov. Častnik podmorskega čolna je zaklical Angležem, da je v zadnjih štirih dneh potopil sedem angleških ladij. Pristavil je sarkastično: »Britannia Rule the Waves!« nakar je krmar odgovoril: »White and See«. Parnik »Flaméniau« je imel isto hitrost kakor »Crown of Castle«. Krmar čolna hitrost podmorskega čolna na 17 vozlov. Ko je zapustila posadka parnik, je bil v bližini danski parnik »Finlandia«, ki je sprejela posadko potopljenega parnika.

Izgube angleške trgovinske mornarice.

»Daily Telegraph« objavlja statistiko o vrednosti dosedanjih izgub angleške trgovinske mornarice. Ladje, ki jih je angleška trgovinska mornarica izgubila, so imele v sledečih mesecih to-le vrednost: avgusta 426.171 funtov, septembra 857.595, oktobra 956.806, novembra 85.263, decembra 137.796, januarja 268.328, februarja 182.011, skupaj 2.914.571 funtov sterlingov. Izgubljeni tovari pa so bili vredni avgusta 1.015.100 funtov, septembra 903.535, oktobra 1.768.220, novembra 85.550, decembra 53.190, januarja 459.664 in februarja 191.358, skupaj 4.744.617 funtov sterlingov.

Obrekovanje delovanja nemških podmorskih čolnov.

Wolffov urad poroča iz Berlina: Nesramna trditev angleškega in nevtralnega časopisa, da je posadka nemškega podmorskega čolna, ki je potopil parnik »Falaba«, se smejala potapljaščemu se moštvo in potnikom tega parnika, čeprav je bila dana možnost rešitve, je naravnost nesramna laž. Angleško postopanje, da hoče s trgovskimi ladjami potopiti nemške podmorske čolne in da se v ta namen celo dele premije za uspešno delo, sili nemške podmorske čolne k hitremu delu. Uničevanje človeških življenj je sedaj težka dolžnost posadk podmorskih čolnov, ki so, kakor se celo v Angliji priznava, od sedaj postopali z največjo človečnostjo. Izpremenjeno postopanje Anglije sedaj izvirja iz strahu pred dejstvom, da dokazuje potopitev parnika »Falaba« konec varnosti potnikov in da bo vojna podmorskih čolnov še globlje razrezala v gospodarsko življenje Anglije.

Od Nemcev zadržani parnik »Zaanstroom«.

Kapitan Visser in ostanek moštva holandskega parnika »Zaanstroom«, ki so ga zadržali v Zeebrüggeu, je dosel v Amsterdamu Ka-

pitan je dal »Telegraaf« obširno poročilo o pridržanju parnika in o dogodkih v pristanišču Zeebrügge. Kapitan naglašal vlnudnost nemških častnikov. Pustili so mu povelje nad njegovimi mornarji. Pravi tudi, da so nemški zdravniki preiskali na ladji za vojaško službo sposobne belgijske in francoske potnike. Kapitan nadaljuje: V soboto popoldne so Nemci spustili z droga nizozemsko zastavo in razobesili nemško vojno zastavo. Na ladjo so postavili za stražo enega podčastnika in tri mornarje. Isti dan so me vprašali, ali sem zadovoljen, da se izkrajajo živila, ki bi se sicer pokvarila. Tudi bodo to blago pozneje plačali. Dovolil sem in blago se nam je izročilo. Kapitan pravi, da je videl med vožnjo iz Zeebrüggea v Terneuzen neko angleško letalo navpično nad vlakom. Letalo je metalo bombe, ki pa niso napravile nobene škode. Dobil je vtisk, da Nemcem v Zeebrüggeu ne manjka ničesar.

Nova akcija nemškega brodogradnja.

Iz Ymuidena poroča »Telegraaf«: Moštvo parnika »Ibernia« poroča, da je v ponedeljek zjutraj med deseto in enajsto uro, ko se je parnik nahajal na ribjem lovu, priplul neki hidroplan, ki je imel na krovu tri letalce in bil zaznamovan s številko 79. Hidroplan je plul precej nizko in je kljub temu, da je parnik plul pod nizozemsko zastavo, vrget proti parniku bombo. Bomba je padla v morje kakih 15 metrov od parnika in je eksplodirala. Nastal je kakor hiša visok val in poplaval za trenotek parnik. Kmalu nato sta priplula dva zrakoplova, od katerih je bil eden zaznamovan z »L. 9«. Nato pa je priplulo več nemških bojnihi ladij. Častnik nekega podmorskega čolna je prišel na krov parnika in ga temeljito preiskal. Ker ni našel ničesar sumljivega, je zapustil parnik. Vsa letala in ladje so prišle iz vzhodne smeri.

Naše ladje v ameriških pristaniščih.

»Daily Telegraph« trdi, kakor poročajo iz Rotterdamu, da se bo sedaj postopalo s strani Zedinjenih držav po gotovih načelih naprav avstro-ogrskim in nemškim parnikom, ki so se pričetkom vojne zatekli v ameriška pristanišča. Odredbe ameriške vlade obstojajo baje v tem, da bo dala odstraniti od strojev gotove važne dele, da se ladje ne morejo skrivaj oborožiti s topovi in municijo ter skivaj zapustiti pristanišča, da bi potem kot pomožne križarke prežale na trgovske ladje tripelentente. K temu postopanju se je baje vlada Zedinjenih držav odločila zato, ker so baje že nekatere ladje poskusile opremiti se kot pomožne križarke.

V KOLONIJAH.

Boji v Nemški Južnozpadni Afriki.

»Times« priobčuje pismo nekega prostovoljca v Nemški Južnozpadni Afriki, ki se je udeležil zavzetja Swakompunda in poroča o tem: Nemci so se umaknili v notranjost dežele in so nam prepustili mesto neposkodbavano, neobljudeno, toda podminirano. Dva moža prednje straže je pri prihodu v mesto raztrgala neka mina. Saperji so zasledili vse druge mine in so jih odstranili. Ko smo mesto zasedli, ni bilo v njem žive duše. Nemci radi uporabljajo, kadar iščejo ranjence, belo zastavo, ne zlorabljajo je pa nikoli, nasprotno so nam prinesli pod zaščito bele zastave večkrat angleške ranjence. Govori se, da ravnao dobro z vjetniki. Ljudje doma si pač ne predstavljajo prav, kaka naloga je zavzetje Nemške Južnozpadne Afrike. To vam je silno velika dežela. Borilec je precej mnogo in razdeljeni so v dobrih pozicijah, ki so že leta in leta pripravljene tudi imajo Nemci dobro strateško železniško omrežje in municijo v izobilju.

Obsedno stanje v Kohinkini in Tonkingu.

Saigon, 2. aprila. (Kor. urad.) Generalni guverner Indokine je proglasil čez Kohinkino in Tonkong obsedno stanje ter odredil mobilizacijo vseh razredov rezervistov in aktivnih vojakov.

Kanada in vojna.

»Münchener Neueste Nachrichten« priobčujejo brzojavko iz Londona: V kanadskem parlamentu je izjavil poslanec Burnham, da je potrebno razmišljati, da-li naj Kanada zgradi svoje brodogradnje ali naj samo prispeva za vzdrževanje državnega ladjevja. Čim prej se opusti načrt za zgradbo lastnega brodogradnje, tem bolje. Mornariški minister Hazen je naznanil, da znašajo izdatki v mornariške svrhe od začetka vojne 758.322 funtov sterlingov (18 milijonov 100.772 kron).

Vojni minister je cenil vse vojne izdatke v letu 1915. za kontingent 100.000 mož na okroglo 19 milijonov funtov sterlingov (456 milijonov kron). Vlada ima namen da bo skrbela za to, da bo ves čas vojne na fronti 50.000 Kanadijcev. Ako bo treba, se bo kontingent zvišal na 75.000 mož. V tem slučaju bo seveda treba več denarja.

NAPAD NA DARDANELE.

Priprave za nov napad na Dardanele.

Z otoka Tenedos pregnani italijanski in grški poročevalci pravijo, da se pripravlja nova močna akcija proti Dardanelam. Zdi se, da je določen tudi otok Imbros, zahodno od polotoka Galipoli kot oporišče za brodogradnjo.

Nadaljevanje operacij.

Iz Aten poročajo: Poveljnik zavezniškega brodogradnje pred Dardanelami je dobil povelje, da nadaljuje operacije proti Dardanelam brez oziroma na vreme, čim dospeta obe avizirani novi bojni ladji.

Grški prostovoljci pri alijancih.

»Lokalanzeiger« poroča: V Syro je dospel z Malte poštni parnik »Misurata«. Potniki pripovedujejo, da se nahajajo na Malti večji transporti čet za Dardanele. V Malti leži tudi neki grški parnik z Grki, ki so prostovoljno vstopili v vojsko zaveznikov.

Rusija in Carigrad. — Obstrelevalne Bospora.

»Lokalanzeiger« poroča iz Milana po poročilih iz Petrograda, da vlada tam nepopisna radost, ker je rusko brodogradnje obstrelevala Bospor. »Novoje Vremja« piše, da dokazuje bombardiranje Bospora, da obvladuje rusko brodogradnje Črno morje in da je vprašnje morskih ožin pred vsem rusko vprašanje. Z radostjo pozdravljamo, pravi list, da so se dale slišati ruske vojne ladje na poti v Carigrad. »Birževija Vvedomosti« pišejo: »Dospeli smo v Carigrad in bomo ostali tam. To je najsvetejša prisega Rusije. Predsednik ruske dume je izjavil: Carigrad in Dardanele bosta naša in ne bosta nikdar last koga drugega. Poslanec Krupenski je izjavil, da noben egoizem balkanskih držav ne more preprečiti izvedbe programa zaveznikov.

Boji v Kavkazu.

Iz Erzeruma prihaja vest, da so turški oddelki zasedli kraj Poganes in več drugih krajev, severno od Oltyja.

IZ NEVTRALNIH DRŽAV.

Položaj v Italiji.

Iz Rima poročajo: V sredo so publicirali v Italiji zakon, ki prepo-veduje razširjenje vojaških vesti. Publikacija se ni izvršila le v uradnem listu in po časopisju, temveč tudi z lepaki.

Izšel je kraljev dekret, ki ustanavlja službo podčastnika generalnega štaba in določa novo vojaško šaržo višjega kapitana.

Angleški general Paget je prišel včeraj na poti iz Sofije in Aten v Rim, kjer je konferiral z angleškim veleposlanikom. Govorilo se je, da ima general Paget posebno misijo v Italiji. Pokazalo se je, da je to neresnično, kajti angleški general je še snoči odpotoval v Anglijo, ne da bi bil govoril s kako merodajno italijansko osebnostjo.

Kakor poročajo iz Londona, se pojavlja v angleških krogih nezadovoljstvo z delovanjem angleškega veleposlanika v Rimu Renelli Rotha. Anglija hoče zato poslati v Italijo še posebnega zaupnika, odličnega parlamentarca in državnika. Kot tak se označuje lord Rosebery.

Rusija, Carigrad in Grška.

Glasom nekega petrogradskega poročila, odreka »Novoje Vremja« odločno Grški pravico do Carigrada. List pravi, da je v slovenski družbi profesor Palmov v svojem predavanju odločno izjavil, da je splošna slovanska želja, da pride Carigrad v grško - pravoslavno katoliško, pa ne v grške roke. Grki so imeli pravico do osvoboditve, nikakor niso pa imeli pravice, dobiti Carigrad, ki je že 500 let v turških rokah.

V Solunu izhajajoči list »Noa Alithia« pravi baje, da namerava Rusija zaplesti druge balkanske države v vojno, ker ji lastna moč vedno bolj peša. Velik del svoje artiljerije je Rusija izgubila in vojnega materiala ji manjka. List je mnenja, da bo ruski panslavizem pred zidovi Carigrada uničen. Kakorkoli se bo vojna končala, Carigrad ne bo ruski, ker bi to pomenilo nesrečo za ves svet.

Rusija in Bolgari.

Sofijski »Dnevnik« je izvedel baje od beguncev iz Bitolja, da je bila pred kratkim deputacija bolgarskih vasi iz okolice Bitolja pri tamnošnjem ruskem konzulu, da se pritoži zaradi grozovitosti srbskih oblast. Konzul je baje deputacijo hladno poslušal ter nato odgovoril: Če ne boste bitji Srbi, naj vas vse pobijejo.

Razočaran trojni sporazum.

Iz Milana poročajo »Münch. N. Nachrichten«: Z ozirom na politiko Bolgarie piše »Corriere della sera«, da je morala izjava ministrskega predsednika dr. Radoslavova trojni sporazum naravnost razočarati. Edino padec Carigrada ali intervencija Italije bi morda napotila balkanske države, da bi izstopile iz rezerve ter se odpovedale nevtralnosti. Tudi »Perseveranza« je mnenja, da so se naporji trojnega sporazuma v Sofiji ponesrečili in se ne morejo države trojnega sporazuma izpolniti zahtev Bolgarije glede Makedonije. Zakaj niti Srbija, niti Grška nimata poželjenja, da bi se dali razkosati na korist trojnega sporazuma.

Nova balkanska zveza nemogoča.

Iz Zeneve javljajo »Münch. N. Nachrichten«: Pariški diplomati proglašajo ustanovitev nove balkanske zveze za popolnoma nemogočo. Zakaj zahteve posamičnih balkanskih držav so naravnost ogromne in predreže. Rumunska hoče imeti Besarabijo, Sedmograško in eno tretjino Ogrske, Bolgarija vso novo Srbijo, Dobrudžo, Kavalo in solunsko okrožje, Grška pa polovico nove Srbije, vilajet Smirno in otok Rodos. »Gazette de Lausanne«, ki priobčuje te podrobnosti, javlja iz privatnega vira: Politiki trojnega sporazuma smatrajo te zahteve za nemoralne, ker hočejo te države povečanje svojega ozemlja pridobiti brez vsakega rizika, dočim prelivajo velike države potoke krvi svojih sinov.

KITAJSKA IN JAPONSKA.

Japonska vlada pripravlja za novi parlament obširno oboroževalno predlogo, ki vsebuje za 640 milijonov jenov kreditov. V Mandžurijo je odšla 17. japonska divizija. Posadka v Cingtau je ojačena z 2 brigadama. »Daily Telegraph« poroča iz Pekinga: Vse kaže, da se ne bodo mogla pogajanja med Japonsko in Kitajsko zavlačevati. Pričakovati je važnih odločitev, ker so pogajanja dospela v zadnji štadij. Kitajska najbrže ne bo sprejela niti enega japonskega postulata, izvzemši morda budistično propagando.

Japonsko časopisje o položaju.

Haag, 2. aprila. (Kor. urad.) »Vaterland« objavlja mnenja japonskih časopisov. Tokutami, glavni urednik lista »Kokumin Simrun«, član gosposke zbornice, kritikuje v svojem listu zvezo z Anglijo. Ker vlada v Angliji tako malo navdušenja za zvezo, bi bilo za Japonsko nevarno, preveč v njo zapati. Nadalje vprašuje Tokutami, kakšno stališče bo zavzela Anglija v sporu Japonske s Severno Ameriko. Že pri zadnji obnovitvi zveze se je zdelo, kakor da bi bila Anglija pripravljena, žrtvovati Japonsko Amerikancem. Vsekakor bo imela zveza v slučaju takega spora za Japonsko malo vrednosti. V kitajskih zadevah je Anglija v mnogih ozirom konkurent, če ne nasprotnik Japonske. Konkurent se lahko izpremeni v sovražnika. Treba se je torej vprašati, kako bo Anglija, ki misli izključno na svoje lastne interese, ščitila interese Japonske. Enkrat nedostaja Angliji moči, pomagati Japonski, drugičkrat nedostaja volja, včasih pa oboje.

POLEMIKA DRŽAVNIKOV O VZROKIH VOJNE.

Nekako v podkrepitve naših izvajanj v današnjem članku, naj na kratko opozorimo na polemiko med državniki, ki se tiče vzrok vojne. Sprito te velikanske vojne čutijo merodajni državniki vso težkoto odgovornosti in se zato radi oglašajo, da povedo svoje mnenje. Ta polemika traja že od začetka vojne in je posebno zanimiva v zadnjem času. Nedavno tega je korespondenčni urad objavil poročilo o govoru angleškega ministra zunanjih del Greya. Ta je trdil, da bi se bila vojna lahko preprečila, če bi se bil nastali spor predložiti konferenci veleni, oziroma razsodišču v Haagu, a da je Nemčija vsak predlog na poravnavo odklonila in s tem provzročila vojno. Temu je berlinski Wolf-

fov birô pripomnil, da se je spor med Avstrijo in Srbijo tikal samo teh dveh držav in da bi ne bilo s soglasja z dostojanstvom velesile, če bi razsodbo v takem sporu prepustila drugim državam, ki se jih ta spor nič ne tiče. Vrh tega bi bila imela Rusija čas, svojo armado mobilizirati in s tem sklepe konference napraviti iluzorne. — Nekdanji ogrski minister, grof Andrassy, gotovo eden najpovplivnejših mož v monarhiji, je te dni izdal posebno knjigo, ki se bavi s vprašanjem, kdo je vojne kriv, in pride do zaključka: Ruske ambicije v Aziji so se po neuspeli vojni z Japonsko obrnile na Balkan. V prvi smeri je Japonska zastavila Rusiji pot, v drugi smeri pa ji je pot odprla protinemška politika Angleške. Za temelj svoje balkanske akcije je Rusija izbrala Srbijo in sprejela velikosrbsko idejo, ker ji je ta bila edina na razpolaganje na Balkanu. Ko se je Rusija za to odločila, je s tem že dokazala, da se pripravlja na vojno proti nam, kajti osvojila si je idejo, ki se da uresničiti samo z našim padcem. Naš edini namen je bil, da zagotovimo svoj notranji mir in ustavimo agresijo v naših mejah, dočim se je Rusija z vsemi silami trudila, da vzdrži in utrdi to agresijo. Zato je nastala vojna. Odgovornost za vojno leži v prvi vrsti na Rusiji in šele v drugi vrsti na njenih zaveznikih. Tako grof Andrassy. — Sedaj se je oglašil tudi nemški minister zunanjih del J. A. G. o. W. Ta se je izrazil napram nekemu ameriškiemu žurnalistu: Vemo sedaj iz Greyevih ust, da skuša Angleška premagati in razdreti Nemčijo. To pomeni boj na nož. Angleška hoče to, mi sprejememo ta boj in če se bo klanje ljudi nadaljevalo brez konca, pade krivda na Angleško, ki je vojno pripravila in provzročila. Na tisoče ljudi bo še žrtvovanih, mnogo krvi bo še teklo, in vse to zaradi tega, ker želi Nemčija postati močna poleg Angleške in ker Angleška misli, da bi mogel priti v nevarnost njen trgovski monopol, njeno absolutno gospodarstvo na morju in njena nadvlada po svetu. To, edino to je vzrok vojne.

Ranjeni in mrtvi slovenski vojniki.

(Kratice: p. = polk; komp. = kompanija (stotinja); r. = ranjen; m. = mrtev; v. = vjet.)

(Iz seznamka izgub št. 148 z dne 24. marca 1915.)

Abram Alojzij, 87. pešp., 8. stot., iz Blance, 1892, mrtev;
Agrež Franc, 87. pešp., 8. stot., r.;
Andrian Jordan, 97. pešp., 10. st., v.;
Aničič Anton, 97. pešp., 6. stot., r.;
Arnič Franc, 87. pešp., 6. stot., iz Luč, ranjen;
Avgustinčič Avgust, 87. pešp., 6. st., iz Bizeljskega, ranjen;
Ažman Peter, 87. pešp., 4. stot., r.;
Babič Alojzij, 87. pešp., 1. stot., r.;
Bajc Alojzij, 97. pešp., 6. stot., Bukovje, ranjen;
Baliavec Peter, 97. pešp., 4. stot., r.;
Barbarič Anton, 97. pešp., 4. st., r.;
Basanič Anton, 97. pešp., 1. stot., r.;
Batalelj Franc, 97. pešp., 10. stot., Kamje, 1893, vjet;
Bayčar Andrej, 97. pešp., 10. stot., Cerniče, 1893, vjet;
Bažak Ivan, 87. pešp., 6. stot., r.;
Benčič Ivan, 97. pešp., 10. stot., iz Kopra, vjet;
Berce Andrej, 97. pešp., 10. stot., Dornberg, vjet;
Bernobuh Ivan, 97. pešp., 10. st., r.;
Bisjak Anton, 97. pešp., 10. stot., Fara, 1893, vjet;
Bizjak Leopold, 97. pešp., 9. stot., r.;
Blazič Franc, 87. pešp., 6. stot., r.;
Branjnik Peter, 97. pešp., 9. stot., iz Gorice, 1889, vjet;
Bratina Rudolf, 97. pešp., 10. st., v.;
Bratovič Ivan, 97. pešp., 10. stot., Orsera, 1893, vjet;
Brečević Peter, 97. pešp., 9. st., m.;
Brejac Alojzij, 87. pešp., 6. stot., m.;
Bressan Marij, 97. pešp., 10. st., v.;
Breznik Lenard, 87. pešp., 5. st., r.;
Bric Franc, 97. pešp., 10. stot., Grahovo, 1891, vjet;
Brinovar Franc, 87. pešp., 6. stot., Mrčna Sela, 1892, mrtev;
Bubnik Anton, 97. pešp., 4. stot., r.;
Buršič Anton, 97. pešp., 10. st., vjet;
Cajniko Franc, 87. pešp., 1. stot., iz ptujske okolice, mrtev;
Čečovnik Alojzij, 87. pešp., 6. stot., Lehen, 1894, mrtev;
Čelin Franc, 97. pešp., 10. st., vjet;
Cencel Jurij, 87. pešp., 2. stot., Št. Jeronim, 1894, mrtev;
Čepuš Matija, 87. pešp., 5. stot., Marja Gradec, 1893, mrtev;
Cerjak Mihael, 87. pešp., 6. st., r.;
Čerkvenik Bartol, 97. pešp., 9. st., r.;
Černeka Franc, 97. pešp., 6. st., r.;
Cervac Anton, 97. pešp., 5. stot., r.;
Černič Filip, 97. pešp., 3. stot., r.;
Cigula Alojzij, 87. pešp., 6. st., r.;
Cijan Ivan, 97. pešp., 10. stot., Sovodnje, 1893, vjet;
Cinžar Alojzij, 87. pešp., 6. stot., r.;

Citina Anton, 97. pešp., 10. stot., v.;
Cokan Matija, 87. pešp., 8. stot., r.;
Cotič Ivan, 97. pešp., 10. stot., Mer-na, 1891, vjet;
Čretnik Ivan, 87. pešp., 7. stot., r.;
Čuk Jernej, 87. pešp., 7. stot., mrtv.;
Cumar Rudolf, 97. pešp., 10. st., v.;
Cunja Josip, 97. pešp., 10. stot., Milje, 1893, vjet;
Čuš Ivan, 26. domobr. pešp., 3. stot., iz Polenska, 1893, vjet (evakuacijska bolnišnica št. 32 v Nižjem Novgorodu, Rusija);
Debevc Ivan, 77. pešp., 16. stot., r.;
Dekleva Alojzij, 97. pešp., 10. stot., Ratežovo brdo, 1889, vjet;
Deklič Peter, 97. pešp., 11. stot., v.;
De Toni Milan, 97. pešp., 10. stot., iz Cerknice, 1893, vjet;
Dolinsček Avgust, 87. pešp., 2. st., r.;
Dujanič Josip, 97. pešp., 3. stot., r.;
Dujmovič Anton, 97. pešp., 10. st., v.;
Erjavac Filip, 97. pešp., 10. stot., Vojsko, 1893, vjet;
Fabjančič Ivan, 97. pešp., 12. st., r.;
Fazanel Izidor, 97. pešp., 10. stot., iz Vrtojbe, 1893, vjet;
Fazanel Rudolf, 97. pešp., 10. stot., iz Vrtojbe, 1892, vjet;
Felician Josip, 87. pešp., 5. stot., r.;
Ferk Ignac, 87. pešp., 8. stot., r.;
Filipič Avgustin, 26. domobr. pešp., 3. nad. stot., vjet, Melenka, gub. Vladimir, Rusija;
Florjanič Ivan, 97. pešp., 10. stot., Grahovo, 1891, vjet;
Fortuna Franc, 97. pešp., 5. stot., r.;
Furlan Alojzij, 3. top. polk, r.;
Fürst Jakob, 87. pešp., 4. stot., r.;
Gabrenja Josip, 87. pešp., 8. stot., iz Raketa, 1892, ranjen;
Gerjovič Andrej, 87. pešp., 6. st., r.;
Godler Mihael, 87. pešp., 7. st., Zdo-le, mrtv.;
Golob Franc, 87. pešp., 8. stot., r.;
Goranec Roman, 97. pešp., 11. stot., iz Buzeta, vjet;
Gorjan Blaž, 97. pešp., 9. stot., r.;
Gregorič Jožef, 97. pešp., 10. stot., iz Bazeta, vjet;
Grmek Emil, 97. pešp., 11. stot., r.;
Grobinc Franc, 26. dom. p., iz Žužma, vjet v Kainsku, gubernija Tomsk;
Grum Anton, 7. lovski bataljon, r.;
Grusovin Jakob, 22. top. p., iz Gorice, vjet;
Grzelj Franc, 97. pešp., 5. stot., r.;
Herak Ivan, 97. pešp., 10. stot., vjet;
Hrašan Albert, 87. pešp., 7. stot., r.;
Hribnik Romuald, 97. pešp., 10. st., iz Idrije, vjet;
Hrišek Rudolf, 87. pešp., 5. stot., r.;
Hrvatčič Ivan, 97. pešp., 4. stot., r.;
Hrvatini Matija, 97. pešp., 10. stot., Zg. Vreme, vjet;
Ipšek Lukas, 87. pešp., 7. stot., r.;
Ivančič Nikolaj, 97. pešp., 5. stot., r.;
Ivnik Anton, 87. pešp., 8. stot., Zabukovje, m.;
Jerončič Henrik, 97. pešp., 10. stot., Goče, vjet;
Jevšenak Alojzij, 87. pešp., 8. st., r.;
Jogan Alojzij, 97. pešp., 10. st., vjet;
Kalin Karol, 97. pešp., 10. stot., iz Trsta, vjet;
Kandare Anton, 87. pešp., 2. stot., r.;
Kavčič Ivan, 97. pešp., 10. stot., iz Tolmina, vjet;
Kemmerle Franc, 97. pešp., 10. stot., Grahovo, vjet;
Kenda Mihael, 97. pešp., 9. stot., r.;
Kladnik Franc, 87. pešp., 6. stot., Presično, m.;
Klemenčič Edvard, 87. pn., 6. st., r.;
Klemenčič Jakob, 87. pešp., 8. st., r.;
Knap Ivan, 97. pešp., 10. stot., vjet;
Kobal Franc, 87. pešp., 8. stot., r.;
Kocmut Vinko, 87. pešp., 2. stot., r.;
Kodre Ivan, 87. pešp., 5. stot., r.;
Kokalj Albert, 22. top. p., 1. bat., iz Litije, 1890, mrtv.;
Kolar Štefan, 26. dom. pešp., 4. stot., vjet v Simbirsku;
Količ-Rojko Mart., 87. p. p., 5. st., r.;
Kontič Anton, 97. pešp., 11. stot., r.;
Kopajnik Anton, 87. pešp., 4. st., r.;
Korat Ivan, 87. pešp., 6. stot., r.;
Korelj Ivan, 97. pešp., 10. stot., v.;
Korošec Andrej, 26. domobr. pešp., 1. nad. stot., Sv. Barbara, 1880, vjet v Samarkandu, Rusija;
Kos Ivan, 87. pešp., 8. stot., r.;
Koščak Ivan, 97. pešp., 10. stot., Oblak, 1881, vjet;
Kosteski Ivan, 97. pešp., 4. stot., r.;
Kovačič Franc, 87. pešp., 8. stot., r.;
Kovačič Franc I., 87. pešp., 8. st., r.;
Kovačič Josip, 87. pešp., 6. stot., iz Bizeljskega, 1886, mrtv.;
Kozina Anton, 97. pešp., 10. stot., v.;
Krajnc Jakob, 26. domobr. pešp., 4. nad. stot., Sv. Lovrenc na Dravskem polju, 1885, vjet v Bogučar, gub. Voronež;
Krašček A., 97. pešp., 10. stot., Arhovo, 1893, vjet;
Krivec Josip, 87. pešp., 5. stot., r.;
Krmac Matija, 97. pešp., 10. stot., Maresige, 1893, vjet;
Kronovšek Blaž, 87. pešp., 5. st., r.;
Kropivšek Josip, 87. pešp., 5. st., r.;
Kuhar Franc, 87. pešp., 8. stot., r.;
Lamprecht Aloj., 97. pešp., 10. st., v.;
Lampret Karel, 87. pešp., 6. st., r.;
Latin Josip, 97. pešp., 10. stot., v.;
Lavrenčič Josip, 87. pešp., 6. st., r.;
Lejak Albert, 97. pešp., 10. st., vjet;
Leonard Edvard, 97. pešp., 10. st., Ronki, 1893, vjet;
Lesjak Mihael, 97. pešp., 10. stot., Grahovo, 1891, vjet;

Lipovž Franc, 97. pešp., 11. stot., iz postojnskega okraja, Št. Vid, v.;
Lipša Jakob, 87. pešp., 8. stot., r.;
Lorber Matija, 97. pešp., 10. stot., Stoperce, 1887, vjet;
Lovrenčič Franc, 26. dom. pešp., 2. stot., Št. Andrej S. G., 1889, vjet v Simbirsku, Rusija;
Mahorovič Pet., 97. pešp., 10. st., v.;
Makuc Franc, 97. pešp., 10. stot., iz Solkana, 1891, vjet;
Mamskič Anton, 97. pešp., 11. st., r.;
Marenčič Ivan, 87. pešp., 8. stot., r.;
Markič Ivan, 97. pešp., 10. stot., v.;
Markočič Anton, 97. pešp., 10. stot., Biljana, 1891, vjet;
Martelanc Josip, 97. pešp., 11. stot., Št. Peter, 1893, vjet;
Maslu Anton, 97. pešp., 10. stot., Podgrad, 1893, vjet;
Matičič Andrej, 97. pešp., 10. stot., Rakek, 1893, vjet;
Maver Josip, 97. pešp., 10. stot., Lovce, 1893, vjet;
Medved Andrej, 97. pešp., 11. st., r.;
Merhar Ivan, 87. pešp., 3. stot., r.;
Merzel Ivan, 87. pešp., 7. stot., r.;
Mezgec Ivan, 97. pešp., 10. stot., Materija, 1893, vjet;
Miklavčič Mihael, 97. pešp., 10. st., Tolmin, 1893, vjet;
Mikš Josip, 97. pešp., 3. stot., r.;
Milavec Franc, 97. pešp., 10. stot., iz Postojne, 1892, vjet;
Milotič Josip, 87. pešp., 2. stot., r.;
Milnar Franc, 97. pešp., 10. stot., r.;
Mogu Blaž, 87. pešp., 5. stot., Bralslovec, 1888, mrtv.;
Mozetič Josip, 97. pešp., 10. stot., Dornberg, 1892, vjet;
Muhovič Franc, 87. pešp., 5. st., r.;
Munda Josip, 87. pešp., 5. stot., r.;
Nemec Anton, 87. pešp., 5. stot., Kristanci, 1894, mrtv.;
Nikli Ivan, 97. pešp., 10. stot., v.;
Orožen Jakob, 87. pešp., 5. stot., r.;
Ostreljč Ivan, 87. pešp., 8. stot., r.;
Otonič Matija, 97. pešp., 10. stot., Postojna, 1892, vjet;
Padovan Josip, 97. pešp., polk. št., r.;
Pahor Zilarij, 97. pešp., 10. stot., iz Renč, 1892, vjet;
Paik Ernst, 87. pešp., 6. stot., r.;
Palir Karel, 87. pešp., 8. stot., r.;
Panjtar Andrej, 97. pešp., 10. stot., Grahovo, 1893, vjet;
Panšek Ivan, 97. pešp., 10. st., v.;
Pavletič Ivan, 97. pešp., 10. st., v.;
Pavličič Anton, 87. pešp., 1. stot., Sv. Nikolaj, 1893, mrtv.;
Pečuh Alojzij, 87. pešp., 8. stot., r.;
Persič Adolf, 97. pešp., 1. stot., Gorica, Trnovo, 1884, mrtv.;
Peršič Franc, 97. pešp., 10. stot., Trnovo, 1893, vjet;
Peruško Josip, 97. pešp., 2. stot., r.;
Petek Ivan, 87. pešp., 1. stot., Kanfanar, 1894, mrtv.;
Petkovšek Ivan, 7. lovski batalj., r.;
Petkovšek Val., 87. pešp., 6. stot., r.;
Pirčan Jakob, 97. pešp., 9. stot., r.;
Pižem Josip, 7. lov. bat., 4. stot., Dvor, vjet v Bogučaru, gub. Voronež, Rusija;
(Dalje prihodnjič.)

Poziv.

Po deželi kranjski nabirajo že dva meseca c. kr. prostovoljne strelce, ki bodo imeli nalogo, razbremeniti na mejah monarhije stoječe armade.

S požrtvovalno domoljubnostjo se je odzvala pozivu na deželi že prav mnogostevilno naša mladina, pa tudi starejši možje. V nekem političnem okraju, ki šteje okoli 30.000 prebivalcev, se je oglasilo nad 300 prostovoljcev vsake starosti.

Tudi v Ljubljani se jih je nekaj priglasilo, toda njih število je, žal, zaostalo daleč za pričakovanjem.

Ljubljana, glavno mesto dežele, srce vsega našega življenja, pa ne sme zaostati za deželo, nego mora — kakor doslej se v vsakem slučaju — z najboljšim vzgledom prednjačiti vsem drugim občinam. S svojim vedenjem in s svojimi raznovrstnimi žrtvami je tekom vojne prav Ljubljana posvedočila, da je patrijotično in za blagor domovine, naše slavne države, nad vse vneto središče Kranjske.

Zato pozivljamo prebivalce naše Bele Ljubljane, da mnogostevilno pristopijo v vrsto c. kr. prostovoljnih strelcev ter s tem iznova izrazijo svoja znana avstrijskopatrijotska čustva. Vsakdo, ki je dosegel 17. leto svoje starosti in se čuti sposobnega za vojno službo, je dobrodošel.

Opozarjamo, da stoji c. kr. prostovoljni strelci pod upravo c. in kr. armade in pod poveljstvom c. in kr. častnikov.

Priglasje prostovoljcev sprejema mestni magistrat ljubljanski (vojaški urad v Mestnem domu) in pa višje vodstvo c. kr. prostovoljnih strelcev v stari domobranski vojašnici, I. nadstropje, vrata št. 63, kjer se dobe tudi natančnejša pojasnila.

V Ljubljani, dne 1. aprila 1915.

Župan:

Dr. Ivan Tavčar l. r.

Dnevne vesti.

— **Pohvaljeni polki.** V svojem armadnem povelju z dne 28. marca je vrhovni armadni poveljnik feldmaršal nadvojvoda Friderik pohvalno omenil čete c. kr. črnovojniške brigade, zlasti črnovojniški pehotni bataljon 1/1. črnovojniški pehotni polk št. 2. domobranski pehotni polk št. 9 in 26. domobranski divizijo za njih neustrašeni in požrtvovalni nastop v težkih bojih proti sovražni premoči dne 26. marca. Dne 19. marca je vrhovni poveljnik pohvalil v svojem povelju hrvatske čete pod generalom kavalerije Pflanzlerjem, zlasti varaždinski pehotni polk št. 16, zagrebški domobranski polk št. 25 in posebno pehotni polk št. 53 zaradi njih nepretrgane junaštva v bojih dne 16. in 17. marca na vrhovih Tarnovce — Polne.

— **Imenovanje v armadi.** Poročnik Josip Hudovernik pri tukajšnjem štacijskem poveljstvu je bil s 1. novembrom l. l. imenovan za nadporočnika. S tem popravljamo svojo včerajšnjo notico.

— **Padli slovenski vojniki.** Iz zasebnega pisma zdravnika gosp. dr. Demšarja posnamemo, da so v bojih od 21. do 25. marca padli naslednji volaki 7. lovskega bataljona: Luznar Gašpar (Dražgoše, Selca), Kristan Anton (Bled), Gerkman Anton (Tunice, Kamnik), Jakuš Franc (Boštanj), Gross Josip (Stražišče, Kranj), Lukež Anton (Pican, Fazin) in Zupančič Josip (Križ pri Litiji).

— **Trije bratje padli.** Padli so na bojišču bratje Andrej, Anton in Alojzij Krševani, doma iz Preserja pri Ribnem v na Goriskem. Andrej in Anton sta padla na severnem, Alojzij pa na južnem bojišču.

— **Pogreša se France Prelec.** pešec 97. pešpolka, 2. stot., vojna pošta 73, ki je dne 8. januarja zadnjikrat pisal svojim staršem iz Karpatov. Od istega časa ni nobenega glasu od njega več. Kdor od njegovih tovarišev o njem kaj ve, naj blagovoli sporočiti proti povrnitvi stroškov njegovemu očetu Antonu Prelcu v Bujah, pošta Košana.

— **Pogreša se Ivan Turšič.** rezervist 27. dom. pešpolka, 12. stotinja, vojna pošta št. 48. Zadnjikrat je pisal svoji ženi dne 29. septembra l. l. Odšel je s 1. maršbataljonom na severno bojišče. Zapuščena žena in dva nepreskrbljena otroka. Kdor njegovih tovarišev bi kaj vedel o njem, ga naproša njegova skrbeča žena, da ji nemudoma nefrankovano sporoči pod naslovom: Leopoldina Turšič, tobačna tovarna, Ljubljana.

— **V ruskem vietništvu.** Iz Namangana ob Sir Darju v Turkestanu se je oglašil rezervist ljubljanskega polka alpincev Martin Vrščaj. Vjet je bil de 27. decembra 1914 v Galiciji.

— **V dunajski garnizijski bolnišnici št. 1.** v Garnisonsgasse, IX. okraja, se nahaja jako težko ranjeni slovenski domobranec Anton Kobal. Mož je velik siromak in oče štirih otrok. Ker ga noben rojak ne obišče in ne more z nikomur slovensko govoriti, se čuti zelo zanuščelnega. Pisec teh vrstic se obrača na mnogobrojne dunajske Slovence in Slovenke, da bi ubogemu rojaku ali duhanu, kako steklenico vina, perila itd. Kobal leži v 5. oddelku, soba ima št. 250. Obisk je vsakemu dovoljen vsak torek, četrtek in vsako nedeljo od 1. do 4. popoldne. Naj bi moj apel na dobra slovenska srca ne ostal brezuspešen. — F. K.

— **Ranjeni bolnišnice v c. kr. tobačni tovarni** se prisočno zahvaljujejo pridnim šolarčkom iz Ribnega pri Bledu na Gorenjskem, kateri so po svoji učitelici, gospi Franičji Pogačnikovi, poslali toliko piruhov. Bog plati!

— **Z južnega bojišča** pišejo slovenski vojniki »Goriškemu Listu«: »Črnogorci nas že dlje časa nič ne nadlegujejo. Že od meseca novembra so zakopani v snegu v svojih skalovitih broljih. Toda kljub temu jih mi večkrat pozdravljamo s svojimi težkimi topovi. No, sovražnik ne da nobenega odgovora z Lovčena. To si tolmačimo tako, da ga je najbrže zapustil njegov francoski zaveznik, ker ga ne vidimo več, da bi se s svojimi ladjami sprehajal po Jadranskem morju. Preje je namreč stric Francoz dovažal Črnogorcem živež in strelišivo na Lovčen. Sedaj pa se je napolnil v Dardanele, ker misli, da mu bodo tam bolj cvetele rožice. Svoje črnogorske zaveznike pa je ostavil brez živil in municije. Prihaja v deželo vesela spomlad, ki jo vsi željno pričakujemo. Tudi sovražnik jo gotovo čaka z vso nestrpnostjo, da ga bo osvobodila snežnih zametov. Kaj je v tem dolgem času, ko je miroval, zasnoval, bomo videli. Vsekakor bomo o tem poročali. Blizajo se velikonočni prazniki, ki jih bomo praznovali oddaljeni od svojih dragih, ker je usoda tako odločila

Ob tej priliki pošiljamo srčne pozdrave vsem znancem in prijateljem ter želimo vsem veselo praznike.

— **Hacin.** V večerjanih »Neue Freie Presse« smo čitali ganljivi, pretresljivi podlistek gospe komorne pevke Ane Bahr-Mildenburg, v katerem nam opisuje usodo slovenskega ranjenca Hacin. Vsled grana-te, ki je v njegovi bližini razpočila, postal je Hacin gluhi in je skoraj popolnoma ohrnel. Zdravniki so izgubili vsako upanje, da bo kdaj okreval, dognali pa, da ostane duševno popolnoma top. Vsled človekoljubnega vplivanja in skrbi te plemenite dame, gospe Bahr-Mildenburg, je naš Hacin na potu popolnega okrevanja. Solze so nam stopile v oči, ko smo čitali ta podlistek. Primanjkuje nam besedi, s katerimi bi se tej plemeniti dami mogli dostojno zahvaliti za njeno poržitvovalnost in ljubezen, s katero je negovala našega ubogega ranjenca. Naj bo blaga gospa prepričana, da so ji vsi Slovenci iz dna duše hvaležni za vse, kar je storila slovenskemu vojaku in da jej tega ne bomo nikoli pozabili.

— **Odgojeno vpoklicanje rekrutov.** Mestni magistrat v Budimpešti je dal nalepiti uradni razglas, s katerim obvešča rekrute iz letnikov 1891., 1895. in 1896., ki bi morali priti pod zastavo dne 15. aprila t. l., da bodo vpoklicani v poznejšem terminu.

— **Avstrijsko mornariško društvo** je izdalo oklic na starše in na šolsko mladino zaradi čepic z napisi ladij. Vse polno je mladih ljudi, ki nosijo mornariške čepice, na katerih je trak z napisom inozemskih vojnih ladij. Društvo pravi v oklicu, da je sramotno, nositi trake z imeni sovražnih ladij ter priporočati, naj se nosijo na čepicah samo trakovi z napisi avstrijskih ladij. Ljubljanski trgovci, ki se bavijo s takim blagom, so drage volje prevzeli nalogo, podpirati prizadevanja mornariškega društva in prodajati pristne trakove z imeni avstrijskih vojnih ladij. Trakove je mornariška sekcija vojnega ministrstva darovala mornaričnemu društvu in dobi skupiček urad za podpiranje vojakov. Upati je, da najde ta poziv prijazen odmev. Taki trakovi se dobivajo po eno krono v različnih prodajalnah.

— **Kako delajmo koruzni kruh.** C. kr. namestništvo v Trstu je izdalo sledeče navodilo o vporabi koruzne moke: Čista koruzna moka je kot nadomestilo za kruh najbolj užitna v obliki polente. Polenta se pripravlja na sledeči način: V en liter osoljene vode, ki mora zelo vreti, se polagoma vsiplje 1 liter koruzne moke ter neprenehoma meša. Ta zmes se toliko časa neprenehoma meša, da postane zelo gosta. Potem se obrne z lopatico ter mečka, dokler ni masa trda ter se loči od robov. Potem se polenta kot trd kolač prevrne iz lonca. Na stenah lonca ostane skorja. Vsega skupaj mora to vreti 30 minut in se more jesti topla ali mrzla. Najboljše se pripravi polenta v bakrenem loncu na odprtem ognju tako, da objema plamen vso posodo. Do zdaj se še ni posrečilo napraviti dobrega kruha iz čiste koruzne moke. Poskusi v tem oziru se nadaljujejo in se bodo najboljše recepti eventuelno še objavili. Po sedanjih poskusih se more koruzni kruh napraviti le, če se primeša koruzni moki najmanj ena tretjina pšenične ali ržene moke. Zames naj se napravi iz drož, pšenične moke ali pa tudi iz zmešane moke. Koruzna moka se mora pred vporabo brezpogojno polita z nekoliko vrele vode. Če se pridene 1 do 2% diamalta in največ 3% zdrobljenega sladkorja, se kruh boljše peče. Soli se pridene 1½%. Namesto diamalta se lahko pridene tudi namizno olje. Iz testa naj se napravi štruca ter dene ta, ko je vsahala, na razbeljeno pločvino ter eno uro peče.

— **Smrt Prešernove osebnostne znanke.** Pred par dnevi je v Ljubljani umrla gospodična Justina Kristina Laurinova v visoki starosti 88 let. Rojena je bila dne 17. septembra 1826 v Ljubljani. Njen oče Josip Laurin je bil apelacijski svetnik, pozneje avstrijski sodni predsednik v Milanu. Pri svetniku Laurinu je bil v Ljubljani za domačega učitelja pesnik Prešeren, pokojnica je bila torej Prešernova učenka. Laurinova prva žena je bila teta Julije Primčeve. — Laurin je umrl leta 1848. v Milanu, baje iz razburjenja in žalosti, ker so njegovi pošaljanci sinovi z Italijani vred revolirali in celo streljali v hišo, koder je ležal bolni oče. Druga Laurinova žena je pozneje kazala še krogel, ki so jih nabrali v sobi. Vse to pripoveduje o Laurinovih Prešernova hči, gospodična Ernestina Jelovškova, v svojih spominih na ovekovčenega očeta. — Truplo pokojne gospodične Laurinove je bilo prepeljano v Soro, odkoder Laurinovi najbrže izvirajo. Njen najbližji sorodnik je neki Josip Laurin, ki živi v Italiji in je Italijan.

— **Malo gledališče priredi na veliki ponedeljek,** dne 5. aprila, ob pol 8. uri zvečer operetni večer z gostoma gđc. Stefko Lopushevo, subrete tržaškega gledališča, in gospo Marijo Peršlovo, operno pevko, ter gđc. Vero Danilovo. Gospod Fr. Gostinčar je komponiral koračnico »Vražja divizija«, orkestral g. A. Pahor; proizvajala pomnožena Filharmonija. Nato izvrina igra »Vražja divizija«. Spisala Potnik in Danilo. Sodelujejo gđc. Stefka Lepušova, italijanska varietetna pevka, in gđc. Železnik, Danilo, huzarske častnike. Pri glasoviru g. V. Bizjak. V začetku »Rendezvous« veselo igra v enem dejanju. Spisal prem. Zeska. Vstopnice se dobivajo pri ge. Češarkovi trafika, v Selenburgovi ulici.

— **V koncertu „Glasbene Matice“** v soboto 10. aprila nastopi pred slovenskim občinstvom po večletni odsotnosti zopet eden naših odličnejših slovenskih pevcev umetnikov, c. kr. dvor. operni pevec z Dunaja, gospod J. Betetto. Še za časa, ko je sodeloval pri ljubljanski operi je bil ljubljene slovenskega občinstva. Sedaj je došel na visoko stopnjo umetnosti, o čemur priča dejstvo, da je že šesto leto angažiran na c. kr. dvorni operi. Zelo plemenito, domoljubno in požrtvovalno je, da se stavi s svojim prijaznim, brezplačnim sodelovanjem in s svojo veliko umetnostjo v službo dobrodelnosti. Sodeluje namreč na korist ranjenecem v ljubljanskih bolnicah in na korist naši Glasbeni Matici, katero je vojna spravila v stisko. V koncertu bo pel iz svetovne glasbene literature krasni spev Wolframa iz Wagnerjevega Tannhäusera, iz domače literature pa izvirne skladbe našega Lajovca, Risto Savina in drugih. Lajevičevi originalni, duhoviti skladbi: »Norčeva jesenska pesem« in »Mesec v izbi« ste že več let izdani, pa se še niste mogli vspešno javno izvajati, ker ni bilo pevca, ki bi z velikim glasom in umetnostjo zmogel dvigniti duh, čustvo in barvo skladb, do one višine, v kateri sta mišljeni. Pel bo tudi za današnje čase zelo pomembno pesem Risto Savina »Poslednje pismo«. Skladatelj, sedaj artiljerijski brigadir, zapoveduje gromenju topov, v mirnem času je pa služil tudi slovenski kulturi, ko je uglasbil na izrazit način tožno pretresljivo Aškerčevno pesem, v kateri odmeva groza vojne. Po Betetovem predavanju bo gotovo pretresla občinstvo.

— **Vstopnice k II. dobrodelnemu koncertu „Glasbene Matice“** 10. aprila se dobivajo od danes naprej v trafiki gospodične J. Dolenčeve v Prešernovi ulici.

— **Občni zbor »Društva slovenskih učiteljev«** se je vršil včeraj, dne 1. aprila ob 10. dopoldne v restavraciji »Narodnega doma«. Predsednica gđc. Zupančičeva je pozdravila navzoče članice in se v uvodnem govoru spominjala težkih časov vojne, v katerih živimo, kakor tudi požrtvovalnosti, s katero so se zlasti učiteljice oprijele dela za naše vojake na vseh poljih. Pri tem pa seveda društvo ni pozabilo, hojčevati se za svoje cilje. — Iz tašničkega poročila posnamemo, da je imelo društvo v minulemu letu 3 vodstvene seje in 2 seji upravnega odbora. Članice je imelo društvo 220 rednih in 30 podpornih, skupaj torej 250. Umrla sta v minulemu letu dve članici, in sicer g. M. Škrjančeva in L. Schotkova. V znak sožalja so se zborovale dvignile s sedežev. Drugi šivalni tečaj se ni vršil, istotako je moral odpasti tudi gospodinjski tečaj, ker se je priglasiло premalo obiskovalk. Na prireditvi sličnih tečajev do nastopa mirnih časov in urejenih razmer ni misliti. Prošnja glede spremembe šolskega zakona na deželni odbor do sedaj še ni rešena. Končno se tajniško poročilo spominja še vsestranskega dela učiteljic na polju človekoljublja za naše vrle čete. Tajniško poročilo se je odobrilo in se tajnici izrekla zahvala. Blagajniško poročilo izkazuje za minulo leto 330 K 08 vin. dohodkov, 163 K 20 vin. izdatkov, torej prebitka 166 kron 88 vin. Skupno premoženje društva znaša 2489 K 38 vin. Iz društvenega premoženja se je nakazalo »Rdečemu križu« 50 K. Blagajniško poročilo se je odobrilo in dal blagajničarki absolutorij. Pri zadnji točki dnevnega reda, pri predlogih, je predlagala gđc. Žerjavova, da naj pokloni društvo za ranjenca - vojaka, in sicer Slovenca, ki je v vojni izgubil vid, vsoto 100 K. Predlog je bil soglasno z navdušenjem sprejet. Ta predlog ima namen, dati inicijativo za ustanovitev takega fonda in bi bilo posnemanje le hvalevredno. Vsota 100 K bi se nato vložila v ta fond. Ker ni bilo drugih predlogov, je gospodična predsednica zaključila občni zbor.

— **Javna knjižnica Gospodarskega in izobraževalnega društva za dvorski okraj, Pred igriščem št. 3,** nasproti Marčana na Rimski cesti, je

odprta danes, v soboto, od 6. do 8. zvečer in na velikonočni ponedeljek od 10. do 12. ure dopoldne. — Jutri na velikonočnih nedeljo, ni knjižnice.

— **Naročanje vagonov za civilne pošiljke.** Interesente opozarjamo, da je vagon, ki so potrebnosti za transport civilnih pošiljatev, naročiti tudi ob vojski, kakor v mirnem času, na železniških postajah, na katerih je naložiti blago.

— **Do skrajnosti natančen.** Kako natančni in skropulozni so naši ljudje pri izvrševanju predpisov glede varčevanja z živili, nam kaže naslednja vesela dogodba. V Trbovljah so popisovali poleg žita tudi število domače živine, perutnine itd. Mali posestnik H. si je domneval, da se vse te stvari nahajajo »pod zaporo« in skoraj bi se ne bil upal pozabiti jajc, ki mu jih nanesejo piške. Ko se je odločil zaklati za praznike petelina, mu je delala stvar velike pregla-vice, kajti petelin je bil »popisan« in če ga zakolje, potem bo popis nepravilen. Kaj storiti? Brihtna glava se ne da spraviti v zadrego. Dne 31. t. m. je dobilo trboveljsko županstvo naslednjo vlogo: »Blagородni gospod župan! Vam naznanjam, da bodem dne 3. aprila t. l. jaz podpisani Valentin H. enega petelina ubil. Prosim, da to v seznamu popravite. Z vsem spoštovanjem Valentin H.« Valentin je dobil ustmeni odgovor, da naj svojega petelina le ubije. Ali so pri običini tudi popravili »protokol« ter zapisali, da Valentin H. nima več petelina, nam ni znano.

— **Hotel »Union« na Dobrni** je prevzela tukajšnja trgovka, gospa Pavla Zagažen.

— **Umrl je v Welsu** na Gornjem Avstrijskem gospod Anton Podboj, c. kr. višji poštni kontrolor v pok. v starosti 68 let. Žalujoči rodbini naše sožalje!

— **Drobne novice s Štajerskega.** Bronasto kolajno »Rdečega križa« je dobil Ludvig Schescherko, župan na Planini. — Iz Maribora. Dne 27. marca so našli truplo viničarice Franciške Babič v nekem ribniku. Dne 13. januarja je neznan kam izginila. Sodi se, da je izvršila samomor iz žalosti, ker je bil mož poklican k vojakom. Zapustila je več neprebranih otrok. — Iz Ptujja. Odlikovan je bil na slavnosten način z veliko srebrno hrabrostno kolajno narednik 87. pešpolka Vinko Majcen. — V konkurz je prišel trgovec in posestnik Matija Višić v Zbelovem pri Konjicah.

— **Tržaško malo trgovstvo.** Poseben odbor zveze malih trgovcev v Trstu je izdelal tri spomence, v kateri je pojasnjen sedanj položaj malega trgovstva. Ta položaj je tako težak, da se glasom teh spomence množe faliment, da trgovci opuščajo svoje kupčije in da se je bati še mnogo novih falimentov.

— **Iz Opatije poročajo »Rdečkemu Novemu Listu«:** »Ze dlje časa se nahaja v Opatiji neki Simonček, o katerem nekateri trde, da je propagator evangelijskih nauk, dočim pravi drugi, da širi neko novo vero, ki temelji na sv. pismu, a ne priznava nobene cerkve in nobene dogme. Ta Simonček je na svojem stanovanju čital in tolmačil sv. pismo in je že marsikoga pridobil za svoje nauke. Oblasti so ga že pozvale na odgovornost, toda oblast ni našla, kakor pravijo, nobenega poverca, da bi postopala proti njemu, ker ni zakrivil ničesar, kar bi nasprotovalo zakonu. Toda nekdo je le pazil na njegovo delovanje in skušal preprečiti, da bi se razširili njegovi nauki. V torek zvečer se je namreč zbrała pred Simončkovim stanovanjem množica ljudi, ki je jela metati v njegovo stanovanje kamenje in ga psovala. Simonček je moral pred razjarjen množico skrivaj pobegniti in se še do sedaj ni vrnil. Policija je morala pred njegovim stanovanjem napraviti red in pomiriti razjarjeno množico. O tem slučaju se v Opatiji mnogo govori. Ako izvem kaj natančnejšega o stvari, bom poročal.«

— **Na pegastem tifusu** so na Reki na novo obolele štiri osebe: vojaki Štefan Tampias, Ivan Edelmayer, Iv. Bifka in železničar Szgyart. Vojaki so došli iz Vinkovcev, železničar pa iz Pešte.

— **Na Reki** je bil obsojen ekonom glavnega poštnege urada Aranyas, ker je poneveril in lahkomišlno zapravil 10.000 K. Obsojen je bil na 2½ leta ječe.

— **Meteorološki mesečni pregled.** Minuli mesec marec je bil srednje tople in precej moker. — Opazovanja na toplomeru dajo povprek v Celsijevih stopnjah: Ob 7. zjutraj 0°-7°, ob 2. popoldne 8°-2°, 9. zvečer 4°-0°, tako da znaša srednja zračna toplota tega meseca 4°3', za 0°6' nad normalom; največ, t. j. 16°0', je kazal toplomer dne 15. marca, najmanj, t. j. -6°8' dne 12. marca zjutraj. — Opazovanja na tlakomeru dajo 731,8 mm kot srednji zračni pri-

tisk tega meseca, za 41 mm pod normalom; najvišji, t. j. do 746,6, je prišlo dne 22. marca zjutraj, najnižji, t. j. do 719,9, dne 19. marca zvečer. — Mokrih dni je bilo 13, med temi 5 sneženih; padavina znaša vsega skupaj 841 mm; največ, t. j. 27,8 mm, je padlo dne 31. marca. — Vreme je hodilo neko srednjo pot; na planinah in tudi v okolišnih hri-bih je ležalo veliko snega, ki je še vedno dobival novega naraščaja, tako da si toplina v nižavah ni mogla prav opomoči. Bilo je nekaj lepih dni, pa nagibanje k slabemu se je zmirom poznalo, smpatja močni jugozahodni veter je jedva vzdržal vreme pri dobri volji; kakor hitro je pa zgubil nadmoč, sta nastopila dež in sneg, zlasti proti koncu, ko je celi teden deževalo. — Dne 7. marca zvečer je bliskalo in grmelno: 4. marca zvečer in 15. marca proti polnoči je bil potres, prvi bolj slab, drugi srednje moči; megla zjutraj je stala ob dveh dnevih.

— **Izkaz v mestni klavnici** zaklane živine in vpeljanega mesa, oziroma zaklane živine za čas od 22. do 29. marca. V klavnici se je zaklalo: 92 volov, 11 bikov, 30 krav, 88 prašičev, 113 telet, 112 kostrunov in 118 kozličev. Vpeljanega mesa je bilo 481 kg. 1 goved, 46 telet, 1 kostrun in 40 kozličev.

— **Včerašnji razglas glede oddaje mestnih nji v potem dražbe v zakup,** je v toliko popraviti, da te njive leže ob Grubarjevem prekopu med domobransko vojašnico in mestno klavnico v kat. obč. Poljanski predmestje, kjer naj se tudi zakupniki zbirajo.

— **Razstava »Gritzer«,** Josip Petelinc, tovarniška zaloga šivalnih strojev. Ljubljana, blizu frančiškanskega mostu, levo za vodo, tretja hiša, vabi p. n. cenjeno občinstvo iz mesta in dežele, gospodinje kakor žilje, da si ogledajo prekoristno razstavo vseh del, ki jih izvrši sam »Gritzer« Centralbobin, Rundspul in Ringschiff stroj, na krogličnemu teku, veze (šitka), krpa (maši) perilo in nogavice, nabira, guhanči, robi in obšiva. Vsaka kupovalka ima pouk brezplačno na razpolago. Gospodinje dobe jako potreben in praktičen kraj »Reform« za nizko ceno s poukom; s pomočjo kroja si zamore vsaka brez strokovnega znanja na »Gritzerjevem« stroju vse sama izvršiti. »Gritzerjev« šivalni stroj je prepo-treben in ne sme manjkati v nobeni hiši. Nad 3 milijone že v rabi. Dobi se od najprostejše do najkrajše opreme, tudi kot pisalna miza. Cena najnižja, desetletna garancija. — Razstava na praznik, dne 5. aprila dopoldne in v nedeljo, dne 11. aprila dopoldne od 8. do 12. pri Josipu Petelincu, Ljubljana, Sv. Petra nasip 7, blizu frančiškanskega mostu, za vodo, tretja hiša.

— **V kavarni »Central«** svira nanovo angažovana dunajska damska kapela pod vodstvom gospe Ane Eisenhuber. Jutri in v ponedeljek začete ob 4. popoldne, ob delavnikih zvečer od 8. do pol 1.

— **Zgubila se je ali bila ukradena** pasja znamka št. 183 Ljubljana, z ovratnikom vred. Odda naj se v upravnistvu »Slov. Naroda« proti nagradi.

— **Zgubljeno.** Uboga služkinja je zgubila denarnico s 101 krono.

— **Najdeno.** Našel se je vol brez gospodarja.

Razne stvari.

— **V Krakovu** se je oblastem prijavilo, kakor poroča »Nowa Reforma« z dne 1. aprila, 20.000 prebivalcev, ki so izjavili, da se prostovoljno izsele iz mesta.

— **Alkohol v Rusiji.** Ministrski svet je sklenil z ozirom na domačo industrijo dovoliti prodajo vina in piva s 15% alkoholne vsebine po celi Rusiji.

— **Zboljšanje francoske artiljerije.** Dunajska »Armeezeitung« poroča, da uporablja francoska artiljerija nove eksplozivne tvari, vsled česar je učinek artiljerije štirikrat večji.

— **Znamke v Kanadi.** »Daily Telegraph« poroča iz Montreala z dne 29. t. m.: Od 15. aprila naprej se uvede v Kanadi davek na znamke in sicer 1 cent za vsako pismo v deželi. Pisma vojakom so tega davka prosti.

— **Ribe kot gnojilo.** Iz Kiela poročajo listu »Kölnische Zeitung«: Letošnji lovi rib so bili tako bogati, da ni mogoče vseh nalovljenih rib nasoliti ali jih na kak drug način pripraviti za prodajo. Vsled tega jih prodajajo kmetovalcem kot gnojilo. Ti plačujejo za en sto rib 80 vinarjev.

— **Finančni škandal v Italiji.** Veliki denarni zavod »Banca di Roma« je imel dne 1. t. m. svoj občni zbor, na katerem je prišlo na dan, da ima ta zavod 53 in pol milijona lir izgube. Predlagalo se je znižanje delniškega kapitala od 200 na 150 milio-

nov. »Banca di Roma« je največji klerikalni zavod v Italiji.

— **Smrt raziskovalca tuberkuloze.** Iz Berlina poročajo, da je tamkaj umrl na pegastem legariju znani raziskovalec tuberkuloze profesor Cornet. Pred kratkim je bil odlikovan z redom železnega križa. Kal boleznii je nalezil v nekem vjetniškem tabornu od nekega tamkaj interniranega Rusa.

— **Angleški general Paget v Sofiji, Atenah in Rimu.** »Giornale d'Italia« poroča: Angleški general Paget je na svojem povratku iz Sofije in Aten došel 31. marca v Rim in je imel daljšo konferenco z angleškim poslanikom, na kar se je zvečer odpeljal v London. Govorili so, da je prišel Paget s posebno misijo v Rim, toda njegov hitri odhod nasprotno dokazuje.

— **Novo izumljeno izdelovanje drož.** Iz Berlina poročajo: Zavodu za obrti za izdelovanje kvasa v Berlinu se je posrečilo, izumiti novo postopanje, ki omogočuje izdelovanje drož kot krmilno beljakovino v velikih množinah izključno iz sladkorja in žveplenokislega amoniaka. Ta način izdelovanja more takoj uvesti vsaka tovarna drož in je zelo velikega pomena.

— **Vojno delo angleških žensk.** Iz Haaga poročajo: Na Angleškem se je 23.000 do 25.000 žensk naznanilo k vojnemu delu, med temi 3000 za tovarne municije. Ena izmed teh, perica v Scarborough, katere stanovanje je bilo vsled nemškega bombardiranja porušeno, hoče na vsak način izdelovati šrapnele. Priča-kovati je, da bo vojno ministrstvo izdalo nov poziv na ženske, naj nadomestijo večje število moških delavcev in naj v to svrhu stopijo tudi z delodajalci v zvezo.

— **Stare natakarike.** Gostilničarji spodnješlezkega mesta Hlohova niso mogli v zadnjem času dobiti natakarijev. Obrnili so se na vojaške oblasti, naj svojo prepoved z dne 1. decembra 1914 preklicajo ter dovolijo tudi žensko postrežbo. Poveljstvo je ugodilo želji gostilničarjev, toda s tem pogojem, da morajo imeti natakarike dokazano starost najmanj 50 let. Za ženske, stare od 30 do 50 let, morajo imeti za vsak slučaj posebno dovoljenje poveljstva. Za ženske pod 30 leti ostane prepoved v veljavi.

— **Proslava Marconija v Teatro Duse.** Iz Bologne poročajo: Pri eni izmed zadnjih predstav v Teatro Duse, kateri je prisostvoval tudi izumitelj brezžičnega brzojava Marconi, s soprogo, je prišlo do velikih ovacij izumitelja. Ko se je odpela neka pesem, so naenkrat začeli klicati: »Naj živi senator Marconi!« Vse občinstvo se je dvignilo ter prirejalo glasne ovacije. Ko je bil program končan, se je ponovilo navdušenje za Marconija ter so se nadaljevale ovacije do kolodvora, s katerega se je Marconi odpeljal v London, kjer bo vsled ponudbe angleške vlade zgradil novo brzojavno postajo.

— **Med tednom proti Nemcem, v nedeljo proti hudici.** Med onimi, ki so se angleškim oblastem javili prostovoljno kot municijski delavci, se je zgledil tudi, kakor poroča »Daily Mail« iz Glasgowa, župnik Stuart Robertson, ki župnaje v cerkvi v Pollokshieldsu. Je to močan človek, ki je izjavil, da hoče delati v kaki municijski tovarni od 6. zjutraj do 5. popoldne, zvečer pa hoče nato opravljati svoja cerkvena opravila. Izjavil je, da je to dobra vporaba sedanjega časa, če med tednom izdeluje krogel, ki se bodo rabile proti Nemcem, v nedeljo pa izdeluje orožje, ki je namenjeno premaganju hudice.

— **Mednarodni ženski kongres v Haagu.** Dne 30. marca se je vršilo v Amsterdamu pripravljeno zborovanje za mednarodni ženski kongres, ki se naj navzlic vojni vrši dne 29. in 30. aprila v Haagu. Priglašene so udeleženke iz vseh dežel, med temi jih je 80 iz Nemčije in 40 iz Anglije. Glavna točka dnevnega reda bo ženska volilna pravica z ozirom na sedanje dogodke, ko je dokazana potreba, da bi tudi ženske vplivale na svetovno politiko. Tudi o mirovnem gibanju se bo govorilo, vendar so pa vsi tozadevni koraki prepušteni mednarodnemu mirovnemu svetu, s katerim dela ženski kongres v popolnem soglasju.

— **Dvainpetdesetletnica poljske vstaje proti Rusiji.** List legionistov »Wiadomosci Polskie« poroča, da se je v mnogih zasedenih pokrajinah Poljske slovesno slavila 52letnica vstaje proti Rusiji. Slavnosti so bile obiskane od velikih množic ljudi in je ob tej priliki pristopilo v legije mnogo prostovoljcev. Posebno slovesno se je vršila slavnost v Piotrkovu, kjer so se je udeležili: armadni poveljnik general infanterije Kövess, fml. Hieselle, generalni major Spitzberg, generalni štabni zdravnik Majewski, generalni intendant Müller in več višjih častnikov. okrožni ko-

misar Turnan, namestniški svetnik Karhezy, okrajni glavar Heller ter več avstrijskih državnih poslancev. Po slovesni vojaški službi boji so blagoslovili spominski križ na skupnem grobu vstašev.

Stoletnica Bismarckovega rojstva. Nemci so te dni slavili stoletnico rojstva nekdanjega kancelarja Bismarcka. Ta velika proslava je naravna, zakaj Bismarck je pravi ustanovitelj nemške nacionalne države in preroditelj vsega Nemstva. Ob sebi je umljivo, da so nemški časopisi priobčili pri ti priliki obširne spise o Bismarcku, pisane seveda vse z nemškega stališča. To in ono bi se tem člankom pač dalo ugovarjati, toda sedanjí čas ni primeren za to in torej raje molčimo. Pač pa bo morda tega in onega zanimalo, kako je bilo razmerje tega mogočnega državnika do časopisja, kajti iz tega razmerja se posebno dobro spozna važnost časopisja. Že kaj, ko je Bismarck stopil v politično javnost, je stopil v zvezo s časopisi in je pozneje tudi sam pisal članke, ali vsaj dajal časnikarjem informacije. Zlasti kot ministrski predsednik je imel vedno tesne zveze s časopisjem in tudi ko se je že umaknil v zasebno življenje, je gojil te zveze jako skrbno. Uredniku Hoffmannu, ki je pred kratkim izdal obširno knjigo o Bismarcku, je ta nekoč rekel: Vsaka vlada, naj bo monarhična, parlamentarna, demokratična, ali kakršnakoli, mora pri izvrševanju svoje politike ozirati se na časopise, sicer občuti zanemarjanje zvez na lastnem telesu. — Bismarck je bil silno pozoren čitatelj časopisov. Cele ure je čital in okrog njegove zofe je ležalo na stotine listov. Vrh tega so morali njegovi sodržavni pregledovati nebroj drugih časopisov in mu poročati o vsaki važnejši stvari. Tudi o žurnalistih se je jako značilno izrazil. Tako je nekoč dejal: »Laglje je iz dobrega žurnalista napraviti ministra zunanjih ali notranjih del, kakor iz tucata tajnih svetnikov enega samega spretnega urednika.« In drugič je dejal: »Če vam dam cel voz taj. svetnikov, juristov, teologov in filologov s prvovrstnimi pričevali v poduk, ne boste iz njih napravili nič drugega, kakor krojače, ki bodo dobri, da bi s škarijami urejali kak zakotni list. Redakter, ki sam misli in piše, krepko in s poletom, mora biti za ta poklic rojen.«

Kitajsko prorokovanje o miru. Liang Čičian, ki je imel v revoluciji 1. 1912. velik vpliv, je objavil v pekingskem časopisu »Kingpai« (Glavno mesto) sledeče poetično prorokovanje o miru: Pregovor pravi: Nerazumljive nebeske sile hočejo, da bi vsakih deset let nastale majhne in vsakih sto let velike izpremembe. Tudi zdaj, ko naznanjajo zvonovi poslednjo uro leta 1914, je napolnjen o zračje z vojnim krikom. Polovica sveta, najkrajše in najbogatejša, je izpremenjena v ogromno bojšče in reke, pordečele od krvi, plovejo k svojemu cilju. Groznejšega in nesrečnejšega leta nego je leto 1914 še ni bilo. Poglejmo za sto let v preteklost: L. 1814. so korakali vsi zavzevalni po porazu francoske vojske v Moskvi proti Parizu ter ga zavzeli. Tega leta se je moral Napoleon odpovedati prestolu. Poglejmo nazaj za dvesto let. L. 1714. je divjala na severu evropska vojna, v kateri sta se Rusija in Švedska borili za nadvlado. Narodi, ki so se udeležili te vojne, so bili Rusi, Švedi, Danci, Fini in Turki. Na jugu je divjala druga vojna, v kateri so velevali Francija, Prusija, Avstrija, Holandska in Anglija odločevale o prestolonasledstvu v Španiji. V tem letu sta bili sklenjeni pogodbi badenska in rastattska. Rezultat je bil: okrepitev Rusije in Prusije, raztegnjena se je tedaj začel boj med Rusijo in Turčijo. Pred sto leti so bile urejene meje Evrope tako, kakor so danes. Ali je mogoče razumeti naravne zakone? Opazujemo zdaj stvari s kitajskega stališča. Leto 1914. je bilo leto Čiabiana nebeskega in Tsingtau je bil zapleten v vojno. Deset let pred tem je bila rusko-japonska vojna. Še deset let pred tem, l. 1894, se je bojevala Kitajsko za Japonsko za Annam. Vsakih deset let se je nekaj prigodilo vsled pravilnosti gibanja solnca in meseca, ki se ne izpreminja. Ko je bilo l. 1914 končano, nisem vedel, ali naj se radujem ali plakam. Kakor vsako leto, sledi konec enega začetka drugemu. Pred sto leti, 1815, je bil dunajski kongres, pred desetimi leti, 1895, je prišlo do portsmouthske mirovne pogodbe, pred dvajsetimi leti do shimonosekijske pogodbe. Ali se nam ne zdi, da so vsa leta, ki se končujejo s 4, leta vojne in ona,

ki se končujejo s 5, leta miru? Predno bo to leto končano, zagledamo gotovo, mavrico miru žariti nad zemljo.

Pretronski prizori iz zračnega boja. V angleških listih krožijo sedaj razni članki o prizorih iz zračnega boja. Med drugimi pripovedujejo listi tudi to epizodo: Neki poročnik, ki se je dvignil z letalom, katero je vodil neki narednik, je imel nalogo izslediti neko skrito nemško baterijo, ki je delala angleškim in francoskim pozicijam mnogo škode. Voditelj aeroplana, narednik, pripoveduje o poletu tole: »Ko mo dospeli nad nemške pozicije, so nas ti pričeli živahno obstreljevati s šrapneli. Dvignili smo se višje in smo opazili namesto ene, tri nemške baterije. Poročnik si jih je zaznamoval ter mi velel, ker sva svojo nalogo dovršila, da naj krenem nazaj. Obrnil sem stroj, toda komaj sva preletela kakih 500 korakov, pričeli so okrog naju frčati šrapneli huje kot prej. Gost dim naju je zavijal v oblake, tako, da ni bilo možno videti kakih 20 metrov daleč. Skušala sva priti iz tega peklenkega ognja, a šrapneli, dobro merjeni, so eksplodirali z vsjo silo in s strašnim pokom ravno nad najinima glavama. En trenotek sem mislil, da mi je razpočila glava. Obenem sem se čutil naenkrat slabega, nato pa je naenkrat padla taka megla, da sem sedel pri stroju kakor v noči. Kljub slabosti in bolečinam sem obdržal stroj v isti višini. Krogle so sedaj frčale bolj poredkoma. Ker se poročnik ni nič oglasil, sem vprašal, če je zdrav, a nisem dobil odgovora. Ker sem mislil, da me morda ni slišal, sem se obrnil in ponovil vprašanje. Pri tem sem odprl oči, a nisem zopet dobil nobenega odgovora in noč je bila povsod okrog mene, da nisem prav nič videl. Menil sem, da sem naenkrat čisto sam na stroju, da je bil poročnik zadet in da je padel na zemljo. Bal sem se, bil sem v višini 6000 čevljev nad zemljo, priporočal Bogu svojo dušo ter menil, da je moja zadnja ura prišla. Ker sem pa še slišal grmenje sovražnih baterij pod seboj, se me je polastila edina želja, vrniti se k našim četam. Grmenje topov me je plašilo in obrnil sem stroj v smer, v kateri sem menil, da so moji tovariši. Komaj sem plul kakih dve minuti v tej smeri, ko se je oglasil poročnik za menoj: »Višje, višje!« Mehanično sem ubogal, stroj se je nenadno dvignil, pri tem pa odgrgal na neki cerkvi križ. Bil je torej zadnji trenotek. Če bi bila plula v isti smeri naprej, bi se bila zaletela v cerkveni zvonik in se ubila. Zahvalil sem se poročniku in se opravičil, ker nisem nič videl. Vprašal sem ga nato, če je ranjen in on mi je odgovoril, da je ranjen, in kakor domneva, težko. Nato mi je še dal razna navodila glede smeri, nakar sva se spustila, ko mi je on to ukazal, na tla. Slišal nato nisem nič več, videl itak nisem nič, a začutil sem, kako sva dospela na zemljo. Ko so k stroju prihitali tovariši, se jim je nutil strašen prizor. Voditelj aeroplana, narednik, je bil slep, slep za vedno, poleg bledega moža z mrtvimi očmi pa je slonelo mrtvo truplo poročnika, ki je par trenotkov prej izdihnil svojo dušo.

V dunajskem Babilonu. Dunaj ima (kakor seveda tudi vsa ostala glavna mesta vojujočih se držav), v vojnem času svojo »babilonsko pisarno«. Tako pač lahko imenujemo cenzurni urad za dopisovanje vjetnikov. Nečeta množina dopisov v vseh jezikih sveta se vsuje vsaki dan na mize dunajske cenzure, ki čita in ekspedira pisma, poslana iz Avstrije vjetnikom v Rusiji, Srbiji, na Črni gori, v Franciji, Angliji in na Japonskem in pregleduje dopise, ki prihajajo od vjetnikov v teh deželah v domače kraje in kontrolira korespondenco naših mnogoštevilnih vjetnikov iz ruske in srbske armade. Takoj v začetku vojne so nastavili v cenzurnem uradu nad 200 večinoma prostovoljnih cenzorjev; to število se je medtem znatno zvišalo, ker je dnevna korespondenca vojnih vjetnikov narasla na 40.000 dopisov. — Cenzurni urad je razdeljen na posamezne jezikoslovne skupine, katerim načeljuje posebni odgovorni državni funkcionarji, ki morajo vsak sumljiv, ali pa jako važen dopis osebno pregledati. Dosedaj poslujejo 4 ruske, 2 češki in po 1 nemška, madžarska, slovenska, srbska, hrvatska, italijanska, romunska, poljska, rusinska, francoska in angleška skupina. Poleg teh skupin poslujejo še posebni cenzorji za estonski, finski, armenski, perzijski, turški, tatarski, hebrejski jezik in razna azijska narečja, da, celo za sanskrit. Cenzurni urad je torej pravi Babilon. — Vsak dopis, ki gre v sovra-

ne države, ali pride od tam, se mora pregledati in prečitati. To delo je tem težavnejše, ker se nahaja med vjetniško korespondenco neverjetno mnogo šifriranih, ali pa z nevidno pisavo pisanih dopisov. To je s psihološkega stališča povsem razumljivo. Vojni vjetniki hočejo svojim dragim sporočati tudi stvari, o katerih si domneva, da jih cenzura ne bo pripustila. Podrobnosti o osebnih razmerah, o postopanju z vojnimi vjetniki, o prilikah v sovražni državi — vse to rad napiše vojni vjetnik tajno. Mnogi imajo pri tem še posebno veselje, »mafariati« cenzuro, in končno tudi ne manjka takih, ki hočejo na ta način spraviti v domačo državo važne informacije, pogosto vojaškega značaja. Šifre, razne figure, simpatična črnila, razni sadni sok, da celo slina in urin so jako priljubljena in čisto rabljena sredstva vjetniške tajne korespondence. — Cenzurni urad pa nima le dolžnosti, preprečiti nedopustno dopisovanje, ki bi lahko škodovalo državnim interesom, temveč ima tudi pozitivne naloge. Posluje namreč kot informacijski biro centralnih oblasti o splošnem stanju naših vjetnikov v tujini in narobe o postopanju z vjetniki tujini vojakov pri nas doma. Cenzura čita vse dopise in dobi tako zanesljiv vpogled v vjetniško življenje. Cenzura razvidi iz dopisov, ki prihajajo iz Omska, Irkutsk, Niša, Skoplja in nešteti drugih krajev, kako se našim vojakom tamkaj godi, ona spozna iz pisem, ki jih pišejo ruski vjetniki, kako so le-ti zadovoljni. Načelniki posameznih skupin morajo napraviti vsak mesec tozadeven pregleden referat, in centralna oblast lahko na podlagi teh informacij tu pa tam intervenira v prilog »vojnih robov«, ki so siromaki in naj bi se jim še tako dobro godilo.

Škof in frater. Francoski brambini zakon ne pozna duhovniškega privilegija. Ne le kaplani in župniki, temveč tudi kanoniki in škofi morajo obleči vojaško suknjo, ako so za službo pod orožjem sposobni. Tako se je zgodilo, da je bil poklican pod zastave tudi škof Terrien in sicer kot prostak. Vežbal ga je frater nekake samostana njegove škofije Fr. Charles Goffinet, ki je narednik. Škof je baie prav dober rekrut.

Uši prenašajo pegasti legar!

Ne obotavljajmo se torej poslati našim vojakom vojnopoštni vzorec »Zacherlina«, s čigar radikalno učinkovitostjo ni primerjati nobenega drugega sredstva. Dobiva se povsod. Poštne prosto odposlje naravnost na bojišče proti vpošiljatvi K 2 — naprej firma J. Zacherl, Dunaj 117. 812

Brzjavna poročila.

Albanski vstaši obstreljujejo Drač. Milan, 1. aprila. »Corriere della sera« poroča iz Drača. Ko so začeli vstaši Drač v četrtek obstreljevati, je zavladal po Draču mir, dokler ni prebivalstvo izvedelo o pismu vstašev Esad paši, ki pravi: »Branilci Drača naj se vrnejo v svoje hiše. Če tega ne storijo, bodo vstaši mesto bombardirali.« Esad na to pismo ni odgovoril. Dne 19. in 20. marca zjutraj so pričeli vstaši nanovo bombardirati mesto, in sicer so streljali na strelske järke na obrežju. Škoda je le malenkostna. Pravoslavna cerkev ob morju je bila prenapolnjena žen in otrok vseh veroizpovedani. Ranjena je bila samo ena oseba.

Nemške pošiljatve zaplenjene.

Toulon, 2. aprila. (Kor. urad.) »Agence Havas« javlja: V zadnjih 8 dneh so zavezniške stražne ladje na krovu raznih parnikov zaplenile nad 250 poštnih pošiljatev nemškega izvora. Pet parnikov so ladje odvedle v pristanišča, da so izkrcale iz Nemčije došlo blago, odnosno tjakaj namenjeno.

Turški komunike.

Carigrad, 2. aprila. (Kor. urad.) Glavni stan objavlja ta - le komunike: V Dardanelah in na drugih bojiščih ni nobenih bistvenih izprememb. Dne 21. marca je obstreljevala neka angleška križarka trg Muileh na obrežju Hedžasa in skušala izkrcati čete. Ker smo ji preprečili izve-

sti njeno nakano, se je vrnila drugi dan zopet in je tri ure obstreljevala trg, pri čemer je bila razdejana mošeja, proti kateri je bil ogenj v prvi vrsti naperjen, ter poškodovanih več hiš. Sovražnik je zopet poskusil, da bi na čolnih izkrcal čete, toda odpor naše posadke in oboroženega prebivalstva ga je pregnal, pri čemer je imel težke izgube. Nato se je križarka umaknila. Mi nismo imeli nobenih izgub.

Bivši predsednik portugalske republike.

Ženeva, 1. aprila. Vrhovni sodni dvor v Lisaboni je odklonil predlagano ožbožbo bivšega predsednika portugalske republike.

Gospodarstvo.

— **Mestna kranjčnica ljubljanska.** Promet meseca marca 1915. 1030 strank je vložilo 1.047.905 K 68 vin., 1504 stranke so dvignile 770.311 K 57 vin., torej več vložilo 277.594 K 11 vin. Stanje vlog 44.841.472 K 03 v. Število vložnih knjižic 29.933. V prvem četrtletju 1915 se je hipotečnih in občinskih posojil izplačalo 57.100 kron, vrnilo 247.794 K 45 vin. Stanje posojil 33.716.433 K 25 vin.

— **Česka industrijska banka.** Stanje denarnih vlog je znašalo koncem meseca marca 1915 69.953.339 kron 59 vin.

Darila.

III. zaznamek daril, ki so došla c. kr. deželnemu predsedstvu za begunce iz Galicije:

Župnik Jožef Podlipnik, Selo pri Šumperku 11 K; občina Gornje polje, zbirka 30 K; občina Černošnice, zbirka 71 K 80 v; občina Langenton, zbirka 30 K; profesor Janežič, Ljubljana 10 K; profesor Gregor Pečjak 50 K; zbirka uredništva »Slovenca« 20 K; župni urad Dev. Mar. v Polju 14 K 56 v; župni ur. Javor 7 K; župni urad Rakitna 9 K 50 v; zbirka knezoškofijskega ordinarijata v Ljubljani pri župnih uradih na Kranjskem 1738 K 36 v; zbirka občine Črni vrh pri Idriji 29 K 45 v; zbirka občine Dole 22 K; dr. Jožef Dura v Krzesowice v Galiciji 10 K; Antoni Adaminy v Rovtah 1 K 68 v; gimnazijski ravnatelj Kazimir Eljasz iz Galicije prepustil honorar za neko prestavo 1 K; uredništvo »Slovenca« 14 K 40 vin.; občina Oslice (Kranj, okrajno glavarstvo) 25 K; Karol baron plem. Born 50 K; občina Trata 25 K; zbirka uredništva »Slovenca« 40 K; vsota 2210 K 75 v. K temu vsote prejšnjih zaznamkov 4998 K 36 v, skupaj 7209 K 11 v.

Današnji list obsega 14 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Velika svota denarja

se zamore naključiti vsakomur, ki postane naš naročnik. — Brezplačna pošiljka: 545

Srečkovno zastopstvo 1. Ljubljana

Zanimiv je novi glavni katalog s 4000 slikami priznane zmožne svetovne firme c. in kr. dvorni dobavitelj Jan Konrad, razpošiljalnica v Mostu št. 884 na Češkem, ker obsega veliko izbiro ur, zlatnine, srebrnine, glasbil, usnjatega in kovinskega blaga, kadilnih priprav, orožja itd. in naj torej nihče ne zamudi zahtevati ta katalog z dopisnico, na kar ga imenovana firma rade volje vsakomur pošlje zastonj in poštne prosto. (Več med inserati.)

Od vodstev mnogih c. in kr. rezervnih in vojnomožnih bolnic in bolnic Rdečega križa so deln. družbi Henrik Mattoni došla priznalna pisma o izbornih uspehih, ki so se dosegli s porabo Mattonijeve močvirske soli pri ishiasu, revmatizmu, otroplosti v členkih, vnetjih, za vsrkanje eksudatov in poznejše zdravljenje poškodovanih kosti.

Najboljše
3a
negovanje
30b.

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 3962 Srednji zrčni tlak 738 mm

aprila	čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Velikost	Nebo
2.	2. pop.	740.4	8.6	sl. jvzh.	del. jasno
3.	9. zv.	740.4	6.6	brezvetr.	"
3.	7. zj.	739.4	1.2	sl. svzh.	jasno

Srednja večerajša temperatura 5.7, norm. 7.1. Padavina v 24 urah mm 0.0.

Opozoritev!

Jaz **Fran Jurca**, veleposestnik, tovarnar in trgovec z lesom v Postojni, naznanjam s tem, da nisem plačnik za dolgove, ki bi jih napravil moj mladoletni sin Josip Jurca in da tudi nisem plačnik za nobene naročnice, ki bi jih on brez moje vednosti napravil. To naj se blagovoli vpoštevat, da ne pride kdo iz neprevidnosti v škodo.

Postojna, dne 30. marca 1915.

806

Fran Jurca.

ta je prijatelj naš pravi,
Ki nas krepi,
Da smo čvrsti in zdravi!

Želodčni liker „FLORIAN“ ne slabi in ne omami, ampak daje moč in veselje do dela.

Varujte se

ponaredb!

Pristni „FLORIAN“ se dobi edino od Rastlinske destilacije „FLORIAN“ v Ljubljani.

Zaluzjoča rodbina **Podbojeva** naznanja vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je umrl danes ob 6. uri zjutraj po dolgotrajni boleznij v 68. letu svoje starosti, gospod

Anton Podboj

c. kr. višji poštni kontrolor v p.

v Welso na Gor. Avstrijski.

Priporoča se v molitev in blag spomin.

RIBNICA, dne 2. aprila 1915.

863

Glad

sicer boli, pa vendar več ljudi oboli vsled jedi kakor vsled glada. Pre-

bavni aparat mora opravljati skoro nepretrgano veliko delo, zato ni čuda, če se časih pojavijo težkoče. Priporočati je torej za podporo prebave, proti želodčnim težkočam, gorečici, črevesni nedelavnosti, zaprtju

in drugim težkočam prebave, vedno imeti doma Fellerjeve rahbarbarske kroglice z znamko »Elsa - kroglice«, ki pospešujejo tek, vzbujajo prebavo, blaže krče in urejajo odvajanje, odstranijo vzpohavanje, bljevanje,

omotico, napenjanje ter telesne bolečine in jih tudi radi jemljajo za odvrnitev nezaželjene debelosti. Zardi milega učinka in prijetnega okusa jim tudi otroci in ženske dajo prednost. 6 škatlic »Elsa - kroglice« po-

šlje franko za samo 4 K 40 vin. lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatr gšt. 238 (Hrvatsko).

slose — — —

Antonija Mazuran roj. Schwarzl naznanja tužnim srcem v imenu spodaj podpisanih rodbin in drugih sorodnikov, da je njen ljubljani oče oziroma tast, ded, praded in svak, gospod

Janez Schwarzl

v četrtak dne 1. aprila 1915 ob 2. uri popoldan po kratki bolezni v 96. letu nenadoma v Gospodu zaspal.
Pogreb ranjkega se je vršil danes dne 3. aprila 1915 ob 1/4. uri popoldan iz hiše žalosti na Prevoju št. 3 na pokopališču v St. Vidu.
Priporočamo ga v blag spomin.

PREVOJE, dne 3. aprila 1915.

Rodbine: Mazuran, Terstenjak in Skofic.

Posebni parte se ne izdajo.

853

Sprejme se takoj trgovski pomočnik

specerijske stroke

pri

844

Horwath & Loibner, Celje.

Posestvo

Cesta na Rožnik št. 29, enorodbinska hiša, velik hlev, sadni in zelenjadni vrt, travnik v skupni izmeri 3575 m² se zaradi delitve dediščine ceno proda.

862

Naslov v upravn. »Slov. Naroda«

Vrtnarja

samskega stanu sprejmem takoj za posestvo v ljubljanski okolici.

Ponudbe z zahtevno mesečne plače s prostim stanovanjem toda brez hrane je poslati M. Dolničarju, restavratu u južne železnice v St. Petru na Brasu.

853

Kavarna „Central“ Danes in vsak dan koncert

dunaj. damske kapele pod vodstvom gospe

Ane Eisenhuber.

Ob nedeljah in praznikih od 4. ure popoldne naprej, ob delavnikih od 8. do pol 1. ure.

Vstop prost.

Kentoristinja

z večletno prakso, popolno vešča knji govodstva in v eh pisarniških del sa mostojna moč, želi premeniti službo. Nastop tudi lahko takoj. Ponudbe pod „1914/1915/855“ na upr. »Slov. Nar.«

855

Stanovanje z vrtom

v vili s 3 sobami, kopalno sobo in vsemi pritlikinami, se odda s 1. majnikom. Zelo pripravo za penzioniste, ker v mirnem kraju.

857

Vprašanja pod „Mirni dom/ 657“ na upravn. »Slov. Naroda«.

Kupim proti takojšnjemu plačilu

posestvo z velikim gozdovjem.

Natančni popis lege, obsega, oddalje od kolodvora, podatki rentabilitete in cena nai se pošlje na naslov: Peter Majdič, Celje.

856

Svarila.

Podpisani Ferdinand Smrekar, posestnik, ključavničar in savski brodnik v Spodnjih Ribčih št. 22, svarim s tem vsakogar, da moji ženi Mariji Smrekar rojeni Držar, po domače Držarici iz Spodnjih Ribč, okraj Brdo (Kamnik), ničesar ne posodi ali kupi od nje, ker jaz nisem plačnik za njene dolge, od nje kupljene stvari bi moral dotični meni še enkrat plačati oziroma bi jaz moral proti njemu sednijsko postopati.

Toliko v prijazno vednost onim, ki bi imeli kakorkoli kupčijsko opraviti z mojo ženo

Spod. Ribče, občina Velika vas, dne 1 aprila 1915.

Ferdinand Smrekar, posestnik.

Trgovina.

Že nad 24 let obstoječa specerijska trgovina v Celju na glavnem prostoru se takoj odda. Natančna pojasnila daje Lofz Treiler, Celje, Ljubljanska ulica 4.

847

Zlata verižica

na obroke!
60 gramov težka K 140.—, mesečno K 4.—. Prve vrste srebrna ara s 3 srebrnimi pokrovi K 14.—. Dobro vta se na vse strani. Kdor bi rad ceno 1. kuni, naj piše takoj.

R. LECHNER, zaloga zlatnine Bř-cava (Lundenburg) 209.

Pređa se lepa, novo zidana

hiša

v Trbovljah tik premogokopa. Hiša je zidana po najvišjih načrtih, zraven je vrt, ki meri 400 sežnjev. Pripravna je za vsakega upokojenega gos oda, ker je na na križišču večjih cest, je pripravna za vsako obrt. Cena 8.400 K.

Več pove Fr. Murn, posostnik, Trbovlje.

833

Prodajalka

modne stroke, dobro izurjena, se sprejme v manufakturni in modni trgovini.

Ponudbe: „Poštini predal 44, Celje“.

832

St. 143.

VABILO

XIV. redni občni zbor Okrajne branilnice in posojilnice v Škofji Loki

regist. zadruga z neom. zavezo ki se bo vršil

v sredo, dne 14. aprila 1915 ob 6. uri zvečer v sejni dvorani inkajšnjega „Gasilnega Doma“.

DNEVNI RED:

1. Potrjenje letnega računa.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Privoljenje remuneracije načelnstvu in nadzorstvu.
4. Čitanje revizijskega poročila in ukrepi o tem.
5. Sprememba pravil.
6. Izvolitev načelnstva in nadzorstva.
7. Slučajni predlogi po § 36 pravil.

Škofja Loka, dne 1. aprila 1915.

Načelnstvo.

Opomba: Ako bi ta občni zbor ob določenem uri ne bil sklepčen, se s tem obem razpoše čez pol ure drug občni zbor na istem prostoru in z istim dnevnim redom, kateri sme brezpogojno sklepati (§ 35, prvi odstavek pravil).

Stari denarji

(zlasti grški, rimski, srednjeveški) so kupijo po najvišji cenl. Prodro ne ponudbe pod „Stari denarji 851“ na upravn. »Slov. Naroda«.

851

Motornokolo

s 3 1/2 konjske moči, sistem Puch, dobro ohranjeno, se prod.

J. Buggenig, Ljubljana, Cesta na Rud. železnico.

850

Učenca

za sedlarsko obrt sprejemem takoj. Oglasiti se je v Reinninghausu, Sp. Šška.

827

Isčem službo kot

792

skladiščnik.

Nastopim lahko takoj. Vojašine prost. Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«.

PEGE

dr. A. Riza pasta Pompadour.

Popolnoma neškodljivo. Poizkušnja K 1—, veliki lonček K 3—, Dr. A. Riza biserno mleko, tekoč ruder, rožnat, bel in naravno rumen, steklenica K 3—. Diskretno razpošlja Dr. A. Riza kosm. laboratorij Dunaj IX., Berggasse 17 E. Zaloga v Ljubljani: Lekarna »Zlati jelen«, drog. A. Karc, drog. »Adrija«.

Moderna ročna dela in materijal

M DRENİK

Ljubljana, Kongresni trg 7.

Bombaž in preja za nogavice. — Predtiskarija.

Vozenje na roko in stroj.

Plisiranje.

Zunanjim naročilom se ustreza vestno in točno.

Humanic

Ljubljana, Franca Jožefa cesta št. 1.

840

Stanje denarnih vlog na knj. in tek. račun 31. dec. 1914:

== K 72,109.515.—. ==

C. kr. priv.

Stanje den. vlog na hran. knjižice 28. febr. 1915:

== K 80,859.278.—. ==

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vogal Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

Delniški kapital in rezerve 65,000.000 kron.

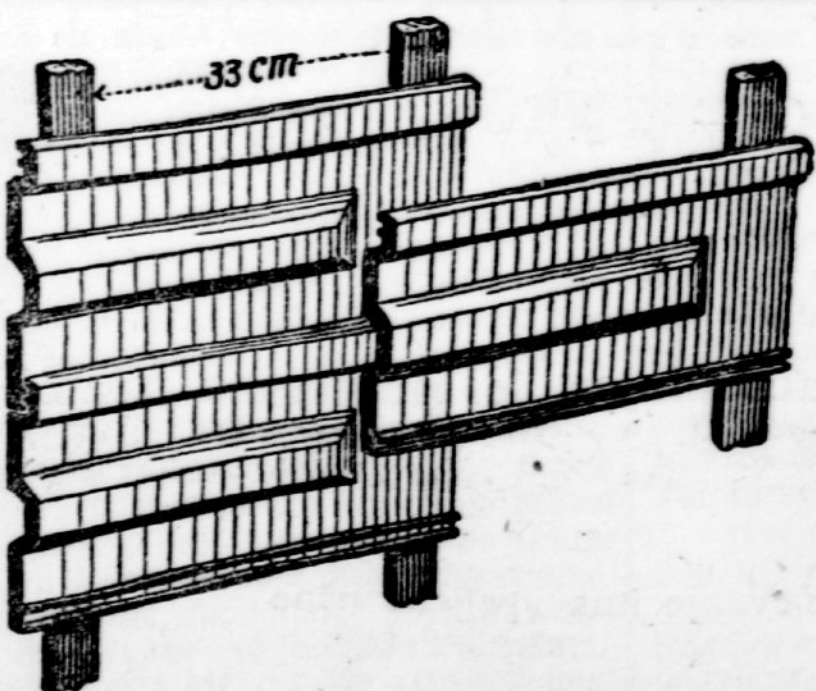
Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter ra konto-korent z vsakodnevno vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

15

Ustmena in pisarna pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vseskar brezplačno.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih credalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastni zaklepom stranke. — Opravišče c. kr. razr. loterije Brezplačna revizija izrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakatila v Ameriko in Iz Amerike.

Prizojavke: Prometna banka Ljubljana. — Telefon šte. 41

F. P. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA

: tovarna zarezanih strešnikov :
ponudi vsako poljubno množino dvojao zarezani

strešnik-zakrivač

:: s poševno obrezo in priveznim nastavkom. ::

Brez odprtih navzgor! Streha popolnoma varna pred nevihtami!
Najpriprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanosti.

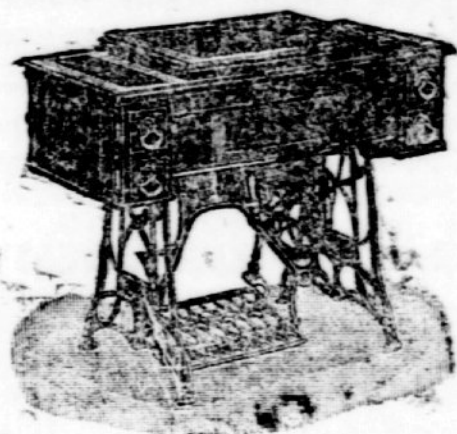
Na željo pošljemo takoj vzorec in popis.
Spretni zastopniki se sprejmejo.

Največja izbora žalnih klobukov.

Priporoča se
solidna trrdka**modni salon**specialno damskih in otroških slamnikov
ter svilenih čepic v najnovejših oblikah.**MARIJA GÖTZL, Židovska ulica šte. 8.**

533

Vnanja naročila obratom pošte in na izbero.

10 letna garancija!

Gritzner-jev šivalni strojnajboljši sedanjosti za rodbino in obrt.
Krasna oprema, lahek tok. Učenje
brezplačno v hiši.

Veze, šitka, krpa nogavice in perilo.

Edina tovarniška zaloge

JOS. PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7

blizu frančiškanskega mostu, lavo za voze.

Zahtevajte cenik. Priidom tudi na dom zaradi dogovora.

5 vinarjevstane dopisnica, s katero dobite
zastonj in poštno prosto moj
glavni katalog s 4000 podobami.

Prva tovarniška ur

JAN KOUKAL, c. kr. dvor. dobavitelj, Most 285. (Češke).

Niklasta ankerica K 340, boljše kakovosti

K 420, v naravnem kovinskem tokoko

okrovju K 480, s švicar. kolescem na sidro

K 500. Vojne spominske ure K 550, radi-

jeve žesne ure K 850, niklasta budilka

K 290. Razpošiljanje po povzetju. Brez

rizika. Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Franc Furlan

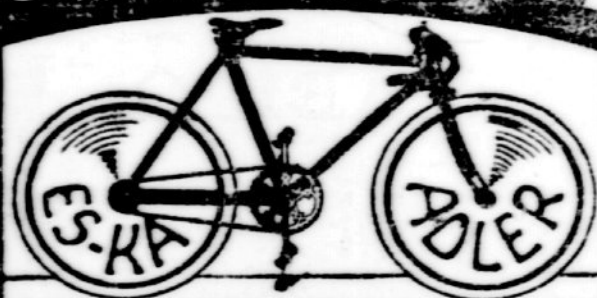
naslednik Faschingove véde

ključavničarstvo

in

zaloge štedilnikov

se nahaja: 10

Ambrožev trg šte. 9.**GORČEVA**KOLESA PRIZNANO NAJ
BOLJŠA SEDANJOSTI X**A. GOREC**

LJUBLJANA MARIJE TERE

ZIJE CESTA 57 14 NOVISVET

NASPROTI KOTIJEJA ZAH

V. V. J. PRVI SLOV. KENIK

K. P. I. A. C. H. O.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir

M. GELHAUS, oblatveno avtor. in zaprišeni patentni odvetnik

na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Tovarna oljnatih barv, laka in firnežev**BRATA****EBERL**

črkoslikarja, lakirarja, stavbna

in pohištvena pleskarja

Prodajalnica:

Miklošičeva ulica št. 6.

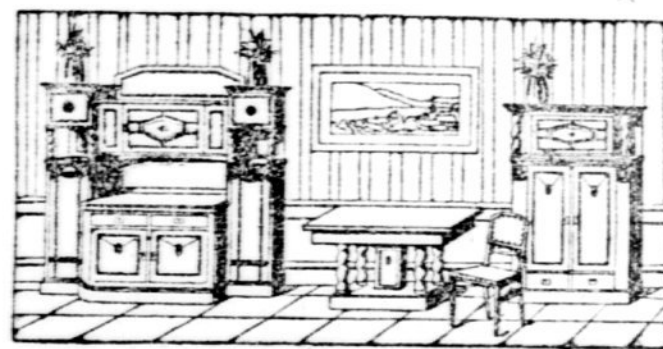
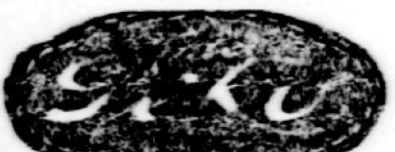
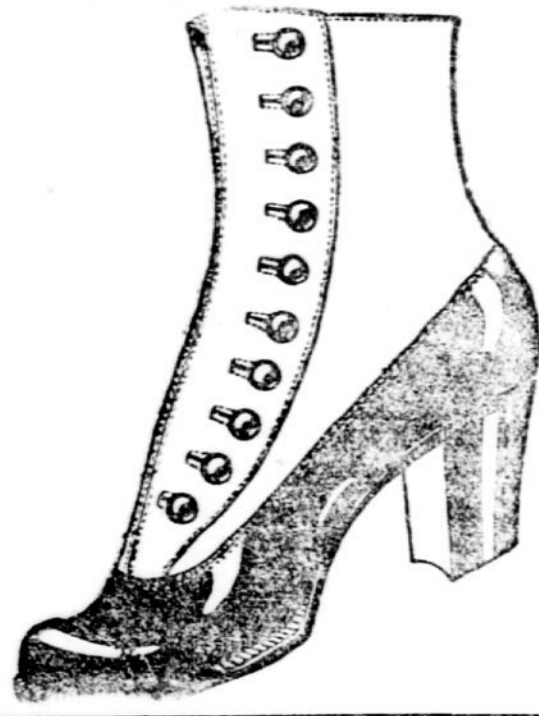
nasproti hotela „Union“.

Ljubljana

Delavnica:

Igriška ulica šte. 6.

Električna sila.

**Zaloga pohištva in tapetniškega
blaga. ————— Mizarstvo.**Popolna
spalna oprema:
2 postelji, 2
emari, 2 nočni
omari in 1
umivalnik z
marm. ploščo
in ogledalom
K 350.—.Jamči se za
solidno delo.
Cene
konkurenčne.
Zahtevajte naj-
novejši katalog,
kateri obsega
nad 300 mo-
dernih slik.— — — — — **Otroški vozički.** — — — — —J. Pogačnik, Ljubljana,
Marije Terezije cesta št. 13—18.**Peter Kozina & Ko.**tovarna čevljev v Tržiču, na Gorenjskem.Prodaja svoje lastne izdelke na debelo in drobno
v Ljubljani, Breg, nasproti sv. Jakoba mostu.**Mestna hranilnica ljubljanska**

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1914 K 740.000.000.—

Vlog „ 44.500.000.—

Rezervnega zaklada „ 1.330.000.—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in

stoji pod kotrolo c. kr. deželne vlade.

Hranilnica posoja na zemljišča in poslopa proti 5 1/2 % obrestim in najmanj 3/4 % amortizacije. Za varčevanje ima vpeljane lične

domače hranilnike.

Pogled na Ogrsko.

Cesarska armada je iztrgala Turkom iz rok one dele Ogrske, ki so bili po propadu in razkosanju ogrske kraljevine ostale v turških rokah. Te vojne, ki jih je končal princ Evgenij kot poveljnik cesarske armade, so imele čisto jasen zavojevalec značaj in so imele dinastični namen. Cesarska armada ni šla v boj, da bi Madžare osvobodila ali da bi obnovila ogrsko kraljestvo, ampak da bi dotične teritorije zavajevala za cesarja in jih njemu podvržla.

Za to vojno, ki je Madžare in Ogrsko osvobodila turškega gospodstva, so se borili vsi drugi narodi, a najmanj Madžari sami. Te vojne proti Turkom so bile jako popularne; lahko se reče, da so bile prave ljudske vojne. To pričajo takratni sklepi stanov, to pričajo številne narodne pesmi in vsakovrstni spisi, ki so se ohranili iz tistih časov. Kako vloga so pri tem igrali Slovenci, ne bomo tu popisovali; le toliko bodi povedano, da ima slovenski narod velikanske zasluge za premaganje Turkov in da je v tistih vojnah žrtvoval silno mnogo krvi in denarja.

Madžari niso torej skoro nič storili za premaganje Turkov. Njim ni bilo všeč, da se je cesarska armada trudila premagati Turke in so se pod Tökölyjem celo združili s Turki proti cesarski armadi. Nekoliko je nanje pač tudi vplivalo to, da so jezuiti in cesarski generali delali protireformacijo s strašno silo. V Požunu in v Eperiešu so bile izrečene in izvršene krvave sodbe. Toda resnica je le, da je cesarska armada zavajevala Ogrsko in Turkom iztrgala zasedene dele dežele.

To faktično zavajevanje je ustvarilo pravno podlago pragmatični sankciji.

Zgodovinarji pripovedujejo, da se misel o pragmatični sankciji ni rodila ne na cesarskem dvoru in tudi ne na Dunaju, ampak med hrvatskimi stanov. Če je to resnično, se da težko reči. Resnično je pa dvoje: da je bilo med katoliškimi in med protestantskimi Madžari v tistih časih veliko nasprotje in da je posebno takratni zagrebški nadškof, ki je bil Madžar, zelo pritiskal na hrvatske stanovce, da so sprejeli pragmatično sankcijo. Pomagal mu je pri tem hrvaški ban.

Ogrski stanovci so sprejeli pragmatično sankcijo šele pozneje, toda neposredno potem, ko je cesarska armada popolnoma osvobodila Ogrsko.

S pragmatično sankcijo so hoteli hrvatski in ogrski stanovci ne le Habsburžanom zagotoviti krono, ampak tudi sebi zagotoviti veliko korist, da bi jih namreč cesarska armada branila proti nevarnemu sosedu, proti Turkom. Popolnoma napačno pa je, če madžarski politiki dandanes zatrjujejo, da je pragmatična sankcija pogodba med narodom in med krono. Pragmatična sankcija je zveza med enakopravnimi kronovinami in med krono. Ogrska je bila takrat čisto navadna kronovina, kakor vsaka druga in pragmatična sankcija je zagotovila obstoj zveze med enakopravnimi kronovinami ter tako ustvarila Avstrijo kot krščansko trdnjavo proti Turkom.

Napredek v vsem življenju je sčasoma provzročil, da so se prežvele stare javne uredbe in je nastala potreba jih novim razmeram primerne prestrukturirati. To se je začelo še za vladanja cesarice Marije Terezije in cesarja Jožefa II. Oba sta preurejevala državo s stališča, da tvorijo vse kronovine eno državno celoto, oboja sta birokratizirala državo in zadala težke udarce stanovskim privilegijem. Stanovi so se povsod več ali manj upirali, najbolj pa ogrski stanovci, ki so imeli posebne privilegije. Ker je z birokratiziranjem državne uprave postalo težko, izhajati z latinskimi jeziki in je cesar Jožef II. z brezobzirnim germaniziranjem hotel utrditi centralizacijo celotnega cesarstva in upravi olajšati prehod v nove razmere, so ogrski stanovci izigrali proti cesarjevemu prizadevanju nacionalno idejo. Šlo jim je sicer v prvi vrsti za obrambo svojih privilegijev, toda nacionalna misel je bila dobro orožje in se je tudi dobro obneslo ter med madžarskim narodom vzbudilo veliko narodno zavednost.

V časih, ko se je začelo madžarstvo prerajati, dočim so Slovaki in Srbi, Hrvati in Romuni pa še trdno spali, tedaj je velika francoska revolucija užgala v vseh glavah po svetu nove luči. Iz francoske revolucije se je porodila nacionalna državna ideja in prvi so se je oprijeli Madžari. Nikjer ni ta ideja tako hitro pognala korenine, kakor med Madžari. Ta najbolj stanovsko urejena dežela se je takorekoč čez noč prilagodila

naukom ustavnosti, ki jih je ustvaril zapad.

Ko je Napoleon I. z zmagovitim mečem ustvaril svoje nacionalno cesarstvo, je cesar Franc II. odložil krono nemškega cesarstva in je ustanovil avstrijsko cesarstvo. Prej je bil Franc II. nemški cesar, to je, poglavar združenih držav, posebej pa še češki kralj, ogrski kralj, hrvatski kralj, štajerski, koroški in kranjski vojvoda itd., a je odložil krono cesarja nemškega in je dežele, nad katerimi je neposredno vladal, združil kot avstrijsko cesarstvo. To je bil velevažen korak za vse, posebno nemške narode v Avstriji. Proti francoskemu nacionalnemu cesarstvu je s tem Franc II. postavil cesarstvo, ki ni imelo izrazitega nacionalnega značaja, ampak je bilo združenje različnih narodov. Takrat je naša država priznala, da je njena naloga zagotoviti različnim narodom življenje in napredek.

Ogrska ni tej temeljiti preuredbi države nič ugovarjala, priznavala je, da je ravno tako navadna kronovina, kakor Češka ali Moravska, Tirolska, Kranjska ali Solnograška.

Ko je bil poražen Napoleon I. in je dunajski kongres razširil Avstrijo, je zapadla v pozabo misel, ki je vodila cesarja Franca, ko je ustanovil avstrijsko cesarstvo in odložil nemško cesarsko krono. Metternich, ki je vladal državo, ni hotel vedeti o tem, da je Avstrija država različnih narodov. Metternich ni hotel poznati nobene narodnosti in nobene nacionalne literature. Zavladal je absolutizem, ki je hotel vso državo pomesti.

To je spravilo vse narode pokonci. Zakaj francoska revolucija in Napoleonovo vladanje je v vseh narodih vzbudilo nacionalno zavednost. Najslabše je bilo pač med Slovenci, najbolj pa so nacionalne ideje razvnele Madžare. Ti so imeli veliko plemstvo, ki je premoglo silna premoženja, imeli so močno, vplivno in številno malo plemstvo in ker je bila protestantska duhovščina skozinsko narodna, se je polagoma tudi katoliška duhovščina začela nagibati na narodno stran.

Kmalu je bilo vse Madžarstvo združeno v skupnem boju proti Metternichovemu absolutizmu. Vlada deželnih zborov sploh ni več sklicala in je povsod germanizirala kolikor je mogla. Samo Madžari so se znali temu sistemu tako upirati, da je bil l. 1825. sklican ogrski deželni zbor v Požunu. Na tem deželnem zboru sta Deak in Nagy prvič v deželnem parlamentu govorila v madžarskem jeziku, zastopniki vseh drugih narodnosti pa so se posluževali latinskega jezika. V tistem času so Madžari tudi prvič začeli trditi, da ni Ogrska provinca avstrijskega cesarstva, ampak samostojna kraljevina.

Francoska revolucija l. 1830. je dala povod, da so se Madžari še siloviteje začeli ustavljati vladajočemu sistemu. V deželnem zboru, sklicanem leta 1833. so odpravili latinski razpravi jezik in madžarski jezik je postal instrument vseh parlamentarnih aktov. Lajoš Košut je budil narodnega duha in skrbel za razvoj narodnih energij. Košut je naravnost klasičen dokaz, kaj zamore en sam človek storiti, če ima voljo, zmožnost in če je delaven. Po letu 1840. so bile energije Madžarov že tako razvite in koncentrirane, da je mogel Fran Deak formulirati program madžarske narodne stranke: »Ogrska je svobodna država in neodvisna v svoji zakonodaji in v svoji upravi ter ni nobeni drugi deželi podrejena. Nečemo interesov svoje dežele postavljati v nasprotje z interesi skupne monarhije in varnosti njenega obznanja, pač pa smatramo, da je protipostavno in neopravičeno, da so interesi ogrske podrejeni interesom katerekoli druge dežele. Nikdar ne bomo privolili, da bi bili žrtvovani edinstvu guvernementalnega sistema. Za nas je konstitucionalizem zakon in ni nam dovoljeno ga žrtvovati ne tujim interesom ne še tako velikim dobičkom. Naša prva dolžnost je, da ga ohranimo in utrdimo. Če bi dedne kronovine imele še svojo nekdanjo svobodo, če bi po potrebi našega časa in zahtevi pravice, zavzele svoje mesto med konstitucionalnimi narodi, bi se naši in njihovi interesi, ki so zdaj dostikrat različni ali celo nasprotni, laglje spravili v soglasje. Monarhija, ki bi ji moč rasla vsled intelektualnega in materialnega napredka, bi se potem z večjo gotovostjo mogla ustaviti viharjem, ki jih čas in razmere nekega dne provzročijo.«

Delo Madžarov je bilo uspešno, dne 12. februarja 1847. je cesar Ferdinand otvoril ogrski deželni zbor v Požunu z nagovorom v madžarskem jeziku. To je bilo prvič, da se je krona poslužila madžarskega jezika. (Dalje prihodnje.)

Kupujem železo in stare kovine

kakor: kotlovinu, bronc, medenino, težko in lahko, svinec, kositer, železo, težko in lito. ANTON CERNECA, Trst, ulica Dima št. 4. Telefon št. 438.

Bolni Sanatorij Afleniz
Hofacker (890) Štajersko - Prospekt

Proti katarom! **Gleichenberski**

Emin in Konstantinov vrelci
Od. N. Vel. cesarja in kralja Franca Jožefa I. vedno v rabi.
Sezija Povsod razpošilja
15. 5. do 30. 9. 1915. v kraljevstvu vrelcev Gleichenberg.

Segdlin

Najbolje za zoba

MATTONIS

JEDINSTVEN U SVOJOJ ANALITIČNOJ KAKVOČI

NAJOLJEŠE DOJAVNA NAJŠIRŠI NJE PORODIČNO PIČE

GISSHUBLER

ČISTI PRIRODNI ALKALIKNI

KISELI IZVOR

Popravila in preoblike :: točno in cenovno ::

dežnike in solnčnike

domačega izdelka priporoča

tvornica dežnikov in solnčnikov

Jos. Vidmar

Ljubljana

Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Ženitna ponudba.

C. kr. državni poduradnik, 30 let star, se želi seznaniti v surko ženitve z gospodično ne nad 25 let staro

Cenene ponudbe s sliko, katere se vrne, ako ni ugodno, je blagovoljno nagloviti na uravn. "Slov. Naroda" pod "Zaj sem še dobili 776".

Solidno blago. Najnižje cene.

M. Schubert

preje Bilina & Kasch, Ljubljana, Zidovska ul. 5. priporoča veliko zalogo tkanin in glase-rokavic, modno blago za gospode in dame, raznovrstne fine parfume, ročna dela in materijal, kirurški predmete. 413

Moderna predtiskarija.

Izdelovanje preoblečenih gumbov.

Svilnate špicaste čepice

(Zipfelkützen)

v modnih barvah, gladke, tudi s pisanimi robovi pošiljam samo preprodajalcem proti povzetju ali dunajskim referencam.

ALBERT MATZNER, Dunaj I, Kohlmessegrasse 8/B.

Najboljše

ogrške in kranjske salame

fino, sočno šunko (gnjat), kranjske klobase, prekajeno meso, steno s papriko, najboljši pristni emondolski sir ter sladko čajno surovo maslo priporoča trdka ::

J. Buzzolini

delikatesna trgovina

Ljubljana, Lingarjeva ulica.

Vsakdanje pošiljave od najmanjše do največje množine po najnižji ceni. 130

Topilnica žlahtnih kovin in tvornica zlatine in srebrnine

R. Dussich & Co., Trst,
dr. z em. z.

kupuje po najvišjih dnevnih cenah zlate, srebrne in platinaste drobce.

Prodaja zlato, fino srebro in čist baker ter zlitine žlahtnih kovin za zlatarsko in zobotehnično porabo.

Kupovalna in prodajna pisarna:

Trst, Via Tintore št. 2.

Tvornica zlatine: 802

Via Acquedotto št. 62.

Fran Sax, elektrotehnik

Ljubljana, Rimska cesta št. 19

oblastv. konc. inštalater za električne naprave, luči, prenos sile; dalje hišnih zvonil, telefonov itd. Strelododne naprave! Poprava v stroko spadajočih del. V zalogi blago prve vrste, preračuni na razpolago. Opremljen sem z najboljšimi in najnovejšimi preskuševalnimi aparati. — Cene in delo solidno!

Zahtevajte cenik!

Poslavno

1914 SVETOVNA VOJNA 1915

Zahtevajte cenik!

Največje priznanje in priljubljenost so si že pridobili moji patentirani

spominski prstani

ker so resnično najtrajnejši vojni spomin ter najprimernejši za raznovrstna darila. — Na mnogobrojna vprašanja vljudno naznanjam, da so isti edinele pri meni dobiti ter blagovolite zahtevati brezplačni cenik.

5% za Rdeči križ.

LUD. ČERNE, juvelir in trgovec,
Ljubljana, Wolfova ulica 3.

Krasne

velikonočne

razglednice

od 3 vinarjev

naprej priporoča

:: **MARIJA TIČAR** ::

LJUBLJANA,

Sv. Petra cesta 26, Selenburgova ulica 1.

Priporoča: največjo izbiro slaničkov za dame in deklice

Modni salon

Stuchly-Maschke

Ljubljana

Židovska ulica št. 3 Dvorski trg 1.

So idno blago.

Iscosojevanje žalnih klobukov.

Priznana nizke cene.

kakor tudi bobato zalogo žalnih klobukov.

Pozor kolesarji!

Orla „PUCH“ turna kolesa in Racer mod. 1915 „TORPEDO“, „RAPAX“ in druge preizkušene znamke od kron 90— naprej, pesta, zvonci, svetilke, verige, pedali, sedla, torbe itd., itd., po čudovito nizkih cenah.

Popravila, emajlir. in ponikanje najbolje izvršitve. Katalogi gratis in franko. Slov. dopisovanje.

J. Weisberg, tvorniška zaloga vozniških koles in šivalnih strojev

Dunaj II., Untere Donaustrasse 23 III. Firma ustanovljena leta 1898.

Lepe prsi dobe deklice in žene vsake starosti, ako rabiš moje najnoveše mazilo za prsi, rabi se samo na zunanjo, edino resnično učinkovito sredstvo, zagamčeno neškodljivo. Cena K 3, 5 in 8. Zraven spadajoče milo 6 in 10 vin.

Suhi dobe lepe, polne telesne oblike z mojo redilno moko »Käthe«, zagamčeno neškodljivo, mnogo zahvalnih pism. Cena kartonu K 2-20 po povzetju. Od 4 kartonov naprej pošt. prosto. — Pošiljate pošte restante samo če se pošlje denar naprej. — Razpošilja ga

Käthe Menzel, Dunaj VI., Stumpergasse 49 K. 2. Stock.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

prilaga svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in podorne trdote daleč nadkriljujoči dobroti kakor tudi svoje priznane izvrstno apno.

Priporočila in izpričevala

raznih uradov in najslavitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Posteljno perje puh

v veliki izbiri in po jako nizkih cenah priporoča tvrdka

A. & E. Skaberné

LJUBLJANA, Mestni trg številka 10.

Kamen v mehurju!

Dr. Bergerja brošura proti poštnini za nazaj brezplačno. M. Welacek, München, Paul Heyenstrasse 5. 821

Grajsko oskrbništvu barona Zacco v St. Frianu pri Gorici

ima na prodaj še več sto hektar

izvrstne

briske rebule.

POZORI

Cvetlični salon Viktor Bajt

Selenburgova ul. 6, zraven glavne pošte.

Sopke, venci s trakovi in napisi se izdelujejo po najnižjih cenah. Delo okusno vezano. Velika zaloga krasnih suhih vencev.

Priporoča se z odličnim spoštovanjem

Viktor Bajt.

Naslov za brzojavi:

Viktor Bajt, cvetlični salon, Ljubljana.

Velecenjenim odjemalcem!

Gotovo bo nam brez zamere, če se obrnemo d. Vas, ter Vam na osnimo razmere, katerih kriv je vojni čas. Vsa ta dan po časih se čita, da to in ono se dr. 21, a da so čevlje podražili, to marsiktereja jezi. Gotovo tudi nam čevljarjem, to pač ne more biti prav, če se nam usne in podplati, v višje cene tudi postavi.

Celo priprava: dreva, žebri, in še leseni klineci, sploh vse, kar v zvezi je s čevlji, se mora dražje plačati. Se celo stano črno smojo, katere se cel svet boji. Je t. eba dražje nadevati, če čemo, da nam šla drži. Zato se tovari ne hudejte, ker vidite, kako stoj! ko bode solnce malo bližje, pa bomo kosi sušali.

Z velespoštovanjem

ANTON ERTL, čevljarški mojster, Maribor.

F. K. KAISER

puškar

LJUBLJANA

Selenburgova ulica št. 6

prilaga svoje bogato zalogo raznovrstnih pušk, samokresov, lovskih potrebščin kakor tudi umetelni ogenj po najnižjih cenah.

Popravila pušk, samokresov točno in solidno.

Cenovnik zastoj in poštne prosto. Cenovnik zastoj in poštne prosto.

Na bolj zanimiv in najbolj slo. ilustrirani tednik so:

TEDENSKE SLIKE

ki prabčujejo vsak teden mnogo zanimivih slik z bogatimi in o drugih važnih aktualnih domačih in tujih dogodkih, ter onilo zanimivega čitva: pesmi, povesti, fantezije, lepe detektivski romani, poučne članke in črtice iz gospodinjstva, zdravstva, vzgoje, slova, tehnike in sploh vse, kar je poljudnega znanstva.

»TEDENSKE SLIKE« so nepolitichen in nestrankski ilustrirani tednik, ki je posvečen le zabavi in pouku.

»TEDENSKE SLIKE« bi naj imela naročena vsaka rodbina. Vsaka gostilna, kavarna, brivnica, vsako društvo itd. Zahtevajte »TEDENSKE SLIKE« povsod in pridobivajte naročnikov.

»TEDENSKE SLIKE« stanejo četrta leta K 250, pol leta K 5— in celo leto K 10.—.

Naročniki dobe kot nagrado velik ilustrirani koledar, slike Preserpa, Jurčiča, Gregorčiča in Aškercar ter tudi lepe zanimive knjige. Naročite si »TEDENSKE SLIKE« takoj! Novi naročniki dobe še vse letošnje število.

Pošlite nam svoj naslov in pošljemo Vam 1 številko »TEDENSKE SLIKE« brezplačno in poštne prosto na ogled.

394

Upravništvo lista »TEDENSKE SLIKE«

Ljubljana, Franciškanska ulica 10 I.

Vrtnice

grmičaste in ovijalke, cepljene, prosto vzgojene, za vrt in rožnico (lonce) priznane najboljše vrste in kakovosti v bogati izbiri po 40 vin. razpošiljam tudi letos. Zahtevajte katalog.

Ivan Kliment, Okrischko.

20-25 kron na teden

tudi kot stalen, postranski zaslužek si lahko vsakdo prisluži še po vsakdanjem opravljanju brez plačila in rizika. Pojasnila daleč zastoj Hynok Althammer Dvór Králové n. L. številka 564. 719

Prirodna vina

bela in rdeča K 40— do K 60—, pristna 50% slivovka in trobinovec K 140—, pristen vinski jesik K 28— za 100 litrov prodaja J. Kravagna. Ptuj, Štajersko. 419

Prodajalke

dobro izurjeno v špecerijski in manufakturni stroki sprejme s 15 aprilom

F. X. Aumann sin nasl. Jos. Krivec, Krško.

816

Iščem meblovano stanovanje

1 do 2 sobi in kuhinjo. Ponudbe se prosijo takoj na go-po

813

Seifert, Dunajska c. 63, vrata 3.

A. ŠARČ, LJUBLJANA, Selenburgova ulica 5.

Prvovrstna trgovina perila

za dame
„ gospode
„ otroke

Vedno novosti spodnjih kril

iz svile, klota in listra.

Velika izbira nogavic

za dame! za gospode!

Vedno močerni vzorci refirja, balista, tetra.

Platno, šifon, švicarske vezanine, prti, kavne garniture, brisalke.

Kompletne nevestne opreme

od K 380— dalje.

Pridnega in poštenega zlatarskega vajenca sprejme takoj

824

Lud. Cerne, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica 3.

Mesto pisarniškega pomočnika, pisarniške suge

ozir. kaj enakega išče možni, ki je bil svoj čas že v notarski pisarni kot pisarniška moč. Vojaščine prost ter še samec. Ponudbe se prosijo pod »Vestnik 804« na uprav. »Slov. Naroda.«

Delaven in malih pisalnih opravil zmogel mož do trajno službo kot

skladiščnik

v Ljubljani. Ponudbe naj se pošljejo v kuvertu z naslovom: Poštni predal št. 149, Ljubljana, Glavna pošta. 811

Podjetje v Ljubljani išče

agenta

za obiskovanje strank (trgovcev in gostilničarjev) v Ljubljani. — Ponudbe Ljubljana, glavna pošta. — Poštni predal številka 149. 810

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

„ Delniška glavica 8.000.000 kron. „ 2530

Stritarjeva ulica številka 2.

Rezervni fondi okroglo 1.000.000 kron.

Poslovalnica I. c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun, ki niso podvržene moratoriju ter jih obrest. od dne vloge po čistih 4 1/2 %

Vloge proti dvomesečni odpovedi se obrestujejo po 5%.

Kupuje in prodaja srečke, ivalute n vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu. „

Velikonočna pesem.

Vaščanka.

Vozila sem se na svojo prvo službo. Jesen je bila, tista pozna jesen, ko je vse nekam žalostno in otožno...

Oblaki so komaj viseli na nebu, težki in temni, raztreseni v velikih gručah. Cesta je bila slaba, posuta s kamenjem, blatna ponekod, da so se udihala kolesa globoko v njo. Na obeh straneh so stale stare jablane, gole in prazne. Hladna sapa se je zagajala vanje, otresale s njih zadnje listje, nosila ga s seboj, plesala s njim visoko gori divje in strastno in ga izpuščala naposled omaganega in razcefranega vsega na vlažna in blatna tla.

Domotičje se je oglašalo, izpočetka rahlo, potem glasneje in glasneje. In hitre misli so se podile v meni, komaj poklicane, že ovržene in vmes se je pomešavalo nestrno pričakovanje, večje in silnejše od trenutka do trenutka.

A ko sem ušla pred seboj peščico belih hišic, posejanih po mali ravnici okoli prijazne cerkvice, pozdravila sem jih z radostjo v srcu in z željo, hoditi dolgo in srečno med temi belimi hišicami, po teh poljih in travnikih, gozdovih in gorah.

Tovarišica me je sprejela vsa vesela: »Odslej bova skupno delate, izprehajate se, igrate klavir in gosli, čitate in v dolgih zimskih večerih posedate tu pri peči in se razgovarjate — seveda, če vas bo mikalo to enolično življenje, ki ga živim jaz.«

Hitro, le prehitro nama je potekal dan za dnem, večer za večerom.

Večkrat sem tihovala premišljevala njeno življenje in uvidevala sem čim dalje bolj, da ni vsakdanje in da imajo ljudje deloma prav, če jo imenujejo čudaka.

Mnogokrat je vstajala, ko je bilo solnce še onstran gora in je komaj porudevala medla zarja. Po gozdovih je tavalila in opazovala sem jo, ko se je vračala vsa utrujena, blatna od rose ali slane, mokra od dežja ali snega. Take dneve ni govorila navadno nič. Puščala me je mirno igrati, a sama je slonela pri mizi, oprta z glavo na obe roki, sklonjena in izmučena kot sedemdesetletna starka.

Včasih sem čutila, da je odprla okno sredi noči in stala pri njem dolgo, posebno v nočeh, ko je divjal in razsajal zunaj vihar, ko se je bliskalo še daleč nekje, da se je čul le votel, dolg in zategnjen grom.

V večerih pa, ko se je razlivala po sobi mesečina, da so se plazile po stenah dolge in vitke sence, ko je tožil in vriskal slavček v grmovju koncem vrta, je igrala po ure in ure klavir. In njeno igranje je bilo kakor ihtenje zapuščenih devec, kakor plač sirote osamljene, kakor hrepenenje prve ljubezni, kakor tiha prošnja, udana molitev, zdaj kakor besneči vetrovi, bučanje morskimi valovi.

Kolikokrat sem jo sklenila vprašati, zakaj je tako nemirna, otožna, a vedno mi je zastala beseda v grlu, zamrla na ustnih. Sama ni govorila o tem nikdar.

Po dolgih letih sem bila premeščena in poslovala se je od mene zelo presrečno: »Rada sem te imela in resnično žal mi je, da odhajam. Imela si potrpljenje z menoj, s človekom, ki mi ni vrglo solnce v naročje niti perišča svojih zlatih, toplih in ogrevajočih žarkov.«

Zasolžilo se ji je oko, položila mi je tresočo roko okoli vratu in me poljubila rahlo in nežno kot poljubila mati svoje spavajoče dete.

Se nekaj let sva si dopisovale, nič posebnega, vsakdanje, brezpomembne dogodke, dokler nisva vtihih večerih in nočeh brez spanja in sna so jo še srečevali moji spomini.

Na veliko začudenje me povabi nekoč k sebi.

Oči globoko udrte, lica upala, ob sencih so ji siveli lasje. Čutila je moj pogled, sočutja, pomilovanja poln.

»Kaj ne, moje moči pešajo. In zdaj so mi ti brezsrčni ljudje odpovedali še hrano. Ničesar žalega jim nisem storila, niti misli se jih niso doteknile, a sovražijo me. Da, še bi čali bi me radi, s trnjen kronali, odeli me v škrlatist plašč in se mi posmehovali kot judje Kristus. Zolča bi mi najbrže niti piti ne dali. Brez srca so, brez usmiljenja in kri in znoj bližnjih sta jim slast in užitek. Pa saj pravijo, da se maščuje vsak greh, najmanjši celo, sam na sebi in da maščevalca niti klicati ni treba. Gostilne ni tu, drugje tudi ničesar ne dobim in kuhati si moram sama. Nisem vajena imeti teh skrbi, preveč imam opraviti sama s seboj. Še ko sem bila otrok, je spoznala mati, da ne bom nikdar za gospodinjstvo. Se stre so se igrate z lončki in piskerčki, kuhale juho in prikuhe, gnetle testo iz peska in ilovice, a jaz sem če-

pela v kotu kje, pogovarjala se z lastnimi mislimi, s princ in princeznjami čudovitih pravljic.

Vse življenje sem živila v svojem svetu, neumljivem drugim, umljivem niti sebi. Prepričana sem, da ste s teboj vred mislili, da me onesrečuje ljubezen, davna, pozabljena nikdar. Ne! Bil je to le dogodek, kratak in skromen. Šel je mimo mene, kakor stoji in tisoči drugi in zapustil je le sled, vidno komaj, enako oni v trdo zamrznjenem snegu.

Morje razburkanosti nasprotij je bila moja duša, velika, da bi zajela vesoljni svet, majhna, neznatna drugič kot atom na zemlji. Polna je bila včasih brezmejnega hrepenenja po nečem visokem, nedosežnem, želja polna po neznanem, še neporojenem. Včasih je bila zopet praznota v nji, da me je bilo strah pred njo, da sem bežala pred njenimi žarečimi očmi naprej, vedno naprej, kamorkoli. Voljo, silo in upor sem čutila v nji danes, jutri je omagala pod bremenom, ki ga ni bilo nikjer. Iskala sem, česar nisem niti izgubila, niti kdaj imela. Zvezde sem mislila trgati z neba, predstavljati gore, sipati po svetu zlato s polnimi rokama kot siplje zdaj pomlad svoje prvo cvetje, a niti na um mi ni prišlo, da tega ne morem.

Pa sem si beležila vsak dan posebej vse vtise, vsa čustva, da bi videla enkrat pred seboj razgaljeno samo sebe. A ni šlo! Kadar sem pogledala nazaj na popisan list, vpil je, vsaka beseda je vpila: »Laž, laž je to danes, kar je bilo včeraj morda resnica!«

In naravnost zakopala sem se v knjige. Ne zato, da bi se naslajala na dejanjih, pričakovala nestrno konca, zato, da sem iskala duše pisateljeve. A glej, v omaro sem zaklenila vse te knjige: »Tudi vi lažete, lažete sami sebi! Z lepimi, izbranimi besedami hočete prepričati druge, ker sami nimate prepričanja!« Da, da, laž je naše življenje in življenje naše je vse le laž, podla, ostudna laž.

Vidiš, tako razdvojena je bila moja duša, zato je bila uganka drugim, uganka meni, dolga od mladosti do danes, zapletena, nerešena do smrti.

Razvnela se je, da ji je lice narahlo zarudelo in potegnila je z blede, koščeno roko preko prozornega čela, kakor bi hotela prepoditi vse otožne misli.

Zdajci so zapeli veličastno zvonovi, oznanjajoč vstajenje Gospodovo.

Stopila je k oknu, postavila med hijacinte in ciklamne dve sveči. Prihajala je procesija, vila se počasno med njivami in travniki. Bandera, bela, rdeča in zelena, pošita z zlatom, so se svetlikala v zahajajočem solncu, pozvanjali so zvončki, pritrkavali so zvonovi...

Aleluja, aleluja! Krist je vstal! »Čuješ, kako odmeva danes od holma do holma, iz doline v dolino velikonočna pesem?« Gozdovi jo šepečejo v svojih vrhovih, valovi v potokih jo šumijo, žvrgole jo ptice v vejah in ponavljajo jo s sklenjenimi rokami žene in otroci, možje in starci. Vsa zemlja je polna te pesmi. In tu v sobi jo je polno, da se odbija od sten, od sleherne reči, da jo je polna duša moja, saj veruje v njo, v velikonočno pesem...

In vračala sem se domov, noseč v prsih njeno nemirno življenje, hraneč ga skrbno in zvesto kot dragocen spominke z dolge romarske poti — in tudi mene je spremljala velikonočna pesem...

Forman

proti nahodu

Učinek presenečljiv! Pušica 40vin.

A. KUNST

Ljubljana

Zidovska ulica šte. 4.

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsaka naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj se blagovni vzorce poslati. 40

Majvečja zaloga navadnih do najfinjših otroških vozičkov

in navadne do najfinjšje

žime.

M. Pakič

v Ljubljani.

Nepoznanim naročnikom se pošlje s povzajem.

AVG. AGNOLA

v Ljubljani, Dunajska cesta 21.

Velika zaloga

steklenine, porcelana, svetilk, zrcal, šip, kozarcev, vrčkov l. t. d.

Gostilniška in kavarnarska namizna posoda po najnižjih cenah.

Ustanovljeno 1846.

Parno barvarstvo

ter kemično čiščenje in snaženje oblek.

Apretura sukna.

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Selenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

x x x x x

Zdrave, rdečelične otroke

hočete imeti?

Potem jim dajte uživati izboljšano, aromatično ribje olje iz lekarne pri zlatem orlu. Vsak otrok uživa z lahkoto to ribje olje iz katerega je popolnoma odstranjen zoperni duh in vonj. 1 steklenica K 1-80.

Zoper kašelj, zasliznost in prehlajenje

je v tem času za otroke najboljše preizkušeno in mnogostoransko priporočeno trpotčev sok. — 1 steklenica 1 krono. Zaloga vseh tu- in inozemskih specialitet ter preizkušanih domačih zdravil.

Izborna toaletna sredstva „Ada“. Vedno sveže gumijevе specialitete. Oddajajo se tudi zdravila za člane vseh bolnišniških blagaj. Razpošilja se 2krat na dan na vse strani.

Pharm. Mag.

Vinko Prohážka

lekarna pri zlatem orlu

Ljubljana, Jurčičev trg št. 2.

Iščem mesta

815

blagajničarke

z večletno prakso eventuelno kot korespondentinja za takoj. Ponudbe na upravništvo »Slovenskega Naroda« pod »blagajničarka 815«.

Proti

9

zobobolu in gnijlobi zob izborno deluje dobro znana antiseptična

Melusine ustna in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.

1 steklenica z navodilom 1 krono.

Deželna lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani, Resljeva cesta šte. 1

polg Franc Jožefovega jubilejnega mostu.

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagajni juž. železnice, c. kr. tobačne

tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani.

Melusine-ustna in zobna voda.

Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.

Blag. gospod. lekarnar

Prosim vlijudno, pošljite mi zopet tri steklenice Vaše izborni delujoče

antiseptične melusine-ustne zobne

vode, katera je neprekosljivo sredstvo

zoper zobobol, utrja dlesno in odstranja

zobni kamen, neprijetno sapo iz ust. Jo bom

vsakomur kar najbolje priporočal.

Spoštovanjem

Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar

Nagluhost,

šumenje v ušesih itd. ozdravi Otizinan. Cena 3/70 K. Brošura zastoj proti poštnini za nazaj. M. Wojacek, München, Paul Heysestr. 5.

Prodajalka

išče službe v trgovini modne ter konfekcijske stroke za dame. Ima 10 letno prakso in dobra izpričevala. Nastop službe s 15 aprilom event. tudi takoj. Ustreženo bi bilo kje na Stajerskem ali Primorskem.

Prijazne ponudbe na uprav. »Slov. Naroda« pod šifro »Poštena prodajalka št. 812«. Znamka za odgovor. 812

Sprejme se

kontoristinja

vešča slovenskega, hrvaškega in nemškega jezika. Pismene ponudbe naj se pošljejo na »poštni predal šte. 8. glavna pošta«. 809

Najceneje

vojno zavarovanje

Vpoklicanci preskrbite pravočasno svoje i

Pismena vprašanja: Kreditna pi-sarna, Pod Trančo 2 II. 798

11-50

Velika zaloga

15-50

najfinjših, trpežnih in nogi najbolj priležnih

čevljev

za dame, gospode in otroke.

Viktorija Sterniša

Jurčičev trg 3.

Gg. učiteljem, učiteljicam in drž. uradnikom 15% popusta.

Modni salon

M. Sedej-Strnad

priporoča cenjenim damam

3314

: slamnike le najfinejše izvršbe. :
Žalni klobuki vedno na razpolago.

Ljubljana, Prešernova ulica. Palača Mestne hranilnice.

Elegantna, lahko tekoča,

najtrpežnejša, najcenejša v porabi

so edine

Gorčeva kolesa

domače

špecialne trgovine s kolesi in deli

A. Gorec

Ljubljana,

Marije Terezije cesta 14

(„Novi svet“, nasproti Kolizeja).

Velika zaloga pnevmatik.

Zajamčen uspeh ali pa denar nazaj. Zdravniški izkaz o izvršnem učinku, zraven pa še na tisoče zahv. pism na ogled.

Bujne, lepe prsi

dobite ob rabi med.

dr. A. Rixa kreme za prsi oblastveno preiskano, gar. neškodljivo za vsako starost, **zanesljiv uspeh.** Rabi se zunanje. Edina krema za prsi, ki jo vsled čudovitega učinka prodajajo lekarnari, dvorne parfumerije itd. Poizkusna pušica K 3, velika pušica, zadostna za uspeh K 8. Razpošiljanje strogo diskretno.

Kos. dr. A. Rix, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17 E.
Založbe v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogeriji Kano in „Adrija“.

Odlikovan na razstavi v Radovljici l. 1904 s častno diplomom in kolajno I. vrste.

BRINJEVEC

najfinejše vrste, posebno priporočljiv proti kužnim boleznim, se dobi pri

GABRIJELU ERŽENU

Zapuže, pošta Begunje pri Lescah, Kranjsko.
Za pristnost se jamči. 3613. Cene zmerno.

Vse gospodinje navdušeno hvalijo staro renomirano domovinsko znamko

Pekarekovega čaja

ki se dobiva le v originalnih zavitkih z varstveno znamko „Kitajski dečko“ (Chinesenbub) v vseh prodajalnah te stroke.

Zastopnik za Kranjsko: **GRUMMER & Co.,** Ljubljana, Sedna ulica št. 3.

POZOR

kolesarji, motocyklisti in avtomobilisti!

Specijalna trgovina „KINTA“ koles

Daimler, Wanderer in Ford avtomobilov

Mehanična delavnica

za vsa v to stroko spadajoča dela in popravila. Celosten obrat, solidno delo pri najnižjih cenah.

KARL ČAMERNIK & Ko., Ljubljana, Dunajska cesta 9-12.

C. kr. avstrijske državne železnice.

VOZNI RED

Izveček z veljavnostjo od 1. septembra 1914.

Z veljavnostjo od 1. septembra 1914 bodo vozili do preklica v okraju tukajšnjega ravnateljstva spodaj navedeni vlaki po od 1. maja 1914 veljavnem poletnem voznem redu. Teh vlakov se lahko poslužujejo vsi civilni potniki brez prisilnega legitimiranja.

Civilni potniki, ki se peljejo v Pulj, morajo imeti legitimacije od c. i. kr. poveljstva vojne luke v Pulju.

ODEHOD iz Ljubljane glavnih kolodvor, samo osebnih vlaki:

8-00 zjutraj v Kranj (Tržič), Jesenice, v Trbiž.

8-05 dopoldne v Grosuplje (Kočevje), Trebnje (St. Janž), Novo mesto, (Straža-Toplice), Bujarjci.

11-30 dopoldne v Kranj, Jesenice, Trbiž.

12-52 popoldne v Grosuplje, Trebnje, Novo mesto (Straža-Toplice), Bujarjci.

6-30 zvečer v Kranj, Tržič, Jesenice, Celovec čez Salzburg na Dunaj.

6-25 zvečer v Grosuplje (Kočevje), Trebnje, Novo mesto, Bujarjci.

PRIMOD v Ljubljano glavni kolodvor, osebnih vlaki:

7-25 dopoldne iz Jesenice, Kranja (Tržiča).

8-56 dopoldne iz Novega mesta, Trebnjega (St. Janža), Grosuplja (Kočevja).

11-15 dopoldne iz Trbiža, Jesenice, Kranja

2-35 popoldne iz Bujarjev, Novega mesta (Straža-Toplice), Trebnjega, Grosuplja

8-20 ponoči iz Trbiža, Jesenice, Kranja, (Tržiča).

9-23 ponoči iz Novega mesta, Straže-Toplice, Trebnjega (St. Janža), Grosuplja, (Kočevja).

Kamniška železnica.

ODEHOD z državnega kolodvora v Kamnik z mešanimi vlaki

7-40 dopoldne, 2-30 popoldne in ob 7-15 zvečer.

PRIMOD iz Kamnika v Ljubljano ob

6-42 zjutraj, 11-00 dopoldne in ob 6-15 zvečer.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

SANATORIUM-EMONA

ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI. PORODNIŠNICA

LJUBLJANA, KOMENSKA ULICA 4

SEK. ZDRAVNIK PR. MARJ. DR. FR. DERGANČ

G. Flux

Gospodsk. ulica 4, I nadstropje, levo. 843

Uradno dovoljena, že 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in služeb v udobnost cen, občinstva zopet v središču mesta.

„Priporočila in nameštila le boljše“

službe iskajoče vsake vrste

privatno trgovsko in gostilniško osobie izbira različnih služeb, zlasti za ženske. Vesna in kolikor možno hitra postrožba zagotovljena.

Pri vnanjih vračanjih se prasi za odgovor znamka.

Ivan Bizovičar

umetni in trgovski vrtnar

Ljubljana 839

Kolezijska ulica št. 16

prilagoja svojo bogato opremljeno vrtnarstvo ter okusno izdelane vence, šopke in trakove.

„Izposojevanje ob mrtvaških odrih drevesne cvetlice, kakor tudi najfinišne dekorativne cvetlice za dvorane in balkone.“

Vsakovrstne sadike do najzlahtnejših cvetic in zelenjad. Sprejemam naročila na deželo. Vsa naročila se izvršujejo točno in solidno.

Erz. javke: I. Bizovičar, vrtnar Ljubljana.

M. ROSNER & Co.

== v Ljubljani ==

veležganjarna sadja in tovarna likerjev

prilagoja

v svoji lastni žganjarni kuhane izdelke i. s.:

slivovko

brinjevec

hruševce

tropinovec

pristnost zajamčena.

Vermut-vino

najboljše kakovosti.

Ugodne cene!

Vzorci na razpolago.

Za takoj išče 25-30 spretnih, krepkih delavcev

tudi oženjenih.

tvornica aluminijevega blaga v Lendu (državno varovano pod etje).

Izboljšajte promet v svoji gostilni

z najboljšim in najcenejšim plzenskega tipa češkim budejeviškim delniškim pivom.

Zahtevajte ga v gostilnah ljubljanskih, v grand hotelu Balkan, Trst, hotelu Lacroma, Gradež, palači prve hrvatske štedionice Zagreb, Napredak, Sara jevo, Beranek, Banialuka i. t. d.

Informacije podaja češka delniška pivovarna v Čeških Budejevicah, Roza Robrman, Ljubljana, Bogumil Pouka, Trst. 2638

Ravnokar došla

velika izbira

umetniških in drugih vsakovrstnih

razglednic.

NARODNA KNJIGARNA

Prešernova ulica.

Za velikonočne praznike priporočam trde in mehke

„Borsolino“ klobuke

v vseh barvah po K 8.—, ter največjo izbero moških in ženskih oblek, otroških oblek in gambeta po priznanih nizkih cenah.

Ljubljansko (prej angleško) skladišče oblek

O. Bernatovič

Mestni trg šteč. 5-6.

C. kr. priv. zavarovalna družba. C. kr. priv. zavarov. družba za življenje.

„Avstrijski Feniks“ na Dunaju.

Vplačana delniška glavica K 8.000.000. Delniška glavica. K 6.000.000

Družba zavaruje:

a) proti škodam vsled ognja, strele in parne ali plinov razstrelbe, kakor tudi proti škodam vsled gasenja, podiranja postopij in proti škodam vsled odnašanja premičnih stvari, nadalje proti požarnim škodam živine, zalogo vsakovrstnega blaga, kmetijsko orodje, prideleke itd.;

b) proti požarnim škodam poljske prideleke in klajo v postopjih in kopicah;

c) proti škodam vsled slučajnega ubitja zrcalnega stekla;

d) raznovrstno blago proti škodam, nastalim pri prevažanju po suhem in po vodi;

e) proti škodam vsled tatinskega vploma in vsled tatvine iz zaprtih in odprtih prostorov;

f) proti vsakovrstnim telesnim neizgodam, nadalje sprejema jamstvena zavarovanja obrtnih podjetij, občin, lekarnarjev, hišnih posestnikov, voznikov, lovcev itd.

Družba zavaruje na človeško življenje po najraznovrstnejših kombinacijah, kakor:

a) za slučaj smrti: da je glavica plačljiva takoj po zavarovančevi smrti na njega zaostale ali kako drugo določeno osebo;

b) za slučaj smrti in mešana zavarovanja z oporotvijo plačila zavarovalnice, oziroma s priznanjem dosmrtno rente ob nastali onemoglosti, nadalje sprejema

c) zavarovanja za doživljenje, preskrbljenost za starost, zavarovanja otroških det, plačljivo pri dosegu določene starosti na zavarovance samega;

d) zavarovanje dosmrtnih rent, za preskrbo vdov in vzgojinskih rent po najnižjih premijah in pod najugodnejšimi pogoji, kakor nezavrženost in nezapadlost police, jamstvo tudi za slučaj vojske brez posebne premijske doklade itd

Natančneja pojasnila daje radovoljno Generalni zastop v Ljubljani

Sodnijska ulica šteč. 1.

JADRANSKA BANKA podružnica v Ljubljani.

Centrala v Trstu. Podružnice na Dunaju, v Dubrovniku, Kotoru, Metkoviću, Opatiji, Splitu, Šibeniku, Zadru.

„Živahna zveza z Ameriko.“ Delniška glavica K 8.000.000. Nakazila v Ameriko in akreditivi.

Sprejema nove vloge s katerimi se zamore vedno razpolagati, brez ozira na določbe moratorija ter jih obrestuje po čistih **4 1/2 %**

OSTANKI CENO!

Za popolno moško obleko (3 m) črno ali modernih vzorcev blago (šof) za samo . . . K 15—
 Za moderno damsko obleko (4 1/2 m) blaga za . . . 13—
 40 m ostankov za obleke, bluze in perilo . . . 22—
 20 m ostankov za obleke, bluze in perilo . . . K 11—
 30 m ostankov, šifon in tkanina 1 kos (23 m) planinske tkanine 6 širokih rjuh 1/2 tucata pateniranih brisač in pol tucata žepnih robcev . . . 8—

Naročila po povzetju se izvršujejo točno!
AL. KRIZEK, TKALNICA, SYTOVA in JILEMNIC (ČEŠKO).**Franc Kos** Ljubljana, Sodna ulica.

Podpirate domačo industrijo! Stare naglavice se ceno podpletujejo!

Specialna mehanična pletilna industrija in trgovina za površne in spodnje jopice, moderčke, telovnike, nogavice, rokavice, posebne obleke zoper trganje, pletilni material za stroje itd. na drobno in na debelo.

Pletilni stroj patent »Wiedermann« je edina in najuglednejša prilika za dober zaslužek, pouk brezplačen, trajno delo sigurno. Ker delam brez agentov, so cene veliko nižje.

Obrtno-oblastvena preizkuševalna komisija za pomočnike v Ljubljani (sedež na c. kr. drž. obrtni šoli).

V tekočem letu se bodo, v smislu § 104 b obrtnega reda, vršile

preizkušnje za pomočnike

dne 15. aprila, 15. junija, 15. oktobra in 15. decembra.

Pred to komisijo se priustijo vajenci, oziroma pomagači, ki se izučili v tovarniškem podjetju ali pa pri mojstru, kateri ni član kakšne zadruge, pri kateri obstoja zadržana izpraševalna komisija. Lastnoročno pisane, neoklekovane prošnje za priustitev k preizkušnji je treba opremiti z učenim izpričevalom in z izpričevali obrtne nadaljevalne šole, ako je prošilec tako šolo obiskoval.

V LJUBLJANI, dne 15. marca 1915

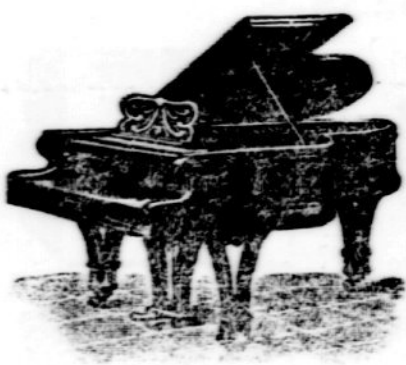
Predsednik komisije:
Ing. J. Foerster.**ALFONZ BREZNIK**učitelj Glas. Matice in edini zapriso-
ženi strokovnjak c. kr. drž. sodišča.

Ljubljana, Kongresni trg 15.

(Nasproti nunske cerkve.)

Največja in najposobnejša trdka in izposojevalna
klavirjev in harmonijevna jugu Avstrije. — Velikanska zaloga vsega
glasbenega orodja, stran in muzikalij.Edini založnik domnih in komernih teorije Bösen-
dorfer, Höhl & Heitzmann, Förster, Ehrbar, Gebrüder
Stingl, Rud. Stelzhammer, Czapka, Lauberer & Gloss.

Hofmann in Hofberg (amerikanski harmoniji)

Obroki od K 15— naprej. Najbogatejša izbira v vseh
modernih slogih in lesnih barvah. Oglejte si klavirje z
angleško ponavljajočo mehaniko. 10 letna postavno
obvezna garancija. Najemnine najnižja. Zamenjaj
ugodnejša. Uglavnanje ter popravila strokovno in ceno.
Ker imam zgoraj navedene prve fabrike izk. tužno le-
fraz za Kranjsko v zalogi, svarim pred nakupom falzi-
fikator in navidezne „nolefne“ pri kričalcih, ki se
drzno govorijo o „dobrem blagu“, dasi nimajo ni
jednega pomembnega fabrikata v zalogi.

Najnižje cene.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Kongresni trg št. 12.

Največja zaloga pohištvaza spalne in jedilne sobe, salone in gospodarske
sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzno-
žjih, zimnat modroci, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blago.

damsko in otroško konfekcijo

zelo solidne trdke

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg št. 9. — Lastna hiša.

Najnovejša

KOSTUME

Najnovejša

BLUZE : Plašče, jope :
Zalze — domače obleke
Perilo, čepice, modroci
: Kožuhovina : **KRILA****Otroške oblekice in obleke za mladenke.**

Higijenično perilo in druge potrebščine za novorojenčke.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

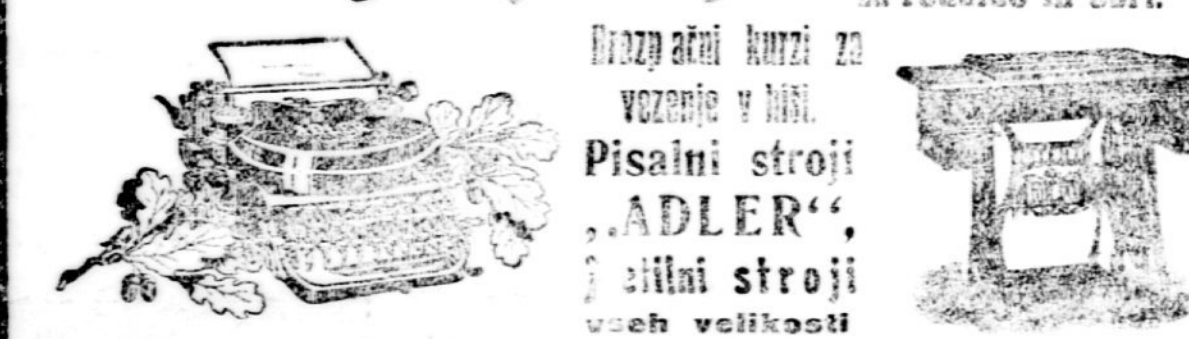
Anton Černe,
graver in izdelovatelj
kavčkovih stampilijLjubljana, Selenburgova ulica 1.
Ceniki franko. Ceniki fra**Billrothov papir**
! za vojaške namene !za izdelovanje cunj za v
čevlje in različnega spod-
njega perilase dobiva pri
TONI JAGER
LJUBLJANA
Židovska ulica 5.**Pekarija,**
slaščičarna
in kavarna
Jak. Zalaznik
Stari trg št. 21.
Filiale:
Glavni trg št. 6,
Kolodvorska ulica št. 6.**Jos. Rojina**
modni atelije
: za gospode :
Ljubljana,
Franca Jožefa cesta 3.**Vojaške in**
uradniške
uniforme:
po meri
v najkrajšem času.**L. MIKUSCH**
Ljubljana, Mestni trg 15
priporoča svojo veliko izbor
dežnikov in solnčnikov.
Popravila se izvršujejo točno in solidno**Najbolj priporočljivo!****Pfaff šivalni stroji** **Puch vozna kolesa**najnovejša konstrukcije, za vsako lahka in tipežna, priznana naj-
obrti najbolj pripravi 10 letna boljša v monarhiji.
garancija. Pouk v vezenju brezplačen! 2 letno jamstvo!Z loga vseh zraven spredajajočih delov. Popravila točno in po cen.
Ugodne cene event. nizki mesečni obroki.**IGN. VOK**, specialna trgovina šival. strojev in koles
Ljubljana, Sodna ulica 7, zraven sodišča.

Zahtevajte cenik. Zastopniki se sprejemajo.

Pivovarna v Mengšu (Julius Stare)
naznanja, da je prišla točiti**Črno bavorsko pivo „HERKULES“**ter ga prodaja svojim cenj. odjemalcem v sedkih in steklenicah.
Naročila se sprejemajo v pivovarni v Mengšu in pri vseh njenih
zalogah Ljubljana, Metelkova ulica št. 13, Dorošnica, Čerkle
na Gorenškem, Dragomelj, Gornji Grad, Izlake, Javorik,
Ježice, Kamnik, Kranj, Lesce, Medvede, Mokronov, Moravče,
Motnik, Rudolfska, Škofja Loka, Smarjno pri Ljubli, Vrhnika
in St. Vid pri Zavrčju.**Ivan Jax & sin**

v Ljubljani, Dunajska cesta 15

priporoča svojo bogato zalogo

voznih koles. Šivalni stroji
za rodbino in obrt.Drobovni kuzni za
vozenje v hrib.
Pisalni stroji
„ADLER“,
šivalni stroji
vseh velikosti

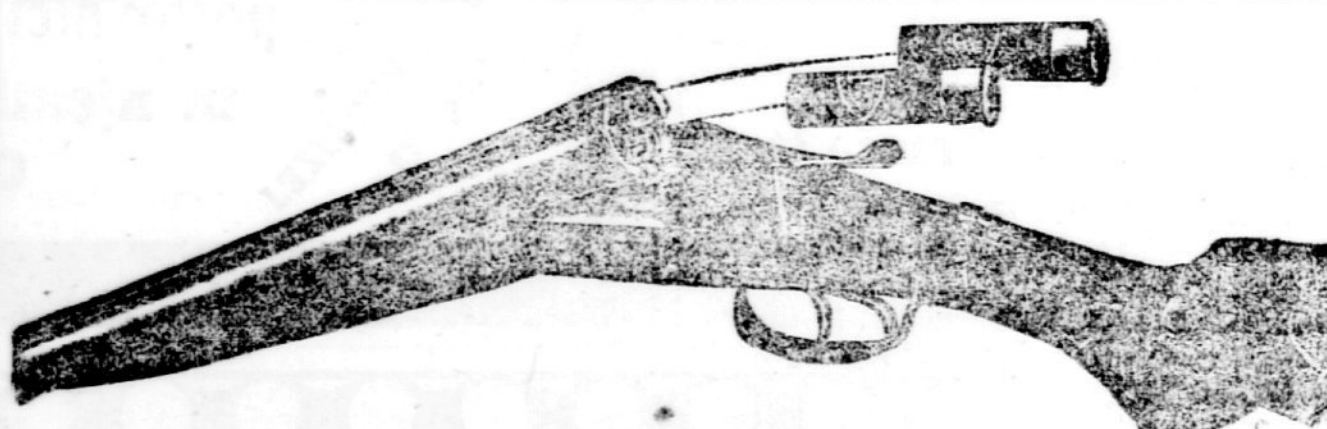
Brez konkurence!

F. L. Popper čevljiza gospode in gospe so nogam
najbolj prilezni, lični in najboljše
kakovosti. Naprodaj samo pri**JULIJ STOR**, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goyserski čevlji za turiste, higijenični
čevlji za otroke in Lawn-tennis-čevlji.

K 12.50—16.50.

Fr. Ševčik Židovska ul. 7.

puškar

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih

pušk in samokresovlastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, sulskih in čeških strogo
preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno pripo-
ročam lahke treceve in puške Bock s Kruppovimi cevmi za brez-
dimni smodnik. — Priporočam tudi

veliko zalogo vseh lovskih potrebščin

po najnižjih cenah.

Popravila in narečbe se izvršujejo točno in zanesljivo.
Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštne prosto.

Jšče se zanesljiv, tren in izprašan

kurjač.

Oni, ki so že bili pri parni žagi zaposleni, imajo prednost. Nastop takoj.
L. C. Tschinkel, Ljubljana, Sv. Petra cesta 43.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenje in smrt z manjšajočimi se 11 / vplačili.

„SLAVIJA“

Vzajemno zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond K 60.780.726-18. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 129.935.304-23. Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Generalno zastopstvo v Ljubljani

Vsa pojasnila daje:

čigar pisarne so v lasni ban-

čni hiši

v Gosposki ulici šteč. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode ceni takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte.

× Premog ×

češki, najfinjši, à 100 kg K 3-60
šentjanški svetli, najfinjši, à 100 kg 3-
šentjanški rjav premog à 100 kg 2-40
dostavljen na dom.
Cene za cele vozove od 2500 kg naprej se znižajo za K -20 pri 100 kg.
Cene za vagone po dogovoru. 781

RICHTER & Ko., Ljubljana, Krakovska ul. 25.

Telefon št. 296.

Telefon št. 296.

Ženitna ponudba.

Mlad, akademično izobražen državni uradnik, vrnivši se iz bojnega polja, želi v svrhu ženitve resnega znanja z izobraženo gospodično ali mlado vdovo iz bolše rodbine. Ponudbe s sliko se želijo pod naslovom: **Tudi dom 809.** na uprav. „Slov. Narod.“. Stroga tajnost častna zadeva/814.

Nad 50 let obstoječa
parna barvarija in kemično snaženje oblek

apretura sukna

Ljubljana,

Anton Boc

Glince,

Selenburgeva ul. 6.

Burska ulica 46.

se priporoča.

Postrežba vestna in točna.

Najnižje cene.

500 kron

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin balzam Rila Vaših kurjih oces, bradavic, otiščancev ne odstrani v 3 dneh brez bolečin. Cena lončka z garancijskim pismom 1 K 3 lončki 250 K. Lemeny, Kaschan (Kassa) I. Postf. 12/25 Ogrsko. 715

Več stanovanj

z eno ali več sobami, kuhinjo itd. se odda za takoj ali majev termin 485

v Kolizeju.

STOCK COGNAC MEDIZINAL
parne destilacije
CAMIS & STOCK
Barkovlje
v uradni plombe-
nih steklenicah.
Dobiva se povsod!

Lasne kite

najfinše kakovosti po 5, 7, 9 in 12 kron — vse vrste lasne podlage in mrežice — barva za lase in brado „Neril“ po 2 in 4 K — toaletne potrebščine — lasulje, brade in druge potrebščine za maskiranje, vse po zelo zmernih cenah priporoča

Štefan Strmoli

brivec in lasničar

Ljubljana, Pod Trančo št. 1,

(vokal Mestnega in Starega trga).

Postrežba točna in vestna. 485

B. GÖTZL

LJUBLJANA, Mestni trg 19

priporoča

krasne novosti spomladnih in letnih oblek in površnikov domačega izdelka

po izredno nizkih cenah.

Brez konkurence!

Solidna postrežba!

Najnižje cene!

En milijon

zadenete lahko, ako se udeležite žrebanja

5. razreda c. kr. razredne loterije:

dne 6., 7., 8., 9., 10., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 19., 20., 21., 22., 23., 24., 26., 27., 28., 29. aprila in 3. maja 1915.

Pri nas kupljene srečke so zadelo:

St. 68.435 zadela	K 30.000
130.169	10.000
137.211	10.000
68.425	5.000

Po K 2000—

št. 19.997, 19.994, 40.292, 81.517, 85.174, 36.359, 57.392.

64.000 srečk se bo izžrebalo v 5. razredu in sicer v skupnem znesku K 18.356.200—.

To zadnje žrebanje traja 22 dni in je najslajnejše pre-skrbljeno z dobroti in sicer z izvanredno visokimi:

ena premija K 700.000

glavni dobiček K 300.000—

200.000—

100.000—

80.000—

70.000—

60.000—

50.000—

40.000—

30.000—

25.000—

20.000— itd.

Ne zamudite te prilike!

Srečke se dobijo pri:

Ljubljanski kreditni banki

poslovnici c. kr. razredne loterije v Ljubljani

in njenih podružnicah v Trstu, Gorici,

Celju, Celovcu in Splitu.

Volno

ovčjo, oprano in neoprano, kupim vsako množino po najvišji ceni proti takojšnjemu plačilu ter plačam vožnjo sam.

Veletrgovina R. Stermecki, Celje šteč. 15, Stajersko.

Pristno brnsko blago.

Spomladanska in poletna sezija 1915.

Kupon m 3-10 dolgo	1 kupon 8 kron
za popolno moško obleko	1 kupon 10 kron
(suknja, blazje, telovnik)	1 kupon 15 kron
stane samo	1 kupon 17 kron
	1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko 20 K, dalje blago za površnike, turistiški loden, svilnate kamearne, blago za dam-ske obleke itd. razpošilja po tvornih cenah kot solidna in poštena vrlo znana:

Zaloga tvornice za sukno**Siegel-Imhof v Brnu (Brann).**

Vzorci gratis in franko.

Od tega, da direktno naročajo blago pri firmi Siegel-Imhof na tvorniškem kraju, imajo privatni odjemalci veliko prednost. Največja izbira. Stalne naj-nižje cene. — Tudi najmanjša naročila se izvrše najpozorneje in natančno po vzorcu. 465

Teodor Korn

(poprej Henrik Korn)

pokrivalci streh in klepar, vpeljalet strelovodov, ter instalater vodovodov Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.

Priporoča se st. občinstvu za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje z angleškimi, francoskimi in tuzemskim škrljem z

asbest-cementnim škrljem (Eternit) patent Watschek z izbočno in ploščnato opako, lesno-cementno in strešno opako.

Vsa stavbinska in galanterijska kle-parska dela v priznani solidni izvršitvi. Mišna in kuhinjska oprava. Postekljena posoda.

Poprave točno in ceno.

Proračuni brezplačno in pošt. prosto.

Kmeška posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 800.000.

4 ³/₄ 0/0

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena leta 1881.